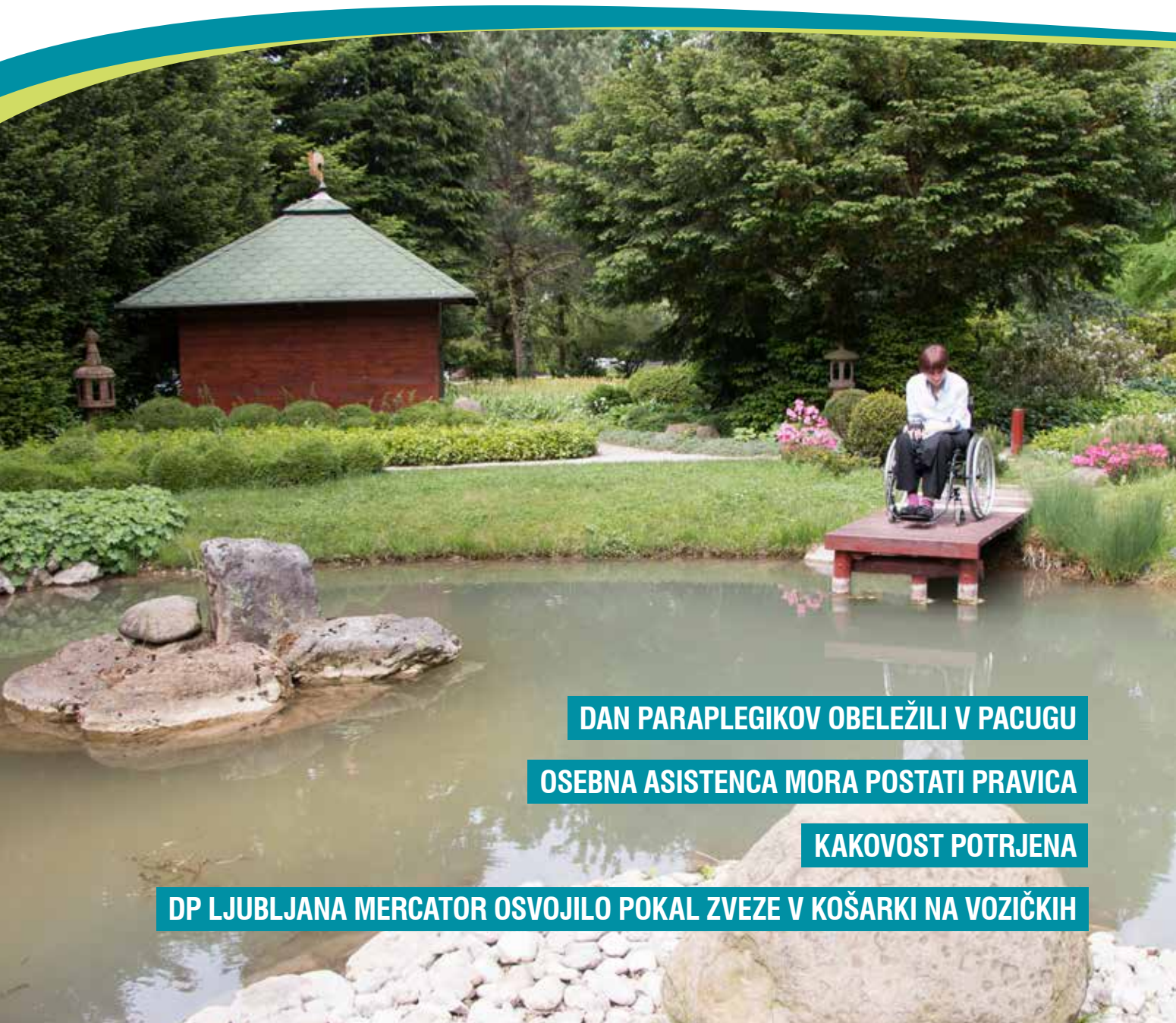

PARAPLEGIK

GLASILO ZVEZE PARAPLEGIKOV SLOVENIJE

Št. 141/junij 2015

DAN PARAPLEGIKOV OBELEŽILI V PACUGU

OSEBNA ASISTENCA MORA POSTATI PRAVICA

KAKOVOST POTRJENA

DP LJUBLJANA MERCATOR OSVOJILO POKAL ZVEZE V KOŠARKI NA VOZIČKIH

TISKOVINA
POŠTNINA PLAČANA PRI POŠTI 1130

ISSN 0351-9163

4 UVODNE BESEDE

- 4 KOLUMNA PREDSEDNIKA
- 5 OBETA SE TOPLO POLETJE

6 DELO ZVEZE

- 6 V PINETI LETOS ŠE LEPŠE
- 6 NA NEURADNEM OBISKU
- 7 KAKOVOST POTRJENA

10 MREŽENJE

- 10 KORAK V PRAVO SMER!
- 12 OBISK VISOKEGA GOSTA IZ RUSIJE
- 13 PROJEKT AEMA (2014–2016)
- 14 ROBOTSKI TEKMOVALNI INVALIDSKI VOZIČEK

15 STROKOVNO

- 15 DELATI ALI NE DELATI?
- 17 UPOKOJITEV V LETU 2015 JE MOŽNA PRI NIŽJI STAROSTI

18 V SREDIŠČU

- 18 DAN PARAPLEGIKOV OBELEŽILI V PACUGU
- 20 OSEBNA ASISTENCA MORA POSTATI PRAVICA

26 DELO DRUŠTEV

- 26 IZ DEŽELE CVIČKA
- 31 GORENJSKE KAPLJICE
- 35 MORJE, PRŠUT IN REFOŠK
- 39 CELJSKI GROFI
- 42 KARANTANSKI KNEZI
- 43 LJUBLJANSKI ZMAJI
- 48 S PANONSKIH RAVNIC
- 52 IZ DOLINE SOČE
- 54 S TOTEGA EKA

59 ŠPORT

- 59 DP LJUBLJANA MERCATOR PONOVRNO OSVOJILO POKAL ZVEZE

- 60 DP CELJE THERMANA PONOVRNO DRŽAVNI PRVAK
- 61 EKIPA KKI VRBAS PONOVRNO NA VRHU
- 62 V ŽENSKI KONKURENCI LE DVE KEGLJAČICI
- 63 MARIBORSKI KEGLJAČI OSTAJO NA VRHU
- 64 PREKMURSKI STRELCI ZMAGOVALCI LIGE
- 65 DRŽAVNI PRVAK – EKIPA BASKET
- 66 EDO PLANINC DRŽAVNI PRVAK MED ŠAHISTI INVALIDI
- 67 LJUBLJANSKI ŠAHISTI PRVAKI LIGE
- 68 V ŠPANJI ODLIČNO, 8. MESTO TUDI ŠKANTLJU
- 70 PREKMURJE – (ROČNO)KOLESARSKI RAJ
- 71 DRUGO DRŽAVNO PRVENSTVO V ROČNEM KOLESARJENJU
- 72 ZAVRTIMO SLOVENIJO ..., KER LAHKO!
- 73 THERMANA LAŠKO 2015
- 74 ODBOJKA PRIHAJA V SLOVENIJO

75 KULTURA

- 75 RAZSTAVI »ŠOPEK POMLADNEGA CEVETJA« IN »MOJ POGLED«
- 76 PRVOMAJSKA DELAVNICA NA TOLMINSKEM
- 77 PODELJENI CERTIFIKATI KAKOVOSTI

77 IZ ŽIVLJENJA

- 77 MOTIVACIJA IN INSPIRACIJA (I.)
- 79 PLESALO SE JE NA NIZOZEMSKEM
- 80 ABRAHAMOVA TABLICA ZA ŽENSKES VSEH DEŽEL IN NARODOV

82 ČESTITKE, ZAHVALE, OGLASI, V SPOMIN

85 RAZVEDRILO

- 85 ŠPIK
- 86 KVIZ ZA RAZVEDRILO 30
- 87 KRŽANKA

Glasilo Paraplegik izdajajo Zveza paraplegikov Slovenije in njena pokrajinska društva: Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine, Društvo paraplegikov severne Štajerske, Društvo paraplegikov jugozahodne Štajerske, Društvo paraplegikov Gorenjske, Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja, Društvo paraplegikov Istre in Krasa, Društvo paraplegikov severne Primorske, Društvo paraplegikov Prekmurja in Prekije in Društvo paraplegikov Koroške. Za Zvezo paraplegikov Slovenije: Dane Kastelic. Glavna in odgovorna urednica: Barbara Slaček. Uredniški odbor: Dani Globokar, dr. med., asistent fiziater, Jože Globokar, Dane Kastelic, mag. Cveto Uršič, Petra Medved, Mirjam Kanalec in Andraž Muljavec. Tajnica uredništva: Darja Kos. Lektorica: dr. Vladka Tucovič. Tisk: Birografika Bori, d. o. o. Prelom in obdelava slik: Birografika Bori, d. o. o. Avtor fotografije na naslovnici: Peter Planinšek.

Kontakt uredništva: Zveza paraplegikov Slovenije, Štišova 14, 1000 Ljubljana, tel.: 01 43 27 138, fax.: 01 43 27 252, GSM: 051 61 88 03. E-mail: info@zveza-paraplegikov.si, zveza-paraplegikov@guest.arnes.si. TRR: 0317 0100 1146 571. Poština plačana pri pošti 1130. Naklada: 2000 izvodov. Glasilo izide štirikrat letno. ISSN 0351-9163.

Glasilo je vpisano v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo. Programe in delovanje sofinancirata Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij (FIHO) in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZEM). Stališča organizacije ne izražajo stališč FIHO in MDDSZEM.

18 16. april - Dan paraplegikov

Jože Globokar

16. april je praznik slovenskih paraplegikov in tetraplegikov. Praznujemo ga na dan, ko smo leta 1969 v takratnem Zavodu za rehabilitacijo invalidov v Ljubljani, ustanovili svojo organizacijo. Letošnji Dan paraplegikov smo v Domu paraplegikov v Pacugu obeležili s šesto redno in slavnostno sejo Skupščine Zveze paraplegikov Slovenije.

5 Obeta se toplo poletje

Barbara Slaček

Po zaključku lanske poletne sezone, ki nam z vremenom ni nič prizanesla, in dolgi, puisti zimi Dom v Pacugu že od sredine maja gosti člane in druge goste na Skupinski obnovitveni rehabilitaciji. Letošnja sezona obeta lepše vreme, veliko novosti in kar za mesec dni daljše obratovanje.

15 Kongres evropske zveze paraplegikov

Mirjam Kanalec

Letošnji deseti kongres ESCIF je obravnaval zaposlovanje oseb po poškodbi hrbtenjače.

20 Osebna asistenca mora postati pravica

Hana Ermenc

Tanja Dular: »Na ministrstvu se zavedamo, da je potrebno to področje sistemsko urediti. Šele takrat bo osebna asistenca postala pravica. Takrat ne boste odvisni od določenega društva, zveze, ali ima sredstva ali jih nima. Ko bo to področje sistemsko urejeno, bo to vaša pravica, ki jo boste lahko tudi uveljavljali in zahtevali.«

26 Delo društev

Dopisniki društev

Naša Društva paraplegikov so v skladu z dotično zakonodajo izvedla redne, letne občne zборе članov. Dva od njih sta bila tudi volilna. Vsem pa je bilo skupno, da so obravnavali statute in jih v nekaterih delih prilagajali Zvezinemu.

59 Pokal ZPS v košarki na vozičkih

Jože Globokar

Finale v košarki na vozičkih za pokal Zveze paraplegikov se je odvil v Ajdovščini, osvojila pa ga je ponovno ekipa DP Ljubljana Mercator.

68 Boccia

Jakob Škantelj

Boccia je dvoransko balinanje, ki se poistem ta pravem balinanju loči predvsem po tem, da se vse dogaja v dvorani, za igro pa se uporabljajo usnjene žoge, t. i. boccie, ki so lahko rdeče, modre ali bele (jack) barve.

POŠLJITE SMS S KLJUČNO BESEDO »KOLO1« ALI »KOLO5« NA ŠT. 1919 IN DARUJTE 1 € ZA NAKUP ROČNEGA KOLESA

72 Zavrtimo Slovenijo

Anka Vesel

V zadnjem tednu meseca avgusta – med 24. in 29. avgustom 2015 – bodo parakolesarji – športniki invalidi pripravili prireditev Zavrtimo Slovenijo. V šestih dneh v šestih slovenskih mestih šest rekreativnih dogodkov.

80 Motivacija in inspiracija (I.)

Ivana Gornik

Kaj lahko spremenimo že danes, da bo jutri do nas prijaznejši in da bomo naredili v življenju kakšen nov, drugačen premik in pravo smer?

Dane Kastelic | Kolumna predsednika

NAŠA ORGANIZACIJA JE LETO STAREJŠA

Rojstni dan smo primerno obeležili s slavnostno skupščino Zveze in medijsko zelo odmevno okroglo mizo na temo nujnosti systemske rešitve za izvajanje osebne asistence, ki jo naši tetraplegiki življenjsko potrebujejo. Naša organizacija se je tako nezadržno pričela približevati 50-letnici organiziranega delovanja slovenskih paraplegikov, srčno si želim, da bi to obletnico dočakalo še sedem živečih ustanovnih članov.

Aprila so svoje delo zaključili pooblaščen revizorji, ki so revidirali delo Zveze za leto 2014. Po temeljitem pregledu so izdali pozitivno oceno k Letnemu poročilu 2014, ki predstavlja vsebinsko in finančno poslovanje Zveze paraplegikov Slovenije. Letno poročilo so maja potrjevali tudi organi Zveze, s čimer se je formalno zaključilo poslovno leto 2014. Pristojni organi so ugotovili, da je Zveza paraplegikov Slovenije preteklo leto zaključila uspešno in s tem izpolnila svoje poslanstvo tako do svojih članov kakor tudi do vseh, s katerimi je sodelovala v letu 2014. Tudi sam, kot odgovorna oseba, ocenjujem, da je bilo preteklo leto glede na stanje v naši državi eno izmed težjih pri vodenju skoraj šestdeset zaposlenih, ki poleg strokovne službe in osebnih asistentov sestavljajo naš kolektiv. Zato sem še toliko bolj za-

dovoljen, da nam je s skupnim delom, medsebojnim razumevanjem in spoštovanjem uspelo. Zahvaljujem se vsem, ki ste k skupnemu uspehu prispevali svoj delež, hkrati pa vas prosim za korektno sodelovanje tudi v prihodnje.

Zveza kot nosilka certifikata standarda kakovosti SIQ, ki ga podeljuje Slovenski inštitut za kakovost, je uspešno prestala tudi letošnjo presojo postopkov, ki jo za obnovitev certifikata vsako leto po predpisani metodologiji opravijo zunanji ocenjevalci. Da je pridobitev in obnavljanje tega certifikata zelo zahtevna materija, pove tudi dejstvo, da se z njim v tem trenutku ponašamo samo v DVEH reprezentativnih invalidskih organizacijah v Sloveniji.

Kot ste člani seznanjeni, imamo na Oddelku za urologijo ambulanto za paraplegike, ki je dvakrat na teden namenjena izključno našim članom. V tem trenutku prek Zveze poteka akcija za zbiranje finančnih sredstev za urodinamsko aparaturo, ki je vitalnega pomena za osnovne preglede v tej ambulanti. Glede podhranjenosti z ustreznimi instrumenti na Kliničnem oddelku za urologijo smo se na pobudo Zveze sestali z direktorjem Direktorata za zdravstveno ekonomiko pri Ministrstvu za zdravje, gospodom **Tomažem Glažarjem**. Zagotovil nam je, da se bo ministrstvo poglobilo v rešitev tega problema in bo z vodstvom UKC Ljubljana našlo ustrezno rešitev za

realizacijo nakupa »kirurškega robota«. V veliko pomoč bo urologom pri operacijah, pacientom pa bo nudil nov, prijazen način kirurškega posega, ki bo omogočal hitrejše okrevanje in boljšo kvaliteto življenja.

V polnem razmahu je obnovitvena rehabilitacija, ki tudi letos poteka v osmih slovenskih zdraviliščih in Domu paraplegikov v Pacugu, za katerega je tudi letos zanimanje preseglo vsa pričakovanja. Videti je, da dober glas, morska voda in odlične terapije našim članom veliko pomenijo. Upam, da bo vodstvu Doma uspelo uresničiti čim več vaših želja po rehabilitaciji v Pacugu kljub omejenim možnostim glede nastanitve. Prepričan pa sem, da bosta Zveza kot lastnica in poslovodstvo Doma skupaj z Nadzornim svetom uspela zagotoviti ustrezne finančne aranžmaje za skorajšnje dokončanje nastanitvenega dela. S tem dejanjem bo zagotovljeno, da se bo poslovanje lahko pričelo pod normalnimi pogoji, posledično bodo odpadle vse trenutne zavrtnitve po rehabilitaciji tistim članom in drugim invalidom, ki bi želeli na rehabilitacijo v Pacug.

Spoštovane članice in člani, želim vam, da letošnje poletje izkoristite za dobro rehabilitacijo in oddih, tako da bomo polni energije lahko pričeli z obveznostmi, ki nas čakajo v jeseni.

Vaš predsednik Dane

Barbara Slaček | Dom paraplegikov Pacug

OBETA SE TOPLO POLETJE

Po zaključku lanske poletne sezone, ki nam z vremenom ni nič prizanesla, in dolgi, pustimi zimi dom v Pacugu že od sredine maja gosti člane in druge goste na skupinski obnovitveni rehabilitaciji. Letošnja sezona obeta lepše vreme, veliko novosti in kar za mesec dni daljše obratovanje.

Sodeč po prijavah gostov bo Dom tokrat poln do zadnje postelje. V desetih skupinah, od teh bodo tri sedemnajstdnevne, in sto petdesetih obratovalnih dneh se bo v Pacugu zvrstilo najmanj sto trideset članov in vsaj trideset svojcev, spremljevalcev in prijateljev.

Še pred koncem koledarskega leta je prišlo do imenovanja nove direktorice Doma, to delo bo nadaljnja štiri leta opravljala **Barbara Slaček**, ki je s sabo prinesla tudi novosti.

V sklopu obnovitvene rehabilitacije boste svoje zdravje krepili pod vodstvom terapevtov **Mirjane** in **Nebojše**, ki bosta po navodilih pooblaščenice zdravnice fiziatrinje **Uljane Antolovič Vanič**, dr. med., izvajala vse vrste terapij in kot novost tudi skupinsko telovadbo na igrišču in hidrovadbo v bazenu. Pravijo, da gre ljubezen skozi želodec in tudi sicer ljudje najraje sodimo mesta in kraje, kjer smo, po tem, kaj in kako dobro smo jedli. Zato smo za vas letos pripravili možnost izbire dveh menijev kosila in večerje ter samopostrežni zajtrk, kot ste ga že bili vajeni. Glavni kuhar **Zvonko** zagotavlja, da je hrana manj kalorična, pa vendar dovolj polna in zdrava, da od mize ne boste odšli lačni. Letos je na jedilniku več morskih jedi, kot ste jih bili vajeni v preteklosti. Vsaj enkrat v vsakem terminu vam postrežemo s pristno istrsko večerjo, pripravljeno iz jedi in pijač okoliških pridelovalcev, ki se ob sami

večerji predstavijo s svojim izdelki – po večerji jih lahko tudi kupite in odnesete domov. V vsakem terminu pa gosti sami, v sodelovanju s strokovnjaki za **AMC-posodo**, pripravijo eno večerjo. Tako popestrimo dogajanje, gostje pa se imajo priložnost naučiti kakega novega kuharskega trika. Za popestritev prirejamo tudi izlete s prilagojenim kombiniranim vozilom, nudimo pa vam tudi prilagojen avtomobil, ki si ga lahko izposodite in se sami odpravite raziskovat. Na voljo za odhod do morja ali v mesto vam je še električni skuter iz naše ponudbe **IZI, Kymco Maxer**, ki se ponaša z izredno vzdržljivostjo in močjo. V domu je odprta poslovna enota za dobavo in servis medicinskih pripomočkov, zato lahko svoje naročilnice za sanitetni material ali voziček prinesete kar s seboj na rehabilitacijo. Vsi gosti ob prihodu prejmejo darilno vrečko z vzorci različnega sanitetnega materiala različnih proizvajalcev. Vsi medicinski pripomočki pa so vam na voljo za brezplačno štirinajstdnevno testiranje. Za vse ostale informacije o pripomočkih in servisu, kot tudi sicer, vam je ves čas bivanja v Domu na voljo **Urša**, ki je kot upravnica prisotna in odgovorna za vaše dobro počutje.

V gostinskem delu Doma vam pijačo in obroke postrežeta **Martina** in **Roman**, ob zajtrkih pa vam je na voljo kuhar **Rajko**. Poleg vseh vrst pijač in hrane po naročilu se lahko osvežite še s sladoledi Ledo. Osvežite pa se lahko

tudi v bazenu z morsko vodo, ki je naš ponos in zaradi katerega se vedno znova radi vračate v Pacug. Ob in v bazenu vam je za pomoč na voljo reševalec **Robi**.

Največja letošnja novost je zagotovo nudenje pomoči pri osebni negi. Ker je tovrstna pomoč letos še bolj izjemna kot pravilo, saj gosti o njej niste dobro seznanjeni oz. ne veste, kaj pričakovati, pa tudi tistih gostov, ki tovrstno pomoč dejansko potrebujete, je manj, smo jo zagotovili le v prvem in zadnjem mesecu obratovanja. Prvi mesec je že za nami in **Maša, Alen** in **Dragan** so se izkazali kot izvrstni in sposobni negovalci. Z nami bodo ponovno v zadnjih dveh terminih in ker je v zadnjem terminu še nekaj prostih mest, vabimo vse tiste, ki vam spremljevalec na rehabilitaciji ne pripada, pa vendar bi potrebovali kanček pomoči pri nekaterih opravilih, da se še prijavite.

Prijave za skupinsko obnovitveno rehabilitacijo oddate na Zvezi paraplegikov pri Janku Zupanu. Vse ostale prijave pa sprejemamo na 041 718 797 (Barbara Slaček) in 031 348 841 (Urša Prešeren) ali pa na elektronskem naslovu: domparaplegikov@gmail.com

Vabljeni tudi na kopalne dneve, ki jih organizirajo vaša društva, in dnevno kopanje.

Žiga Bajde | Dom v Pineti

V PINETI LETOS ŠE LEPŠE

Vročina, sonce, morje ... A, saj res – Pineta. Vse te poletne asociacije mnogo naših članov spomnijo na dom v Pineti.

Tudi letos ste že prejeli dopise s prijavnico, ki jo pošljete na Zvezo, in že ste na morju. Nekateri ste to že storili, drugim pa predlagam, da si proste termine pogledate na naši spletni strani, facebooku ali pokličete in povprašate po njih. Tudi letos je Zveza poskrbela za novosti, ki bodo bivanje v domu še polepšale. Še dodatno smo adaptirali bivši gostinski del, in sicer tako, da smo velika in dotrajana lesena vrata odstranili in postavili steno, ki bo letovalcem nudila več zasebnosti in mirnejši spanec, saj smo vgradili tudi nova plastična vrata, ki bodo poskrbela, da bo vaše imetje v sobah varno. V lanski sezoni so me letovalci opozarjali, da bi potrebovali

še eno kopalnico, ker sta dve pre malo za vse. Pri Zvezi smo se potrudili in smo uslišali vaše želje, tako da smo v prostorih shrambe (ob strojnici dvigala) uredili popolnoma novo kopalnico s tušem in WC-školjko, in s tem poskrbeli za lažji vsakdan naših letovalcev. Nekateri stvari pa so ostale nespremenjene, na terasi ostaja ponudnik sladoleda in hitre prehrane, prav tako se še naprej lahko z invalidsko kartico brezplačno parkira na bližnjem makadamskem parkirišču. Na plaži bo poskrbljeno za ležalnike in invalidski voziček, s katerim se boste lažje zapeljali v morje.

Vsem letovalcem želim čudovito počitnikovanje in naj vam vreme ne

Popolnoma nova kopalnica ... (foto Žiga Bajde)

Prenovljena vhodna vrata v bivšo gostilno (foto Žiga Bajde)

nagaja preveč. Vsi ostali, ki se letos ne nameravate prijaviti, pa vabljeni, da se za letovanje v našem prijetnem obmorskem Domu Pineta prijavite naslednje leto. Sončen pozdrav!

Barbara Slaček | Obisk pri Ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

NA NEURADNEM OBISKU

Predstavniki Zveze paraplegikov Slovenije smo bili zadnji dan marca na neuradnem delovnem obisku pri ministrici dr. Anji Kopač Mrak.

Beseda je tekla o izvajanju in financiranju posebnega socialnega programa – Osebna asistenca in gradnji Doma paraplegikov Pacug. Prisotna sta bila tudi generalna direktorica Direktorata za invalide Dragica Bac in v.

d. generalnega sekretarja sekretariata Ministrstva Andrej Hudoklin. V pogovoru, ki je potekal v sproščnem vzdušju, smo opozorili na nekatere sistemske pomanjkljivosti financiranja programa Osebna asistenca in predlagali morebi-

tne rešitve. Predvsem pa smo ministrico podrobneje seznanili z napredkom gradnje Doma v Pacugu in pomembnostjo dokončanja nastanitvenega dela, ki lahko z začetkom izvajanja vsebin v polni meri pripomore k izboljšanju fizičnega in bivalnega položaja paraplegikov in tetraplegikov v Sloveniji.

V sproščnem vzdušju (foto arhiv Zveze)

Barbara Slaček | Certifikat kakovosti SIQ za NVO

KAKOVOST POTRJENA

Naj na začetku prispevka spomnim, da je Zveza paraplegikov Slovenije leta 2013 prejela Certifikat kakovosti (SIQ), ki ji ga je podelil slovenski Inštitut za kakovost in meroslovje. S certifikatom izkazujemo kakovostno delo pri izvajanju posebnih socialnih programov za izboljšanje kakovosti življenja paraplegikov in tetraplegikov.

Da ne bi spali na lovorikah, pa moramo vse leto sprotno preverjati svoje delo, redno uvajati izboljšave, odpravljati pomanjkljivosti in slediti vsem zahtevam, ki jih standard kakovosti narekuje. Verjemi-te, da je dela veliko. Slediti vsem spremembam na vseh področjih dela, tako na zakonodajnem kot na programskem med uporabniki in zaposlenimi, ni mačji kašelj. Za lažje upravljanje in vodenje kakovosti uporabljamo načelo PDCA (Plan – planiraj, Do – naredi, Check – preveri, Act – ukrepaj). V praksi to pomeni, da vodstvo Zveze ob koncu leta pripravi letni načrt za prihodnje koledarsko leto, ki je vodnik dela za to obdobje. V letnem načrtu so že predvidene vse zahteve standarda kakovosti, kar pomeni, da je treba plan začeti le še uresničevati. Nihče si seveda ne želi, da bi na začetku leta ubrali neko taktiko dela, jo celo leto izvajali in na koncu leta ugotovili, da ta taktika ni bila pravilna in da bi bilo bolje, če bi delali malo drugače. Zato je treba v terminskih intervalih vse aktivnosti, ki jih izvajamo, tudi preverjati. Če se kaj izkaže za dobro, s tem nadaljujemo; če se ne, je treba spremeniti taktiko. Na tak način nam že tretje leto uspeva kakovostno izvajati svoje programe in prestajati zunanje presoje kakovosti. Da lahko uspešno prestanemo zunanjo presojo, je treba med letom izvajati notranje presoje programov in delovanja.

Vsako leto zunanja presojevalka

Tina Divjak presoja en posebni socialni program Zveze, njegovo delovanje, zadovoljstvo kadra in delo vodstva.

Letos je presojo uspešno prestal program Obnovitvena rehabilitacija, ki ga je predstavil vodja Janko Zupan. Skupaj

s strokovno sodelavko sta orisala potek izvajanja programa, njegove prednosti in tudi pomanjkljivosti. Program je bil na koncu ocenjen kot dober, potreben in kakovosten. Edina pomanjkljivost, na katero smo bili opozorjeni, je Pravidnik o skupinski obnovitveni rehabilitaciji, ki ga bomo do septembra novelirali.

Bistvo standarda kakovosti je stremiti k odličnosti. To nam je na dveh področjih zelo dobro uspelo. Eno teh področij je financiranje naše organizacije v prihodnje. Zaradi nestabilnega priliva finančnih sredstev v zadnjih dveh letih smo namreč bili prisiljeni začeti iskati alternativne vire financiranja in predvideti »izhode v sili«, če se FIHO-sistem financiranja, na katerega se zanašamo, poruši.

Težnja EU je med drugim tudi vključitev načela enakosti spolov, kar je postalo jedro evropskih in socialnih politik. Načelo ne predvideva izvajanja posebnih ukrepov za pomoč ženskam, ampak vključevanje vseh splošnih politik in ukrepov, zlasti za doseganje enakosti. Zakaj vam to razlagam? Pri zunanji presoji smo bili opozorjeni, da načelo enakosti spolov v našem najvišjem organu delovanja, skupščini Zveze, ni upoštevano. Naslednje leto je Zvezino volilno leto. Punce, ženske in dekleta, pripravite se!

Da Zveza deluje kakovostno, dokazujemo že tretje leto, dejstvo pa je, da se s tem premalokrat »pohvalimo«. Zato smo kot priporočilo dobili nalogo, da do naslednjega leta napravimo kazalnike uspešnosti za programe, ki nam bodo v prihodnje služili kot merilo pri njihovem izvajanju. Nekaj kazalnikov uspešnosti vam, kot dokaz dobrega dela, ponujamo v pogled že zdaj, vi pa presodite.

POSEBNI SOCIALNI PROGRAM OSEBNA ASISTENCA (OA)

POSEBNI SOCIALNI PROGRAM SKUPINSKA OBNOVITVENA REHABILITACIJA (SOR)

- ELEKTRIČNI SKUTERJI VSEH TIPOV

- UPORABA V MESTU – S SMERNIKI IN LUČMI
– 2 MODELA

- ZA DOMAČO UPORABO – OSNOVNI
SKUTER 2 MODELA

- ZA ZAHTEVNE TERENE Z AVTONOMIJO
40 – 57 KM – 2 MODELA

- DOBAVA TUDI NA NAROČILNICO ZZS

- POLNILO IZ ZRAČNIH TRIKOTNIKOV, KI SO
TESTIRANI NA VELIKE OBREMENTIVE

- 6 cm , 9cm IN 10 cm VIŠINE

- DOKAZANA KAKOVOST V PRIMERJAVI Z
VISOKOZAHTEVNIMI SEDEŽNIMI
BLAZINAMI NA TRGU

- DOBAVA TUDI NA NAROČILNICO ZZS

- NA VOLJO ZA 14 DNEVNO TESTIRANJE

MODELI ACADEMY:

- VECTOR
- ADJUSTER
- ACTIVE

KORAK V PRAVO SMER!

Po vsem svetu je na milijone ljudi odvisnih od invalidskih vozičkov zaradi poškodbe hrbtenjače kot posledice prometne nesreče ali padca. Wings for Life je neprofitna fundacija, ki financira raziskave hrbtenjače in katere misija je najti zdravilo za poškodbe hrbtenjače. Ustanovljena je bila leta 2004 in od tedaj po vsem svetu financira raziskovalne projekte in klinične preiskave. S prvo izvedbo teka Wings for Life World Run so zbrali 3 milijone EUR in vse nadaljnje startnine in donacije tega globalnega teka bodo namenjene fundaciji. Vsak korak na Wings for Life World Run je korak v pravo smer.

Wings for Life World Run je edinstveno tekaško tekmovanje, ki poteka simultano po vsem svetu in nima vnaprej opredeljene ciljne črte. Tekači po vsem svetu startajo ob natanko istem času, zasleduje pa jih premikajoča se ciljna črta v obliki zasledovalnih vozil, opremljenih z najsodobnejšo

GPS-opremo, povezano z nadzornim centrom teka v Avstriji. Wings for Life World Run je namenjen tekačem vseh stopenj, od začetnikov in strastnih amaterjev, do profesionalnih športnikov. 100 odstotkov startnin je namenjenih fundaciji Wings for Life, ki skuša najti zdravilo za poškodbe hrbtenjače. Letos je bila na voljo tudi mobilna aplikacija Wings for Life World Run, ki omogoča individualne treninge. Več na www.wingsforlifeworldrun.com.

3. maja je že drugo leto zapored ves svet tekel kot eno za tiste, ki tega (še) ne morejo. Na največje globalno tekmovanje, ki je potekalo na 35 trasah na 6 kontinentih v 12 časovnih pasovih, v vseh vremenskih pogojih, podnevi in ponoči, se je prijavilo **101.280** tekačev. Vsi z istim ciljem – da pomagajo zbrati sredstva za raziskave poškodb hrbtenjače. Prvič doslej je bil med lokalnimi zmagovalci tudi človek na invalidskem vozičku, in sicer **Aron Anderson** na Švedskem.

V Sloveniji se je skoraj dvatisočgla-va množica zbrala na Kongresnem trgu v Ljubljani. Točno ob 13h, po signalu za start, so tekači stekli mimo zasledovalnega vozila Volkswagen Tiguan, ki ga je zagotovil partner dogodka in za katerega volan je sedel državni prvak v reliju **Aleks Humar**. Vozilo je aktiviralo njihove čipe v startnih številkah. 30 minut po startu tekačev so na vseh 35. trasah zapeljala zasledovalna vozila s hitrostjo 15 km/h in v rednih intervalih pospeševala. Ko so prehitela posameznega tekača, so deaktivirala njegov čip in ga izločila iz tekmovanja. Izločene tekmovalce so nazaj na start pripeljali z avtobusi.

Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je predal listino o častnem pokroviteljstvu teka Wings for Life World Run Slovenija, s čimer je postal prvi predsednik republike, ki je javno podprl ta dobrodelni globalni tek. Predsednik Pahor se je tudi sam udeležil teka z nasmehom na obrazu. Tekli so tudi slovenski ambasadorji dogodka, **Roman Kejžar** (maratonec), **Matej Markovič** (triatlonec), **Jure Košir** (alpski smučar) in **Vesna Fabjan** (tekačica na smučeh), kakor tudi številni znani obrazi, npr. **Filip Flisar** (smučarski kros), **Peter Kauzer** (kajakaš), **Matjaž Klemenčič** (zmajar), **Manca Notar** (veslanje na deski stoje) itd.

Najboljša tekačica v Sloveniji je bila Slovenka **Žana Jereb**, udeleženka maratona na poletnih olimpijskih igrah 2012 v Londonu, ki jo je zasledovalno vozilo ujelo na **45,05 km**. V moški konkurenci je zmagal Hrvat **Robert Radojkovič**, hrvaški državni prvak v teku na 100 km, ki je pretekel **69,36 km**. Za

Zmagovalec Robert Radojkovič (foto Samo Vidic)

Start v Ljubljani (foto Samo Vidic)

nagrado bosta naslednje leto na Wings for Life World Run tekla na lokaciji, ki si jo bosta izbrala.

Letos se je natanko eno uro po globalnem startu posebna trasa odprla za otroke in najstnike ter otroke in najstnike na invalidskih vozičkih. Razvrščeni so bili v tri starostne kategorije. Med najmlajšimi (6–9 let na dan tekmovanja, dolžina trase 1 km) sta zmagala **Maša Mikuš** in **Tadej Jelovčan**, zmagovalca srednje otroške kategorije (10–13 let na dan tekmovanja, dolžina trase 3 km) sta bila **Hana Mazi Jamnik** in **Tomaž Stovrič**, med najstarejšimi (14–17 let na dan tekmovanja, dolžina trase 5 km) pa sta na zmagovalno stopničko stopila **Nina Oražem** in **Miha Pintarič**.

V okviru spremljevalnega programa je bilo na Kongresnem trgu organizirano ogrevanje pod taktirko VIT-trenerk V formi z **Alenko Košir**, Motionfit.si, je poskrbel za športno masažo udeležencev, za odlično vzdušje pa je poskrbel **DJ Jamirko**. Obiskovalci so celotno prireditev lahko spremljali preko velikega LED-zaslona, na katerem je bil predvajan globalni prenos v živo z vklopi v živo z lokalnega teka.

Anita Gerhardter, izvršna direkto-

rica fundacije Wings for Life, pravi, da je bil dan nepozaben: "To je bil odličen dan za Wings for Life in za raziskave na področju hrbtenjače, saj je bilo do sedaj zbranih že 4,2 milijona EUR za raziskave. Preseglo je vsa moja pričakovanja. Toliko je bilo vznemirljivih

Paraplegiki na startu (foto Barbara Slaček)

trenutkov, zame najbolj čustven pa je nedvomno zmaga švedskega udeleženca na invalidskem vozičku, Arona Andersona."

Partner dogodka je bil tudi letos Volkswagen. Lokalni partner teka je zavarovalnica Adriatic Slovenica, katere 40-članska ekipa je tekla za svojo sodelavko **Tanjo Cerkvenik**, nekdanjo uspešno paraolimpijko.

Prenos v živo sta omogočila Planet TV in planet.si, obširno fotogalerijo po dogodku pa Siol.net. Medijska pokroviteljka sta bila tudi Dnevnik in aktivni.si.

URADNI REZULTATI GLOBALNEGA TEKA

Moški:

1. **Lemawork Ketema (ETH)**
79,9 km (tekla v Avstriji)
2. **Cesar Hernandez (CHI)**
78,3 km (tekla v Čilu)
3. **Remigio Human (PER)**
78,2 km (tekla v Avstriji)

Ženske:

1. **Yuko Watanabe (JPN)**
56,3 km (tekla na Japonskem)
2. **Riana van Niekerk (RSA)**
55,2 km (tekla v JAR)
3. **Nathalie Vasseur (FRA)**
52,2 km (tekla v ZDA)

Tekači so skupaj pretekli osupljivih 1.059.529 kilometrov, kolikor znaša 2,7-kratno potovanje do meseca.

Popolni uradni rezultati drugega teka Wings for Life World Run so objavljeni na: live.wingsforlifeworldrun.com/en/results. Sistem je zabeležil samo tiste tekače, katerih čip je zasledovalno vozilo zaznalo.

Jože Globokar | Sodelovanje z ruskimi paraplegiki

OBISK VIŠKEGA GOSTA IZ RUSIJE

V prostorih Zveze nas je 27. marca obiskal Oleg Timofeev – direktor klinike za diagnostiko iz ruskega mesta Kazan. Namen njegovega obiska je bilo sodelovanje z ruskimi paraplegiki in tetraplegiki na področju rehabilitacije in športa. S projekcijo fotografij Doma paraplegikov Pacug in športnimi fotografijami ter komentarji smo gostu nazorno in podrobno predstavili obe področji.

Na področju športa ga je zanimala predvsem košarka na invalidskih vozičkih. To športno panogo in strukturo različnih tekmovalj mu je predstavil vodja športa pri Zvezi **Gregor Gračner**. Omenil je mednarodno in državno ligo, Pogačnikov memorial z mednarodnim turnirjem, turnir za pokal Zveze in sodelovanje z moskovskim klubom Falkon. Prišla sta do zaključka, da bi ruski košarkarji lahko tekmovali na mednarodnem turnirju v sklopu Pogačnikovega memoriala, odprte pa so tudi možnosti za priključitev v regionalni NLB Wheel ligi.

Dom paraplegikov in obnovitveno rehabilitacijo v Pacugu je visokemu gostu iz Kazana predstavil arhitekt Zveze **Matjaž Planinc**. Oleg Timofeev si je ob obrazložitvi obeh gostiteljev lahko ogledal celoten objekt, maketo končne

G. Timofeev (foto Hana Ermenc)

izgradnje, prostore fizioterapije, rehabilitacijske pripomočke in potek gradnje bivalnega objekta. Planinc je predstavil

tudi širšo vizijo Doma paraplegikov Pacug. To je – ponudba obnovitvene rehabilitacije širšemu krogu paraplegikov in tetraplegikov iz drugih držav, ki bi se s pokritim bazenom lahko izvajala skozi vse leto, in možnost vlaganja finančnih sredstev, ki jih potrebujemo za dokončno izgradnjo doma. Omenil je tudi možnost invalidskega turizma v Domu paraplegikov Semič, apartmajskih hišicah v Čatežu in seveda v domu s privlačnimi slovenskimi obalnimi mesti. Pri sodelovanju je predvsem s prevodom pomagala predstavnica Term Krke v Rusiji – **Ljudmila Štrancar**.

Predstavitve rehabilitacije in športa ruskemu gostu (foto Hana Ermenc)

PROJEKT AEMA (2014-2016)

“Izobraževanje odraslih ni enako dostopno vsem ljudem.”

V projektu AEMA (Adult Education Made Accessible) poleg družbe Racio iz Celja sodeluje še 11 organizacij iz 11 evropskih držav. Cilj tega partnerstva je v okviru projektnih aktivnosti zagotoviti razvoj skupne mreže in kakovostnega okvira za reševanje problema dostopnosti pri zagotavljanju izobraževanja odraslih. Projekt, ki ga sofinancira Grundtvig program Evropske komisije, bo za potrebe invalidov, strokovnjakov s področja dostopnosti, invalidskih organizacij, vladnih organizacij, organov financiranja in ponudnikov izobraževanja za odrasle povečal dostopnost, sodelovanje, transparentnost in kvaliteto izobraževanja odraslih v Evropi sploh.

V izobraževanju odraslih so še vedno prisotne številne ovire, ki invalidom onemogočajo kakovostno izobraževanje. Manjka celovit pristop in ustrezno podporno okolje za vključevanje invalidov v izobraževanje odraslih. V projektu razvit produkt »okvir dostopnosti izobraževanja odraslih« bo zajemal ključne informacije o dostopnem študiju na enem mestu. Osredinjen bo na potrebe posameznega invalida in obstoječe možnosti izobraževanja odraslih v izobraževalnih ustanovah.

Končni rezultat projekta bo vzpostavljen informacijski portal, kjer bodo ponudniki izobraževanja odraslih in strokovnjaki za dostopno izobraževanje odraslih imeli možnost predsta-

vitve ravni dostopnosti in ustanov z možnostjo uporabe samoocenjevalnega elektronskega orodja za ocenitev stopnje kompetenc. Portal bo ponujal tudi informacije o ravni dostopnosti posamezne izobraževalne ustanove glede na specifične potrebe s posameznimi vrstami invalidnosti in tako omogočil prepoznavanje ustreznih izobraževalnih programov.

V okviru projekta smo 23. aprila v **Izobraževalnem centru Štore** organizirali krajši posvet, ki so se ga udeležili predstavniki **Zveze paraplegikov Slovenije**, Društva študentov invalidov Slovenije, društva Sožitje Ljubljana, Medobčinskega društva gluhih in naglušnih za Gorenjsko AURIS, Društva gluhih in naglušnih Posavja Krško, UPI Žalec, Ekonomske šole Celje, Šolskega

centra Celje, Ljudske univerze Šentjur, Ljudske univerze Rogaška Slatina, Izobraževalnega centra Štore d. o. o., Želve, podjetja za usposabljanje in zaposlovanje invalidov, d. o. o., iz Ljubljane in Zavoda RS za zaposlovanje. Udeleženci so s svojimi bogatimi izkušnjami prispevali k oblikovanju ideje portala in izrazili pripravljenost po nadaljnjem sodelovanju pri testiranju v projektu razvitih orodij. Informacijski portal bo tako s pomočjo predlogov in komentarjev končnih uporabnikov še kvalitetnejši.

Ena od udeleženk je na posvetu izjavila, da se z dobro voljo da narediti vse. Trdno smo prepričani, da bomo s to mislijo in skupnimi močmi uspeli spremeniti trditev, zapisano na začetku članka. A do takrat nas vse čaka še ogromno dela.

Okrogle mize se je kot gostja in govorka udeležila strokovna sodelavka Zveze. (Foto Boštjan Jug)

Jože Globokar | Slovenska znanost se lahko kosa z evropskimi projekti

ROBOTSKI TEKMOVALNI INVALIDSKI VOZIČEK

V laboratoriju za robotiko na ljubljanski elektrotehniški fakulteti nastajajo robotski tekmovalni invalidski voziček, s katerim bo prihodnje leto na prvem prestižnem tekmovanju paraatletov (cybathlon) v Zürichu tekmoval paraplegik Robi Bojanec (študent fakultete za elektrotehniko) iz DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja.

Štirinajstčlanska ekipa študentov elektrotehnike, strojništva in ekonomije – **Team Avalanche** že ima dokončan pomanjšan prototip robotskega vozička v merilu 1 : 2. Do poletja (prvo testiranje bo 14. julija v Zürichu) pa mora izdelati pravi robotski voziček na elektromotorski pogon, ki bo premagoval ovire, kot so stopnice, robniki ter razne druge zahtevne ovire. Pravo tekmovanje bo naslednje leto 8. oktobra 2016, prav tako na odprtem stadionu v Zürichu. V zahtevnem projektu sodelujejo tudi zaposleni iz

laboratorija za robotiko, financira pa se s pomočjo sponzorskih sredstev in laboratorija za robotiko.

Cybathlon organizira švicarski center za raziskave in razvoj robotike. Športniki bodo glede na robotske pripomočke tekmovali v različnih disciplinah – z bioničnimi protezami za roke, tekači z nožnimi bioničnimi protezami, posebno tekmovanje bo npr. za tiste, ki si pomagajo z možganskimi vmesniki za krmiljenje računalnika. Cybathlon je tekmovanje, kjer sodelujejo tekmovalci z umetnimi deli, ki so po-

stali del njihovega telesa, torej **kiborgi**. V kategoriji robotskih invalidskih vozičkov je prijavljenih že več kot sto ekip, zato bodo imeli mladi inovatorji iz Ljubljane hudo konkurenco. Toda študentje in tudi sam mentor in vodja laboratorija za robotiko **dr. Matjaž Mihelj** ciljajo na vrh uvrstitve. Menijo, da se slovenska znanost lahko enakopravno kosa z evropskimi projekti. Robotski voziček je trenutno namenjen le tekmovanju, inovacije pa bodo prav gotovo uporabili tudi pri morebitni serijski izdelavi.

Ekipa mladih raziskovalcev (foto arhiv elektrotehniške fakultete)

Mirjam Kanalec | 10. kongres ESCIF-a

DELATI ALI NE DELATI?

Letošnji deseti kongres evropske zveze paraplegikov – ESCIF, na temo »Zaposlovanje oseb po poškodbi hrbtenjače«, je potekal v drugem največjem češkem mestu Brnu od 20. do 22. maja. Udeležilo se ga je preko 80 posameznikov iz 19 držav, med njimi tudi predstavniki iz Slovenije: Daniel Globokar, Metka Teržan, Jani Trdina in Mirjam Kanalec.

Ekipo mladih raziskovalcev (foto arhiv elektrotehniške fakultete)

Evropska zveza paraplegikov organizira kongres vsako leto v drugi državi članici, tokrat je bil prvič na Češkem, sicer pa že deseti po vrsti. Pripravila ga je v sodelovanju z organizacijo ParaCENTRUM Fenix v hotelu Maximus Resort, termah na obrobju Brna. Pokroviteljstvo nad dogodkom je prevzela prva dama Češke republike, ga. **Ivana Zemanová**, kongresu pa so prisostvovali tudi predstavniki države in mesta. Novost letošnjega kongresa je bila možnost spremljanja v živo prek »live streama«.

Kongres je gostil 86 udeležencev iz 19 držav, predstavnike oseb po poškodbi hrbtenjače iz organizacij držav članic, strokovnjake s področja zdravljenja poškodb hrbtenjače in strokovnjake s področja zaposlovanja invalidov, strokovne delavce in raziskovalce/znanstvenike.

.....
"Najbolj pomembna stvar na olimpijskih igrah ni zmaga, ampak sodelovanje; bistvena stvar v življenju ni osvojiti, ampak dobro se boriti."
 .....

Pierre de Coubertin

Prvi dan je bil v znamenju uvodnih otvoritvenih aktivnosti, pozdrava predsednice ESCIF-a Jane Horseywell in dobrodošlice predsednika ParaCENTRUMA Fenix, **Vojtecha Vasicka**. Dan se je zaključil z osebno izpovedjo **Jana Riaposa**, ki je poslušalce popeljal skozi svoje življenje, zaznamovano predvsem s športnimi dosežki. Izpostavil

je pomembnost športa, večkrat citiral načela Pierra de Coubertina in sira Ludwiga Guttmanna ter šport izpostavil kot pot do socialne integracije po poškodbi hrbtenjače.

Naslednji dan se je začel z zanimivim projektom International Labour market integration Assessment in SCI (ILIAS), ki ga je predstavil **Marcel Post**, profesor v medicinskem centru v Groningenu. Projekt poteka že od leta 2008, združil pa je strokovnjake iz Švice, Norveške, Danske in Nizozemske, ki so na podlagi zbranih podatkov glede stanja zaposlovanja oseb po poškodbah hrbtenjače že prišli do določenih števil in zaključkov. Med slovenskimi predstavniki se je pojavila želja po sodelovanju v projektu, zato je **Metka Teržan**, dr. med., spec. med. dela in športa, takoj stopila v stik z doktorjem Postom. Pravico do dela je orisal **Piet-**

Upravni odbor ESCIF-a (foto Mirjam Kanalec)

ro Barbieri iz italijanske organizacije para- in tetraplegikov FAIP ter opozoril na deklaracije glede zaposlovanja invalidov v Konvenciji o pravicah invalidov. **Veronika Hublova** iz ParaCentruma je udeležencem predstavila uvodne ugotovitve ene izmed skupin dvoletnega projekta »Uspešna integracija«, ki ga ESCIF trenutno izvaja pod sponzorstvom Coloplasta. **Dan Burden** iz angleške organizacije, ki združuje osebe s poškodbo hrbtenjače (SIA), je poudaril pomembnost poklicne rehabilitacije oziroma podporo svetovalnih služb pri življenju in delu po poškodbi hrbtenjače. Zelo zanimive ugotovitve, ki so poslušalce pustile odprtih ust z željo po življenju v Španiji, je **Elisabeth Heilmeyer** iz španske organizacije FLM predstavila glede pokojninskega sistema v Španiji. Povedano drugače – invalid, ki je bil pred poškodbo zaposlen, lahko gre v pokoj z izjemno visoko pokojnino, zato podatek o zelo nizkem odstotku zaposlitve oseb s poškodbo hrbtenjače niti ne preseneča.

Tema kongresa, zaposlovanje oseb po poškodbi hrbtenjače, se navezuje

na triletni mednarodni projekt »Overcome challenges« – Doseganje/premagovanje izzivov, ki ga je češki **Paracentrum** Fenix izvajal v sodelovanju s štirimi državami: Dansko, Nizozemsko, Slovaško in Slovenijo. Zaključke projekta oziroma primerjavo med Češko in ostalimi državami je predstavila **Lia Vasickova**, vodja projekta. Izpostavila je višji odstotek zaposlenih oseb s poškodbo hrbtenjače izven Češke, ki uporabljajo manj zdravil in imajo nižji odstotek polne invalidske pokojnine in socialnih ugodnosti. Zaveda se, da projekt ni vključil velikega števila anketirancev, je pa dal izhodišča za nadaljnje raziskovanje.

Vendar pa je vprašanje, ali naj se oseba aktivno vključi v delovni proces po poškodbi hrbtenjače, po mnenju vseh udeležencev kongresa nepotrebno, saj je prav delo tisto, ki pomaga pri uspešni socializaciji in reintegraciji. Vprašanje ostaja le, kako motivirati posameznika, da se vrne na delo, kako osveščati delodajalce za zaposlovanje invalidov, kako odpravljati arhitekturne in druge ovire.

Zadnji dan kongresa je bil namenjen zasedanju skupščine ESCIF-a, kjer so predstavniki upravnega odbora poročali o aktivnostih preteklega leta, razpravljali o finančnem poslovanju ter predstavili aktivnosti v letu 2016 in tudi prizorišče naslednjega kongresa – Dunaj. Izvolili so novega člana upravnega odbora, **Tomasa Moravika** iz Češke, ki je nasledil **Winnifred de Moes** iz Nizozemske. V članstvo ESCIF-a je bila sprejeta nova država – Srbija.

V sklopu kongresa, kjer članice predstavijo svoje projekte, je **Janko Ehrlich - Zdvořák** predstavil dolgotrajno željo po izgradnji celostnega rehabilitacijskega centra na Hrvaškem, ki bo v kratkem uresničen. **Daniel Globokar**, dr. med, spec. FMR, pa je poklicno rehabilitacijo, ki jo izvaja URI Soča, orisal na primerih pacientov po poškodbi hrbtenjače.

.....
*Med dvema besedama
 izberi tišjo.*

Boris A. Novak, Etika težje poti.
 .....

Povzela Barbara Slaček | Pravica do starostne pokojnine

UPOKOJITEV V LETU 2015 JE MOŽNA PRI NIŽJI STAROSTI

Pravico do starostne pokojnine je mogoče v določenih primerih pridobiti tudi pri nižji starosti.

Spletni vir (foto seniorji.si)

Predpisane starosti je mogoče znižati tudi zaradi štetja zavarovalne dobe s povečanjem in prištete dobe. Zavarovancem, ki so bili zaradi dela na delovnih mestih škodljivih zdravju, in v poklicih, ki jih zaradi narave in teže dela po dopolnitvi določene starosti ni bilo mogoče uspešno opravljati, oziroma zaradi **osebnih okoliščin** upravičeni do štetja zavarovalne dobe s povečanjem in slednji od leta 2000 dalje tudi do prištete dobe, se lahko na teh podlagah znižajo predpisane starosti za pridobitev pravice do starostne pokojnine. Znižanje predpisanih starosti znaša toliko mesecev, kolikor jih je zavarovavec pridobil na podlagi štetja zavarovalne dobe s povečanjem in/ oziroma s prišteto dobo.

NAVEDENO PRAVILO VELJA ZA ZAVAROVANCE:

- ki so 1. januarja 2001 delali na delovnih mestih, na katerih se jim je štela zavarovalna doba s povečanjem in imeli najmanj 23 let pokojninske dobe (ženske)

oziroma 25 let (moški), zaradi česar so bili in so še naprej upravičeni do takega načina štetja zavarovalne dobe, če so ali še naprej delajo na takšnih delovnih mestih;

- ki so bili **le do 31. decembra 2000** upravičeni do štetja zavarovalne dobe s povečanjem ter
- ki so bili **zaradi osebnih okoliščin upravičeni** do štetja zavarovalne dobe s povečanjem po predpisih, veljavnih do 31. decembra 1999 in/ ali do prištete dobe po ZPIZ-1 ali veljavnem zakonu.

Zavarovanci, **ki so bili zaradi osebnih okoliščin** upravičeni do štetja zavarovalne dobe s povečanjem in/ ali do prištete dobe pridobijo pravico do starostne pokojnine pri toliko nižjih predpisanih starostih, **kolikor mesecev zavarovalne dobe so pridobili na račun njenega štetja s povečanjem in/ali prištete dobe.**

Osebnosti okoliščine, ki so pogojevale štetje zavarovalne dobe s pove-

Spletni vir (foto delo.si)

čanjem in/ali upravičencu zagotavljajo prišteto dobo, so: delovno razmerje ali opravljanje drugega dela s telesno okvaro najmanj 70 odstotkov in statusi vojaškega invalida od I. do VI. stopnje, civilnega invalida vojne od I. do VI. skupine, slepega, gluhega, obolelega za distrofijo in sorodnimi mišičnimi ali nevromišičnimi boleznimi in **paraplegijo**, cerebralno in otroško paralizo, multiplo sklerozo, oboleli za rakom do 15. leta starosti ter ekstrapiramidnimi obolenji.

V obdobju, v katerem so bili ti zavarovanci upravičeni do štetja zavarovalne dobe s povečanjem, se jim je štelo vsakih 12 mesecev, dejansko prebitih v delovnem razmerju oziroma na delu, na podlagi katerega so bili obvezno zavarovani, za 15 mesecev zavarovalne dobe, starostne meje za pridobitev pravice do starostne pokojnine pa so se zmanjšale za eno leto za vsaka štiri leta, dejansko prebita na takem delu.

Od 1. januarja 2000 dalje pa se takim zavarovancem za pridobitev in odmero pravic prišteje ena četrtnina dobe dejanskega zavarovanja, starostne meje za pridobitev pravice do starostne pokojnine pa se znižajo za toliko mesecev, kolikor znaša prišteta doba.

Če je oseba upravičena do znižanja starosti za pridobitev pravice do starostne pokojnine **tudi zaradi štetja zavarovalne dobe s povečanjem in/ ali prištete dobe, se najprej opravi to znižanje.**

Vir: seniorji.info

DAN PARAPLEGIKOV OBELEŽILI V PACUGU

16. april je praznik slovenskih paraplegikov in tetraplegikov. Praznujemo ga na dan, ko smo leta 1969 v takratnem Zavodu za rehabilitacijo invalidov v Ljubljani ustanovili svojo organizacijo. Praznični dan smo obeležili s slavnostno sejo Skupščine, ogledom gradnje nastanitvenega objekta, slikarsko razstavo s predstavitevijo slikanja z usti, šahovskim turnirjem in okroglo mizo na temo »Izzivi paraplegije; osebna asistenca za tetraplegike in paraplegike ter njena prihodnost.«

V uvod prazničnega vzdušja je predsednik Zveze **Dane Kastelic** v nagovoru med drugim povedal: »Ni naključje, da po toliko letih svojo obletnico obeležujemo ravno v Domu paraplegikov v Pacugu. Danes je tudi šesta obletnica, ko je naša Skupščina na predlog UO 16. april razglasila za Dan paraplegikov v RS. Prepričan sem, da se bo ta praznik vsako leto nadgrajeval, tako po vsebini kot odmevnosti, in si bo zaradi slednjega izboril ustrezno mesto v slovenskem prostoru. Paraplegiki svoje invalidnosti ne moremo spremeniti, lahko pa spreminjamo in vplivamo na svoje življenje in okolico. Od države, ki ima v Ustavi zapisano, da je socialna, si moramo izboriti zanimanje s svojimi projekti, izvirnostjo in tudi posebnostjo.

Danes je pomemben dan tudi za nadaljnji razvoj Zveze paraplegikov Slovenije, predvsem pa za Dom paraplegikov Pacug. Od lani smo namreč dogradili nastanitveni objekt do tretje podaljšane faze. Z izredno racionalnim pristopom in selektivno gradnjo smo 1.264 m² površine zgradili za 388.084,00 €, kar znese 307,00 € na kvadratni meter, po predračunih za dokončanje vseh del in opreme objekta pa bi potrebovali še 1.497.840,00 €.

Ta sredstva so predmet nadaljnjih pogovorov s potencialnimi vlagatelji ali pridobitvijo ugodnega kredita.«

Zatem je eden od ustanovnih članov **Zlatko Bernašek** delegatom pokrajinskih društev predstavil svoje zanimive in tudi šaljive spomine z začetka rehabilitacije. Iz pripovedi smo razbrali, da je živel bogato, plodno in zanimivo življenje, mlajši paraplegiki pa so dobili kar precej koristnih nasvetov.

Šesto redno sejo Skupščine s slovesnim pridihom je vodila predsednica **Mirjam Kanalec**. Na skupščini so bili prisotni nekateri ustanovni člani, z minuto molka pa smo počastili spomin na vse tiste naše člane, ki so v teh desetletjih soustvarjali našo organizacijo.

V nadaljevanju se je strokovna delavka Zveze **Špela Šušteršič** predstavila letošnji program Zveze s potekom obnove in socialne rehabilitacije, osebne asistence, prilagajanjem grajenega okolja s kompenziranjem invalidnosti, izobraževanjem in kulturno dejavnostjo ter športom in športnimi tekmovanji paraplegikov in tetraplegikov. Predstavila je še počitnikovanje in naše počitniške kapacitete, možnost uporabe urološke ambulante in predavanja **Boruta Gubine**, dr. med. spec. urologa, možnost uporabe prilagojenega osebnega vozila za pridobitev vozniškega dovoljenja in delovanje organov upravljanja.

Strokovna sodelavka in direktorica

Skupščino je vodila predsednica Mirjam Kanalec. (Foto Blanka Markovič)

Doma paraplegikov, d. o. o., **Barbara Slaček** je pripravila predstavitev dejavnosti socialnega podjetništva Invalid za invalida, s katerim je Zveza zagotovila tri nova delovna mesta za ranljivo skupino državljanov in z inovativnim pristopom uporabnikom olajšala pot do medicinskih pripomočkov. Predstavlja je še dejavnost IZI, ki z dvema servisnima delavnicama in dvema prodajalnama deluje v sklopu doma, ter poslovni načrt Doma paraplegikov, d. o. o. Za končno dograditev doma so pripravljene vsi načrti, gradnja se nadaljuje, po predvidevanjih pa naj bi jo zaključili v prihodnjem letu.

Omenila je tudi letošnjo obnovitveno rehabilitacijo v Domu v Pacugu. Od 12. maja pa do 8. oktobra bo potekala v desetih skupinah v štirinajst in sedemnajstdnevni terminih. V dveh skupinah bo organizirana tudi osebna nega. Dva menija in lokalne specialitete, izleti, glasbeni večeri ... pa bodo vsaki skupini še popestrili obnovitveno rehabilitacijo.

Sledil je še ogled nastanitvenega objekta. Gradnjo do tretje podaljšane faze je s številnimi informacijami in podatki predstavil arhitekt **Matjaž Planinc**, ki tudi nadzira gradnjo. Nastanitveni objekt bo imel sedemnajst dvoposteljnih sob, celoten dom pa skupaj 50 ležišč z možnostjo namestitve pomožnih ležišč. V nastanitvenem

Slikanje z ussti sta predstavila Vojko Gašperut in Silvo Mehle. (Foto Blanka Markovič)

objektu bodo tudi konferenčna dvorana, savna ter prostor za fitnes in rekreacijo. Dom bo imel solarno ogrevanje in ogrevanje s toplotno črpalko.

Praznični dan sta spremljala razstava in predstavitev slikanja z ussti, ki sta ga demonstrirala naša člana **Vojko Gašperut** in **Silvo Mehle**. Dodamo naj, da je Vojko polnopravni, Silvo pa pridružen član elitnega Mednarodnega združenja slikarjev, ki slikajo z ussti ali nogami.

Slovesen dogodek je s šahovskim turnirjem popestrilo 24 šahistov iz pokrajinskih društev Zveze. Po švicarskem sistemu so odigrali sedem krogov, prva mesta pa so osvojili – **Emil Filipič** – KP (6), **Ljubiša Gajič** – LJ (6) in **Vojko Gašperut** – KP (6). V konkurenci osmih ekip je prvo mesto osvojila ekipa DP

Koper (16), drugo ekipa DP Ljubljana, tretje pa ekipa DP Celje. Najboljši šahisti so prejeli medalje, najboljše ekipe pa pokale. Podelil jih je predsednik Zveze Dane Kastelic. Tekmovanje je vodil sodnik **Andrej Žnidarčič**.

Na šahovskem turnirju je nastopilo 24 šahistov in šahistov. (Foto Blanka Markovič)

Ob prijetnem druženju sta praznik slovenskih paraplegikov in tetraplegikov obogatila kantavtorja »**Tovariš strmoglavljen**« in naš član **Dani Kavaš**, pozornost pa so mu posvetili tudi mediji.

Kantavtorja Dani Kavaš in »Tovariš strmoglavljen« (foto Lojze Primc)

Voden ogled novozgrajene stavbe v Pacugu (foto Blanka Markovič)

Hana Ermenc | Pogovor z udeleženci okrogle mize »Izzivi paraplegije«

OSEBNA ASISTENCA MORA POSTATI PRAVICA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

»Ker osebna asistenca je tako pomembna stvar, da jo je treba, in tega se tudi na ministrstvu zavedamo, sistemsko urediti. Šele takrat bo osebna asistenca postala pravica. Takrat ne boste odvisni od določenega društva, zveze, ali ima sredstva ali jih nima. Ko bo to področje sistemsko urejeno, bo to vaša pravica, ki jo boste lahko tudi uveljavljali in zahtevali.« Tanja Dular, MDDSZ

Gostje okrogle mize, z leve Tanja Dular, Brane But, Boris Šuštaršič, Peter Planinšek in Špela Šušteršič (foto Hana Ermenc)

16. aprila smo v Domu paraplegikov v Pacugu v okviru praznovanja dneva paraplegikov organizirali okroglo mizo »Izzivi paraplegije – Osebna asistenca za paraplegike in tetraplegike ter njena prihodnost.« Vodila jo je **Špela Šušteršič**, vodja programa Osebna asistenca pri Zvezi paraplegikov Slovenije, pogovarjala pa se je z gosti: **Tanjo Dular**, sekretarko na Direktoratu za invalide, vojne veterane in žrtve vojnega nasilja Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, **Branetom Butom**, predsednikom strokovnega sveta Socialne zbornice Slovenije, **Borisom Šuštaršičem**, predsednikom Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije, in **Petrom Planinškom**, našim članom in uporabnikom osebne asistencije pri

Zvezi paraplegikov Slovenije. Razpravljali so o tem, kaj bo z osebno asistenco v prihodnosti.

VPRAŠANJE: *Namen okrogle mize je strokovna razprava, ki temelji na konstruktivni izmenjavi stališč udeležencev o procesu nadaljevanja oz. uzakonitve obstoječega stanja zagotavljanja osebne asistencije tetraplegikom in paraplegikom in vsem tistim, ki jo potrebujejo. Kakšno je vaše stališče o osebni asistenci, kaj je za vas osebna asistenca?*

PETER PLANINŠEK: V kratki zgodbi bi omenil, kako pomembna je asistenca za nas uporabnike, da lahko živimo v domačem okolju. Svojega življenja si danes brez osebne asistencije sploh ne znam predstavljati. Kljub

temu da sem popolni tetraplegik, živim kakovostno življenje na svojem domu, kolikor je pač mogoče.

Asistenco uporabljam že dobrih 12 let. Seveda pa na začetku ni bilo tako preprosto. Še danes se spomnim besed socialne delavke s Soče, ki mi je predlagala, da bi bilo najbolje, da grem po končani rehabilitaciji v dom za ostarele, saj sam ne morem skrbeti zase, žena pa zaradi službe in dveh mladotnih otrok ne bo zmogla skrbeti zame. Po pomoč se je žena obrnila tudi na center za socialno delo in občino, iz katere prihajam, da bi nekako skupaj našli rešitev. Te ni bilo in ni ji preostalo drugega, kot da pusti službo, saj se je trdno odločila, da me v dom ne pošlje, rajši bo sama skrbela zame doma. Po nekaj mesecih, se spomnim, so poklicali iz občine in ji ponudili možnost

Uporabnik osebne asistencije Peter Planinšek (foto arhiv Zavoda Vozim)

nekajurne pomoči na domu, ki pa seveda ni brezplačna. **Nekaj ur dnevne pomoči zame ni sprejemljivih, saj ves čas potrebujem nekoga ob sebi. Sam ne morem niti jesti, si vzeti kozarca vode, se obleči, umiti. Sam lahko le govorim. Marsikdo sploh ne ve, kakšna obveznost in odgovornost je skrbeti za nekoga vsak dan, vse dni v letu.**

Prvih nekaj let je bilo pri nas zares hudo. Bil sem psihično uničen, brez volje do življenja. Po slabih dveh letih se je na društvu ob prizadevanju predsednika ponudila možnost, da ženo za tri leta zaposlijo kot pomočnico invalidu. Tako je ostalo nekaj naslednjih let, ko je zaposlitev prevzela Zveza.

Že četrto leto skupaj s kolegom, tudi sam je tetraplegik, trikrat oz. dvakrat tedensko uporabljava pomoč osebne asistentke, prav tako zaposlene pri Zvezi. Moram povedati, da je tovrstna pomoč zame izjemnega pomena, saj si žena tako vsaj nekaj ur tedensko lahko malce odpočije. Brez skrbi lahko gre v trgovino in po različnih opravkih.

Zame osebna asistenca pomeni, da so moji sklepi po petnajstih letih na vozičku še vedno gibljivi. Dnevno preživim po dve uri ali več tudi v stojki, skratka, sem praktično brez bolečin, za kar gre zahvala vsakodnevni fizioterapiji, ki je brez pomoči asistentk ne bi imel, če se žena ne bi odločila, kot se je. Povem lahko, da nimam slabih izkušenj, da je žena zaposlena kot osebna asistentka, še zlasti zaradi bolniške ali dopusta asistenta, ko ni zamenjave, je član družine velika prednost. Prav tako sem mnenja, da nekatere osebne stvari družinski član bolje opravi kot tujec.

Kljub temu da me je usoda zaznamovala, kot me je, sem vesel, da se mi je uspelo pobrati iz prepa-da in zaživeti na novo. Kot vidite, so moje roke hrome, a to me ne moti. Še več, da mi spodbudo, da dokažem sam sebi, da zmorem še več. Sem eden od

prvih predavateljev, odkar tudi mi na vozičkih ozaveščamo mlade o varnosti v cestnem prometu. Pridobil sem toliko računalniškega znanja, da lahko sam izdelam spletno stran, da aktivnosti na našem društvu ne omenjam. Pred kratkim pa mi je uspel še en velik cilj, sam lahko fotografiram. Seveda pa se ob tem vedno spomnim, da bi bilo moje življenje bistveno drugačno, če bi se moja pot končala v enem od domov za starejše.

TANJA DULAR: Glede na to, kar je povedal moj predhodnik, bi bilo zelo neprimerno, da bi karkoli dodala o tem, kaj je osebna asistenca in kaj vam osebna asistenca pomeni.

Sekretarka direktorata za invalide pri MDDSZ Tanja Dular (foto Hana Ermenc)

Na ministrstvu se zavedamo, da je to eden od najpomembnejših segmentov za najtežje invalide, uporabnike, ki pripomore, da lahko živite neodvisno in enakopravno življenje doma in se dejansko udeležujete na vseh področjih v družbi, doma in kjerkoli želite. **Ministrstvo že nekaj let prek programov osebne asistencije financira te storitve. Tudi v lanskem letu smo pripravili razpis za osebno asistenco, vemo pa, da to ni rešitev. To je na nek način krpanje. Trenutno.**

BRANE BUT: Osebna asistenca je zelo široka tema. Morda nekaj informacij o tem, kaj se je pravzaprav v zadnjih petnajstih letih dogajalo, zakaj je prišlo do ideje o zakonu o osebni asistenci in od česa je odvisno, kakšno bo njegovo nadaljnje sprejemanje.

Že pred približno petnajstimi leti se je začelo govoriti o tem, da bi bila osebna asistenca sistemsko urejena, da bi bila to pravica posameznega invalida. Se je pa tudi veliko govorilo o dolgotrajni oskrbi.

Dolgotrajna oskrba je bila po prvotnih načrtih namenjena ostarelim, ki bi morali zaradi svoje ostarelosti in onemoglosti v dom, a bi zaradi pravic iz dolgotrajne oskrbe lahko ostali doma, v svojem domačem okolju in šli v dom čim kasneje. Dolgotrajna oskrba je naprej zorela, prišlo je do ideje, da bi bila namenjena vsem, od rojstva do smrti, vsem, po domače povedano, ki imajo dodatek za pomoč in postrežbo, ki potrebujejo pomoč druge osebe. Nato se je pojavila ideja, da bi se dolgotrajna oskrba nadgradila z osebno asistenco. Invalidom od 18. leta do upokojitve oz. do 65. leta bi z asistenco pomagali, da bi ostali v domačem okolju. Ne samo, da bi čim bolj kakovostno živeli, ampak tudi pri njihovem osebnem, družinskem življenju, izobraževanju, zaposlitvi. A pri tem je bilo ugotovljeno naslednje. Za razliko od dolgotrajne oskrbe, ki je predvidevala obseg pomoči, na primer, 20 ur na teden, nekateri invalidi potrebujejo pomoč 24 ur na dan krat 7, celo leto. Teh dolgotrajna oskrba ni pokrivala. Na drugi strani so pa senzorni invalidi, slepi, slabovidni, gluhi in naglušni, ki potrebujejo v obsegu manj kot 20 ur pomoči na teden, in tudi druge vsebine. Slepa oseba potrebuje asistenco v obliki spremstva ipd. Na podlagi teh razmišljanj je bil leta 2010 narejen zakon o osebni asistenci, ki smo ga ocenili kot izredno kakovostnega. Zaradi pogojev, logistike in bi-

rokracije je bil zakon o osebni asistenci vezan na zakon o dolgotrajni oskrbi, ki pa se je ustavil zaradi mnogo razlogov, o katerih ne bi govoril. V sredini leta 2012 je prišlo do poskusa YHD, ki je vložil svoj zakon o osebni asistenci v proceduro, nato je ministrica obljubila, da bo do konca tistega leta ministrstvo predlagalo zakon o osebni asistenci invalidov – to ime še boljše pove, komu je namenjen – in decembra 2012 je bil ta zakon malo dopolnjen, predvsem v smeri, da bi bil sprejet kot samostojni zakon, saj je veliko vprašanje, kdaj bo sprejet zakon o dolgotrajni oskrbi, ker je predhodno potrebna reforma zdravstva in vrsta drugih stvari.

Tudi mnenje Socialne zbornice Slovenije je, da absolutno podpiramo sistemsko ureditev osebne asistencije in da bi bil zakon o osebni asistenci samostojen zakon, saj je vprašanje, kako, kdaj in v kakšni obliki bo sprejet zakon o dolgotrajni oskrbi.

BORIS ŠUŠTARŠIČ: NSIOS povezuje vse slovenske invalidske organizacije, razen dveh, treh. V NSIOS usklajujemo stališča, s katerimi zagovarjamo skupne in posamične interese v naši družbi. Takoj moram jasno povedati, da NSIOS ves čas podpira sistemsko ureditev osebne asistencije oz. trajne nege in oskrbe starejših in drugih ljudi. Ko se je prva ideja porodila v obliki zakonodajne rešitve, smo mi ta sistem v celoti podprli in tudi menili, da je veliko boljše, da imamo en sistemski zakon, ki skrbi tako za osebno asistenco starejših in hkrati še za dodatne posebne potrebe, ki jih imamo invalidi. Razlog je preprost. V državi, ki ima 2 milijona ljudi, je zelo težko vzdrževati dva paralelna sistema, ker je to zelo drago. Poleg tega je tudi vprašanje, zakaj bi bila ravno starostna meja tista, ki bi postavljala v diskriminacijo tiste invalide, ki postanejo starejši.

NSIOS v vsakem primeru podpira

*Predsednik NSIOS Boris Šuštaršič
(foto spletni vir)*

sistemsko rešitev in naš kritičen pogled do tega predloga zakona o osebni asistenci, ki ga daje YHD, ne pomeni, da kakorkoli nasprotujemo, ampak želimo, da je država nosilec predloga, saj mora tudi država zagotoviti sistemske vire. **Da bi uvedli sistemsko rešitev osebne asistencije in da bi ta bila odvisna od FIHA, torej od loterijskih sredstev, to ni korektna rešitev, ker kot sami veste, FIHO-sredstva lahko nihajo, enkrat jih je več, enkrat jih je manj, ko pa govorimo o osebni asistenci, pa govorimo o neki temeljni potrebi in socialni pravici določene kroga ljudi, med katerimi seveda tokrat govorimo predvsem o invalidih.** V NSIOS menimo, da mora biti nosilec tega predloga država, ker je prav, da ta predlog v obliki zakonskega predloga ali osnutka pripravi ministrstvo in ga da, seveda ob sodelovanju invalidskih organizacij, v parlamentarno proceduro.

Kar se osebne asistencije tiče, mislim, da je treba tudi tu uporabiti argument, da ima sodobna družba težave z odpiranjem smiselnih delovnih mest, ne glede na težave, ki jih imamo v gospodarstvu in javnih financah. **Osebna asistenca je področje, kjer so delovna mesta smiselna, se pravi, ne gre tukaj uporabljati samo argumenta potreb invalida, ampak je zelo**

pomemben tudi ekonomski argument, da tu nastajajo in se odpirajo delovna mesta, ki seveda tudi skrbijo, da je večje število prebivalstva zaposlenega in skozi delo ustvarja ekonomsko blaginjo.

Definicija osebne asistencije je daleč najboljše narejena v ZDA, kjer je urad za zaposlovanje invalidov pri ministrstvu za delo takole definiral osebno asistenco: osebna asistenca so storitve, ki se izvajajo kot pomoč oz. asistenca invalidom pri opravilih, ki bi jih izvajali sami, če ne bi bili invalidi. To je zelo pomembno, ker pri nas se tudi pojavljajo vprašanja, kaj pa asistent lahko dela, česa ne in mislim, da se je treba zelo jasno zavzeti, da **asistent mora delati vse, kar bi posamezen človek počel, če bi zmož, pa ne zmore zaradi invalidnosti.**

Nazadnje bi še tole kot neko stališče povedal. Jaz mislim, da osebna asistenca je kot hrbtnica človeku, ki je tista osnova, ki omogoča, da je telo zgrajeno, tako kot je. To je osebna asistenca za kakovost našega življenja, vendar pa je pri tem seveda treba uporabiti tudi druge oblike pomoči. Če mi zagovarjamo osebno asistenco, to ne pomeni, da se odpovedujemo prostovoljnemu delu, da se prenehamo naslanjati na svoje bližnje sorodnike ipd., se pravi, **da potrebujemo več oblik pomoči.** Rad bi tudi poudaril, da morajo invalidske organizacije, kot so Zveza, Društvo distrofikov, slepi, gluhi ipd., v okviru tega javnega financiranja obdržati del sredstev, da lahko prek svojih socialnih programov omogočajo še razne oblike fizičnih pomoči, zaradi tega, da je življenje bolj pestro, bolj kakovostno in da dosežemo cilje, ki drugače ne bi bili dosegljivi.

VPRAŠANJE: Vsi ste omenili, da je na ministrstvo za delo vložen predlog Zakona o osebni asistenci, ki ga je pripravila interesna skupina. Ta

nja Dular, katere so tiste pomembne stvari v vložnem predlogu, za katere menite, da je prav, da jih slišimo in mogoče o njih rečemo kakšno besedo več?

TANJA DULAR: Na ministrstvu smo prejeli predlog Zakona o osebni asistenci. Ta predlog smo preučili in ga bom res na kratko predstavila. Bi pa rada pri tem opozorila, da MDDSZ ni predlagatelj tega zakona.

Ministrstvo, in upam, da nam bo sedaj to končno tudi uspelo, pripravljate Zakon o dolgotrajni oskrbi. Ta zakon naj bi urejal tudi osebno asistenco in mnenje ministrstva je, da če bi nam uspelo do jeseni oz. do konca leta pripraviti in dati v razpravo Zakon o dolgotrajni oskrbi, v tem primeru zavzemamo stališče, da bi se osebna asistenca uredila v Zakonu o dolgotrajni oskrbi. Za to je kar nekaj razlogov. Prvi razlog je, da ne bi prihajalo do raznega podvajanja, recimo komisije, ki odloča o storitvah. Drugi razlog je financiranje, v tem primeru bi bilo to zavarovanje za dolgotrajno oskrbo.

Na ministrstvu zakon o osebni asistenci podpiramo, zakon bomo podprli tudi, če na ministrstvu jeseni ne bi uspeli vložiti v razpravo Zakona o dolgotrajni oskrbi. Drugače pa zagovarjamo stališče, da naj bi bil to en sistemski zakon, v katerem bi bili urejeni dolgotrajna oskrba za starejše in osebna asistenca za invalide.

To sem želela povedati za začetek. Sedaj pa o predlogu Zakona o osebni asistenci. Predlog zakona pravi, da so do osebne asistencije upravičene osebe v aktivni dobi, od 18. do 65. leta starosti, ki živijo v samostojnem ali skupnem gospodinjstvu izven celodnevnega institucionalnega varstva in potrebujejo minimalno 20 ali minimalno 30 ur koriščenja osebne asistencije na teden. Vstopna točka je še stvar debate, pre-

dlog predvideva ti dve možnosti.

Ko sem brala obrazložitve tega predloga zakona, iz njih izhaja, da naj bi zajel približno 800 uporabnikov. Po izračunih ministrstva, ki smo jih imeli, ko smo sami pripravljali predlog zakona, smo prišli do tega, da je številka uporabnikov kar nekaj večja. Zaradi tega je tukaj vprašanje, ki bi ga bilo treba doreči, kaj je z osebami s težko ali težjo motnjo v duševnem razvoju in njihovo osebno asistenco, kaj je s senzornimi invalidi, ki potrebujejo posebno obliko osebne asistencije manj kot 20 ur na teden, to pomeni, da ne bi dosegli praga za upravičenost do osebne asistencije.

Predlog zakona določa tudi izobraževanje za izvajalce in uporabnike osebne asistencije, naštetu je tudi, kaj vse bi moralo to izobraževanje obsegati, kar je tudi še stvar debate. Verjetno bi bilo dobro, če bi pristojno ministrstvo s pravilnikom določilo, kaj naj bi tako izobraževanje obsegalo, res te konkretne stvari, ki jih osebni asistenti in uporabniki nujno potrebujete zato, da lahko osebna asistenca funkcioni-
ra. Zdi se mi smiselno, da se osebni asistenti izobražujejo o tem, kaj je njihova naloga, kakšne pravice in obveznosti imajo, enako tudi uporabniki, ki so, v narekovajih, delodajalci, čeprav so asistenti formalno zaposleni pri izvajalcih.

Predlog zakona predvideva, da naj bi bili izvajalci, tako kot do sedaj, neprofitne organizacije. Tukaj kakšne bistvene spremembe ne bi bilo, to ste invalidske organizacije, ki že sedaj izvajate osebno asistenco.

Potem pridemo pa do financiranja. Predlog zakona za financiranje predlaga dve rešitvi. Pod eno od možnosti je kot financer naštetu tudi fundacija FIHO, ki bi osebno asistenco financirala do višine 15 odstotkov. To je vprašanje. Tudi, ko bo osebna asistenca sistemsko urejena, bo FIHO kljub vsemu še vedno sofinancirala določene programe, ki

bodo lahko nadgradnja te osebne asistencije in je treba pustiti tudi sredstva za to nadgradnjo, ne le za osnovno osebno asistenco. Ne zdi se nam primerno, da bi fundaciji pobrali ves denar in jo prelevili v obveznega financerja osebne asistencije.

Predlog zakona govori tudi o tem, kje se vloži vloga za osebno asistenco. Vloga naj bi se vložila na center za socialno delo. Predlog Zakona o dolgotrajni oskrbi bo imel tudi določene postopke in komisije, ki bodo odločale o pravicah. Moje osebno mnenje je, da ni smiselno podvajati postopkov, da je smiselno, da imamo enak postopek in enake organe, ki odločajo o teh dveh pravicah. Pravica do dolgotrajne oskrbe in pravica do osebne asistencije nista enaki, določene storitve pa se pokrivajo pri teh dveh konceptih.

Brane But (foto osebni arhiv)

BRANE BUT: Smo istih misli, tudi jaz menim, da je osebna asistenca nadgradnja dolgotrajne oskrbe. Ali je vključena v zakon o dolgotrajni oskrbi ali je poseben zakon o osebni asistenci, je tehnično vprašanje. Smisel je v tem, da **osebna asistenca ne more imeti čisto posebnega sistema logistike, izvedencev, komisij za odločanje in podobno.** Kar se tiče FIHO-sredstev, mislim, da ni pravilno stališče, da bi se FIHO-sredstva uporabila za te namene,

kajti ni prav, da se FIHO-sredstva uporablja za tiste stvari, ki jih je država dolžna delati po zakonu. Za te stvari morajo biti vir proračun in drugi viri, zavarovanja in podobno, ne pa FIHO-sredstva. Lahko pa so FIHO-sredstva nadgradnja, bom povedal primer. Po zakonu bo, na primer, osebni asistent lahko spremljal invalida enkrat na teden v cerkev. Če pa bi želel invalid v cerkev večkrat na teden, ga bo pa spremljal spremljevalec, ki bo ali prostovoljec ali nekdo plačan iz FIHO-sredstev. **Osebna asistenca, tudi ko bo sistemsko urejena, ne bo pokrivala vseh potreb invalidov, to je res. Zato bodo posebni socialni programi kot dopolnitev mreže javne službe še vedno potrebni.**

Zdaj pa dve besedi še o uporabnikih. **Zastavljeno bi moralo biti, in to je zapisano tudi v predlogu Zakona o osebni asistenci iz leta 2010, da je osebna asistenca namenjena invalidu glede na njegove potrebe, neodvisno od njegovega gmotnega stanja in neodvisno od tega, ali ima svojce, družinske člane in podobno, ki mu lahko pomagajo.**

Pa še tole: ne razumem, zakaj se, v primeru, da bi bilo treba sprejeti poseben zakon o osebni asistenci, ker bi se priprava zakona o dolgotrajni oskrbi zavlekla, kot osnove ne vzame našega prvega predloga zakona o osebni asistenci.

TANJA DULAR: Zaenkrat se na ministrstvu o tem, kaj naj bi bila osnova za pripravo samostojnega zakona o osebni asistenci, še ne pogovarjamo, se pa ta zadnji predlog zakona opira tudi na tisti naš prvi predlog in glede na to, da je to najnovejši predlog, bo verjetno osnova za naprej.

BORIS ŠUŠTARŠIČ: Rad bi nadaljeval to, kar je na koncu izpostavil g. Brane But. To je racionalno vprašanje, zakaj se ne izhaja iz tistega sistemskega

zakona, ki je kot osnutek že pripravljen na ministrstvu. Stojim na stališču, da je treba izhajati iz tiste materije, ki jo je pripravilo strokovno telo na ministrstvu za delo. To je načelen in strokovno verjetno najbolj utemeljen pristop. Jaz mislim, da imamo državne organe zato, da kreirajo, oblikujejo te predloge in tudi dejansko so to delo opravili.

Zelo obžalujem, da sodelavci YHD pri pripravi predloga zakona o osebni asistenci niso pritegnili k sodelovanju vseh invalidskih organizacij, ene so, večine pa niso. Mislim, da je to obča invalidska zadeva in tako kot v NSIOS ne izločamo YHD, tudi oni, če so iniciatorji, ne bi smeli izločati pri pripravi takega materiala ostalih invalidskih organizacij.

Glede izobraževanj uporabnikov se mi zdi edino pravilno, da se invalidi usposobijo za administrativno vodenje. Zlasti se mi zdi, da smo invalidi, uporabniki, in naši asistenti, prisiljeni v neko nečloveško interakcijo. **Jaz osebno zagovarjam stališče, da smo ravno mi, invalidi, zelo odgovorni, kako ta interakcija med nami in asistenti poteka.**

Kako vi, tetraplegiki, to doživljate, pa mi verjemite, da zelo razumem, ker ravno mi, distrofici, smo en, dva, tri zelo blizu socialni situaciji, ki jo imate tetraplegiki. Toliko smo odvisni od drugih ljudi.

VPRAŠANJE: Omenjate stališče ministrstva, da naj bi bil zakon o osebni asistenci v kompletu z zakonom o dolgotrajni oskrbi, ki ga lahko v razpravi pričakujemo nekje v jeseni. Kakšne aktivnosti pa na ministrstvu potekajo na področju priprave tega zakona? Ali deluje kakšna delovna skupina v zvezi z osebno asistenco? Da ne bi bilo podobno kot leta 2011, ko smo pripravljali prvi predlog zakona, pa smo prišli do točke, kjer se je zadeva ustavila in obstala, vsi mi, ki izvajamo osebno asistenco, pa se

iz leta v leto srečujemo s težavami, prav tako pa tudi naši uporabniki. Ali se dejansko že kaj dogaja, da bi bili mi, izvajalci, vključeni v kakšne aktivnosti?

TANJA DULAR: Kar se tiče dolgotrajne oskrbe, obstajajo skupine za pripravo zakona, te skupine so že nekaj časa imenovane in funkcionirajo. Ne znam točno povedati, koliko skupin dela, jih je pa več, med njimi tudi skupina, ki posebej obravnava osebno asistenco. Če bi **prišlo do tega, da bi pripravljali samostojen zakon o osebni asistenci, pa še ni imenovana nobena skupina. Ko bo, se zavedamo zaveze, da je treba vključiti vas, uporabnike, in to bomo tudi storili.** Zaenkrat na predlogu Zakona o osebni asistenci nimamo imenovane nobene skupine, to je nova zadeva, dobili smo jo, verjetno takrat kot tudi vi in podali samo načelno mnenje, ki sem ga tudi predstavila.

BORIS ŠUŠTARŠIČ: Mislim, da ta informacija ni povsem točna. V NSIOS smo pred letom in pol iz MDDSZ dobili uradni dopis in smo imenovali enega skupnega predstavnika vseh invalidov, ki sodeluje v delovni skupini. **Po mojih informacijah je tam delo zastalo zato, ker je zastalo delo na Ministrstvu za zdravje, saj namreč ne more samo socialni sektor zagotavljati sistemskega denarja, sistemski denar mora zagotavljati tudi področje zdravstvenega zavarovanja.**

VPRAŠANJE: Kaj se bo po sprejetju zakona o osebni asistenci zgodilo z dodatkom za pomoč in postrežbo?

BRANE BUT: To je ena od stvari, ki je med drugim tudi vprašljiva pri sprejemanju zakona o dolgotrajni oskrbi. Dolgotrajna oskrba je bila prvotno namenjena ostarelim, potem je prišlo ob-

dobje, ko je en minister razširil to oskrbo na vse, bom po domače povedal, prejemnike dodatka za pomoč in postrežbo. Namen je bil, da bi dali vsa ta sredstva v en žakelj in da bi se ob tem še dodatno zavarovali za dolgotrajno oskrbo. Potem bi se iz tega žaklja, glede na priznano število ur, financiralo izvajanje dolgotrajne oskrbe, ki bi je pa naj ne izvajali svojci, ampak agencije z državno koncesijo in podobno. Tako da bi se naj dodatek za pomoč in postrežbo ne izplačeval več invalidom, ampak v ta skupni žakelj. Če bi kdo želel imeti dodatek za pomoč in postrežbo izplačevan v gotovini, bi ga imel pa definitivno v manjši višini, kot mu to pripada sedaj, na primer 50 oz. 60 odstotkov tega zneska. Osebnostno menim, da je bila to velika zmeda.

VPRAŠANJE: *Ali ni dodatek za pomoč in postrežbo pravica iz Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, pridobljena pravica, ki se je ne da vzeti?*

BRANE BUT: Seveda se jo da vzeti. Poglejte na primer, kaj se je zgodilo z varstvenim dodatkom, zakon se spremeni, pa je.

TANJA DULAR: Jaz tukaj ne bi strašila. Zadeve še niso dorečene. V teh predlogih Zakona o osebni asistenci nikjer ni bilo govora o tem, da bi se pobral celoten dodatek za pomoč in postrežbo, če že, je participacija določen del, ne pa, da bi to kar avtomatično šlo v en žakelj in da bi tam ostalo. Jaz ne bi strašila, zadeve še niso dorečene, karkoli sedaj govorimo o tem, to niso informacije, ki bi bile verodostojne.

BORIS ŠUŠTARŠIČ: Vprašanje okoli dodatka za pomoč in postrežbo je zelo boleče. Prepričan sem, da bo denar pobran, ker drugače ni pravih virov. Stvar je problematična in zelo aktual-

na. **Odkrito moramo povedati, da je za mnoge težje invalide dodatek za pomoč in postrežbo vir preživljanja, s tem ljudje plačujejo osnovne stroške bivanja, prehrane, obleke. Če bodo to izgubili, je to udarec k materialnemu položaju. Izrekel bom problematično misel, da bomo mnogi invalidi, ki danes uporabljamo osebno asistenco, verjetno na slabšem, ko bo sprejet zakon.**

VPRAŠANJE: *S kakšnimi občutki za prihodnost oz. za osebno asistenco boste odšli s te razprave?*

PETER PLANINŠEK: Z mešanimi. Po eni strani vem, da se vse različne invalidske organizacije trudite po svojih močeh, da bi ta zakon bil prijazen vsem skupinam, čeprav imam občutek, da je katera skupina preveč na svoji strani in se mi zdi, da bi bilo bolj pomembno večje sodelovanje, skupaj bi bili tudi močnejši. **Karkoli se bo že sprejelo, upam, da bo to v bližnji prihodnosti in da bomo mi uporabniki, ki živimo od tega oz. si drugače sploh ne moremo predstavljati življenja, zadovoljni, da se ne bomo ukvarjali sami s sabo, kako bo naprej, ali si bomo to lahko privoščili.** Upam, da bo zakon prijazen vsem. Da se bomo lahko vsi tisti, ki to pomoč potrebujemo, posvetili bolj kakovostnemu življenju in temu, kaj bomo počeli, saj lahko s tem tudi najlažje pozabimo na svojo invalidnost. Upam, da bodo tako modro prevladali tudi poslanci in da se ne bo vse skupaj vleklo ne vem koliko let.

.....

Med dvema knjigama izberi tisto, ki je bolj prašna.

Boris A. Novak, Etika težje poti.

.....

BRANE BUT: V teh rešitvah osebne asistencije, kakršnekoli že bodo, moramo imeti v mislih vse invalide, ki potrebujejo asistenco, od senzornih do tistih, ki potrebujejo pomoč 24 ur na dan, in da bo zakon gledal na potrebe, ne pa na gmotni položaj ali status invalida.

BORIS ŠUŠTARŠIČ: Tema je aktualna. Rad bi opozoril na to, da je trenutno Slovenija ena od redkih držav, ki tega zakona še nima. Tudi države, kot je Slovaška, ki smo jih nekoč zelo podcenjevali, imajo v veljavi zakone o osebni asistenci. **Dajmo strniti moči in terjati, da v okviru tistega denarja, ki ga trenutno naša država zmore, vendarle pridemo do sistemskega zakona in odpremo sistemsko pot na tem področju.**

TANJA DULAR: Goethe je enkrat zapisal, da ko se bližamo cilju, je težav vedno več. Mogoče je to res. Vendar se jaz bolj strinjam z drugim, afriškim pregovorom, ki pravi, če imaš cilj, boš našel tudi pot.

Strokovna delavka Zveze Špela Šušteršič
(foto Franci Slivšek)

Franci Slivšek | Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja

IZ DEŽELE CVIČKA

Ta krasna pomlad ..., narava se prebuja in vse cveti, dobimo občutek, da so tudi ljudje bolj razpoloženi, imajo več energije in več volje do gibanja, dela, življenja. Tudi na Društvu paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja smo se prebudili iz zimskega dremeža in bili aktivni. Lepo je organizirati, sodelovati in se vedno znova kaj novega naučiti.

OBREZOVANJE SADNIH DREVES NA DRUŠTVU

19. marca smo na Društvu gostili dijake Kmetijske šole Grm in biotehniške gimnazije s profesorico **Heleno Košmerlj** z namenom, da nam pokažejo in obrežejo sadna drevesa, ki krasijo našo okolico. Dijaki 1. letnika so imeli ta dogodek kot praktični pouk. Zbralo se je kar nekaj naših članov in z zanimanjem smo poslušali profesorico, se izobraževali in tudi postavljali dodatna vprašanja. Z delom smo pričeli že v jutranjih urah, ko smo se vsi skupaj podali za našo hišo in prisluhnili napotkom, kako obrezati sadno drevje.

Po končanem obrezovanju so nam dijaki še izkopal dve posušeni sadni drevesi in zasadili novo češnjo. Pri iz-

kopavanju so se zelo potrudili, saj je drevo imelo kar močne korenine. Ko so bile v jami odstranjene vse korenine prejšnjega drevesa, nam je profesorica obrazložila tudi postopek sajenja. Opozorila nas je, da če nadomeščamo odmrlo sadno drevo, ne smemo nikoli zasaditi iste vrste drevesa, ampak nekaj drugega.

Po končanem delu smo se vsi skupaj odpravili v naš dnevni prostor, kjer je bila že pripravljena malica. Ko smo imeli vsi polne želodčke, je naš podpredsednik **Mirko Sintič** dijakom predstavil društvo in naše delovanje. Obrazložil jim je, da čeprav smo na vozičkih, imamo veliko različnih športov, v katerih tekmuje in se rekreiramo. Do besede je prišla tudi **Martina Gla-**

vič, ki je razložila vsa ostala področja, kot so prevozi paraplegikov, ohranjanje zdravja, kompenziranje invalidnosti, izobraževanje, interesne dejavnosti, kulturne dejavnosti, osebna asistenca in drugo. Nato je Mirko vse povabil na naš parkirni prostor, kjer imamo koš, da so se obiskovalci lahko preizkusili v košarki na vozičkih. Vsi navdušeni so sedli na vozičke in pričeli metati na koš, ki je bil na začetku nedotaknjen. Kmalu so najboljši že zadevali, čeprav so sami izjavili, da ni tako lahko, kot se jim je zdelo v začetku.

Obrezovanje je bilo zelo poučno in nam bo v prihodnje velikokrat koristilo. Zahvala gre gospe profesorici Heleni Košmerlj za izčrpno predstavitev in tudi dijakom za pomoč pri obrezovanju sadnih dreves na naših zunanjih površinah.

LETNI OBČNI ZBOR

V prostorih Društva smo sklicali redni letni občni zbor. Poleg naših članic in članov ter njihovih svojcev sta bili prisotni dve predstavnici Zveze paraplegikov Slovenije, predsednica skupščine **Mirjam Kanalec** in strokovna delavka **Špela Šušteršič**. Vse prisotne člane in njihove svojce je lepo pozdravil predsednik društva **Jože Okoren**. Posebej je pozdravil tudi predstavnici Zveze. Potekel je štiriletni mandat izvoljenih organov društva, zato je bil ta občni zbor tudi volilni. Okoren je med drugim povedal, da se je za udeležbo na obč-

Obrezovanje sadnih dreves (foto Franci Slivšek)

Vsi zbrani v prostorih društva (foto Franci Slivšek)

nem zboru veliko članov, zaradi boleznih, opravičilo. Vsi pogrešamo **Jožeta Nemaniča**, dolgoletnega referenta za socialno delo na društvu, ki je aktivno sodeloval še na zadnji seji upravnega odbora, zdaj pa ga ni več med nami. V ta namen je predlagal minuto molka za vse naše pokojne člane. Sledil je dnevni red, ki smo ga prisotni dobili na vabilu, in ga soglasno sprejeli. Občni zbor se je začel z izborom organov delovnega predsedstva glede na prisotnost. Predsednik društva je v organe delovnega predsedstva predlagal:

Zdenko Sintič za predsednico delovnega predsedstva, **Sandro Košir** in **Jožeta Simončiča** za člana delovnega predsedstva, **Vinka Ahlina**, **Anico Radej** in **Bernardo Zorko** za verifikacijsko komisijo, **Jožico Ameršek** in **Francija Slivška** za overovatelja zapisnika in Martino Glavič kot zapisnikarico.

Kandidati delavnega predsedstva smo bili soglasno sprejeti in smo zasedli svoja mesta. Kot predsednica delovnega predsedstva se je Zdenka zahvalila za zaupanje in vse člane lepo pozdravila. Nato je predlagala, da kar začnemo z delom. Sledilo je poročanje referentov o delu društva v letu 2014. Poročali so, da smo uspešno izvedli vse

programe, kar smo si jih zadali po različnih področjih (prevozi paraplegikov, ohranjanje zdravja, šport in rekreacija, medicinskotehnični pripomočki, izobraževanja, interesne dejavnosti, usposabljanje za aktivno življenje in delo, kulturne dejavnosti, ...). Jože Okoren je povedal, da je bilo vsebinsko in finančno poročilo pripravljeno v različnih oblikah in že poslano našim sofinancerjem. Dodal je, da se še premalo posvečamo posameznim članom, ki so v zelo težkem položaju. Zdenka Sintič se je zahvalila poročevalcem in dala besedo Mirjam Kanalec, ki je vse prisotne pozdravila. Tudi sama vidi, da smo zelo uspešno zaključili leto in nam želi, da bi tako nadaljevali tudi v bodoče. Naše delo spremlja prek poročil in preko prispevkov za revijo Paraplegik, katerega urednica je bila. Prišli smo do točke Program dela za leto 2015, ki ga je predstavila Martina Glavič. Povedala je, da so programi vsebinsko in finančno zelo podobni kot prejšnje leto. Izvaja se 5 programov, in sicer Prevozi paraplegikov, Šport in rekreacija, Kompenziranje invalidnosti, v katero je vključeno Ohranjanje zdravja, Interesne dejavnosti in Osebna asistenca. Uradne ure so vsak ponedeljek in četrtek od 10. do

14. ure, ko so na društvu prisotni tudi posamezni nosilci dejavnosti. Ob četrtek poteka na društvu od 10. do 15. ure rekreacija, šah, pikado, namizni tenis, kakor tudi masaža, ki jo izvaja usposobljen strokovnjak, za kar se je potrebno predhodno najaviti.

Pri naslednji točki je predsednik Jože Okoren povedal, da je pripravljena spremenjena različica statuta društva, ki jo je v sodelovanju z ZPS pripravil pravnik **Matej Verbajs**. Člani upravnega odbora društva so statut v fizični obliki prejeli na zadnji seji UO z navodilom, da ga pregledajo in sporočijo morebitna dopolnila. Največ sprememb je glede pridobitnih dejavnosti, ki morajo biti zapisane v statutu. Pozorni smo bili na to, da statut upošteva potrebe paraplegikov. Mirjam Kanalec je povedala, da je bil spremenjen tudi statut Zveze, v katerem je sprememba glede včlanjevanja paraplegikov. Do sedaj je bila za to pristojna Zveza, po novem pa je pristojno društvo, v katerega se posameznik želi včlaniti. Pred tem je pomembno mnenje specialista fiziatra iz URI – SOČA. Natančni pogoji in postopki so opredeljeni v novem statutu Zveze.

Sledila je točka, v kateri je Zdenka

Sintič povedala, da je poteklo štiriletno (2011–2015) mandatno obdobje in je treba razrešiti dolžnosti dosedanjega vodstva oziroma organe društva ter izvoliti novo vodstvo in nove organe. Vsi prisotni so se strinjali, da se razrešnica sprejme v paketu. Nato je poročala o delu volilne komisije, ki jo je UO na svoji 17. redni seji pooblastil, da za volilni občni zbor na podlagi anket članov evidentira kandidate za organe društva. Prebrala je zapisnik, v katerem je omenjeno, da je bil za predsednika in namestnika društva predlagan po en kandidat, in sicer za predsednika Jože Okoren in za podpredsednika Mirko Sintič. Podan je bil predlog, da se volitve opravijo javno, kar je bilo sprejeto.

Zdenka Sintič je dala na glasovanje vsak predstavljen predlog posebej. Za naslednje štiriletno mandatno obdobje smo tako izvolili: Jožeta Okorna za predsednika društva, Mirka Sintiča za namestnika predsednika, nadzorni odbor v sestavi: **Primož Jeralič**, Jože Simončič in Anica Radej ter nadomestna člana Jožica Ameršek in **Jaka Žabkar**. Disciplinsko komisijo v sestavi: **Dani-
jel Peterlin, Dušan Rupar** in **Mateja Udovič** ter nadomestna člana **Gašper Peček** in **Anton Kanc**.

Zdenka Sintič je čestitala novoizvoljenemu predsedniku in ga pozvala, da predlaga kandidate za člane upravnega odbora. Predsednik je predstavil predloge in Zdenka je imena dala na glasovanje. Za naslednje štiri leta smo soglasno izvolili upravni odbor v sestavi: **Jože Okoren, Mirko Sintič, Sandra Košar, Bernarda Zorko, Vinko Ahlin, Franci Slivšek** in **Zdenka Sintič**.

Jože Okoren je povzel glavne pridobitve društva iz preteklih mandatov, ko je vodil društvo (izvajanje posebnih socialnih programov, gradnja delovno-bivalnih prostorov, pridobitev apartmaja ob morju s kletjo ...) in predstavil še svoj pogled za delo v naslednjem

Na desni Vinko Starič, predstavnik Tik, d. o. o., iz Kobarida (foto Franci Slivšek)

mandatu: redno izvajanje posebnih socialnih programov, delovanja od člana do člana, redna zaposlitev strokovne delavke ali delavca na društvu, pomoč čim večjemu številu pri nabavi računalnika in internetne povezave, možnost izpostave za dobavo in izdajo ortopedskih pripomočkov v sklopu Zveze, preučiti možnost nabave v okviru še ene organizacije ali samostojno, manjše enote (apartmaja) v termah za izvajanje programa ohranjanje zdravja.

Dodal je še, da v mesecu marcu praznujejo tudi ženske, za katere je društvo pripravilo simbolična darila, ki so jim bila razdeljena po končanem občnem zboru. Naznanil je tudi, da se bodo v okviru upravnega odbora po potrebi ustanovile posamezne komisije oz. imenovali referenti za dejavnost žensk, sociale, športa ... in omenil nekatera imena (**Irena Matkovič**, Anica Radej, **Zofija Povodnik**, Dušan Rupar ...). Kasneje je za besedo prosila Špela Šušteršič, strokovna delavka Zveze, ki je vse lepo pozdravila, vsem izvoljenim pa čestitala za izvolitev. Opravičila je predsednika Zveze **Daneta Kastelca**, da se občnega zbora ni mogel udeležiti, ker je bil prisoten na občnem zboru v Mariboru. Pregledal je naša poročila,

ki smo mu jih poslali in jih zelo pohvalil. Špela je predstavila poročilo o izvajanju Posebnih socialnih programov v okviru Zveze in program dela Zveze za leto 2015.

Tudi Mirjam Kanalec je čestitala vodstvu za uspešno delo in povedala, da verjame, da bomo uspešni tudi v bodoče. Predstavila je še novosti v Domu paraplegikov Pacug. Največja sprememba je imenovanje nove direktorice **Barbare Slaček**, ki je s 1. aprilom letos nastopila mandat za 4 leta. Dodala je še, da je gradnja nastanitvenega dela v Domu paraplegikov Pacug napredovala do 3. faze, zato tam že stoji objekt, katerega del naj bi bil naslednje leto pripravljen za uporabo.

Ko je bilo razprave konec, se je predsednica delovnega predsedstva Zdenka Sintič vsem prisotnim zahvalila za udeležbo in sodelovanje ter zaključila sejo. Predsednik društva pa je vse prisotne povabil na zaključno – neformalno srečanje.

Na dan občnega zbora je bil med nami **Vinko Starič**, predstavnik **Tik d. o. o.** iz Kobarida, ki je posameznikom, ki jih je zanimalo, predstavil novosti glede katetrov.

Zunaj na sončku pod našo leseno uto so umetniki ustvarjali. (Foto Franci Slivšek)

SPOMLADANSKA DELAVNICA SLIKARJEV

Aprila smo v prostorih Društva pripravili tradicionalno spomladansko delavnico za slikarke, slikarje in rezbarje Likovne sekcije pri Zvezi. Dogodka se je udeležilo lepo število umetnikov. Kulturno dogajanje je posnela tudi lokalna TV **Vaš kanal**. V prostorih društva in okolici je svoje znanje nadgrajevalo večje število likovnikov in rezbarjev iz petih pokrajinskih društev. Med njimi tudi člani Mednarodnega združenja slikarjev, ki svoja dela ustvarjajo z usti ali nogami. Odsotna sta bila polnopravni član omenjenega združenja **Benjamin Žnidaršič** in štipendist **Željko Vertelj**, ki sta se pripravljala za skupinsko razstavo v Nemčiji. Na delavnici pa je sodeloval tudi **Metod Zakotnik** – vodja kulturnih dejavnosti pri Zvezi. Dodamo naj, da se je v slikanju na drugi delavnici poskušala nova slikarka **Marija Kerec**. Želimo ji veliko uspehov in prijetno vključitev med slikarje Zveze.

Pod mentorskim vodstvom **Rasa Causeviga** so se naši umetniki izpopolnjevali v tehniki olje na platnu, risbi s svinčnikom in akvarelu. Sončen in prijeten pomladanski dan, z lepo naravno okolico društvenih prostorov na obrobju dolenske prestolnice, je dal

slikarkam in slikarjem veliko motivacije in inspiracije za plodno ustvarjanje.

Seveda je naše društvo med drugim poskrbelo, da likovni umetniki niso bili lačni in žejni v tako lepem, sončnem in ustvarjalnem pomladanskem dnevu. **Čestitke vsem in le tako naprej!**

DAN ZEMLJE V NOVEM MESTU

Že deseto leto zapored so 22. aprila na novomeškem Glavnem trgu organizirali prireditve ob dnevu Zemlje. Prireditve omogočajo Komunala Novo me-

sto v sodelovanju z Mestno občino in podjetjem CeROD (Center za ravnanje z odpadki). Druženje je potekalo med 9. in 13. uro, kjer je med številnimi stojnicami stala tudi naša. Vstopnina je bila simbolična – poln žep zamaškov, rabljenja oblačila, šolske potrebščine ali igrače.

Na odru so svoje predstavitevne točke izvedli učenci osnovnih šol, vrtec Pedenjped Novo mesto, Mažoretini klub Takt Novo mesto, Plesni studio Novo mesto ter Dnevni center DRPD Novo mesto. Na odru je dogajanje povezoval **Robi Erjavec** – radijski voditelj in vremenar. Slišali smo pozdrave gostov, med njimi tudi **Gregorja Macedonija** (župana MO Novo mesto), **Gregorja Klemenčiča** (direktorja Komunale Novo mesto) in **Albina Kregarja** (direktorja Centra za ravnanje z odpadki). Sledila je podelitev plaket sodelujočim osnovnim šolam. Za konec je na odru nastopila tudi glasbena gostja – **Alya**.

Na trgu je s svojim prostorom sodelovalo veliko osnovnih šol in ostali sodelovalci prireditve. Tudi sami smo na naši stojnici predstavili Društvo in našo dejavnost prek zgibanke in časopisa Optimist in prikazali ročne spretnosti, voščilnice ter razne cvetove iz različnih

Naša stojnica na prireditvi Dan zemlje (foto Franci Slivšek)

materialov. Zanimirani so izdelke pogledali in jih pokomentirali. Prireditelj je bila zelo ekološko obarvana in ponovno odlično obiskana. S takimi dogodki osveščamo sebe in druge o pestrosti in pomembnosti ohranjanja našega lepega planeta.

OTVORITEV RIBOLOVNE SEZONE

23. aprila je naše Društvo uspešno izpeljalo 1. krog lige v športnem ribolovu. Tekmovanje se je odvijalo na ribniku v Brestanici v občini Krško. Dogodek je bil zelo obiskan, in sicer kar 9 ekip ter dva posameznika – skupaj 29 ribičev. Novost letošnjega ribolova so bili mladi ribiči Ostrižki – Zveza.

Vsi zbrani na svojih mestih okoli ribnika so pričeli z namakanjem trnkov. Za naše društvo so lovili **Tine Gorenc**, **Gašper Peček**, **Ivan Zorko** in **Mirko Sintič**. Nekateri so bili bolj uspešni, drugi pač manj. Največjo ribo na tokra-

Tine Gorenc z največjo ribo (foto arhiv Društva)

tnem tekmovanju je uspelo potegniti iz vode našemu Tinetu Gorencu, riba je tehtala kar dobrih devet kilogramov. Vse čestitke Tinetu!

Po tekmi je sledilo prijetno druženje v mirnem okolju v gozdu ob ribniku, kjer je osebje Gostišča Ribnik pripravilo odlično kosilo.

POSEBNA PONUDBA ZA ČLANE ZPS Z DRUŽINAMI

(1. 6. - 16. 7. 2015)

Polpenzion za družinske člane v hotelu Zdravilišče Laško ****
samo 39 € na osebo na dan

Doplačilo za polni penzion
7 € na osebo na dan

Popusti za otroke:

- otroci do 5. leta starosti bivajo gratis,
- polpenzion za otroke od 5. do 15. leta starosti 25 € na otroka na dan.

Dodatno vam nudimo:

- brezplačno parkiranje v garažni hiši in na varovanem parkirišču pred hotelom Zdravilišče Laško,
- brezplačen dostop do brezžične internetne povezave,
- prost vstop v savna center hotela Zdravilišče Laško od ponedeljka do petka (ob torkih je savna center rezerviran samo za ženske),
- 20 % popusta na vse dodatno naročene samoplačniške zdravstvene in wellness storitve,
- 10 % popusta na pijačo v gostinskih prostorih hotela Zdravilišče Laško.

*Prisrčno Vas vabimo v našo družbo,
da si v krogu svojih najdražjih naberete novih moči in
obnovite zdravje za vitalen vsakdan!*

THERMANA Laško

080 81 19 | 03 734 57 72 | info@thermana.si | www.thermana.si

Anka Vesel, Janez Učakar, Marjanca Trilar in Alenka Oblakovič | Društvo paraplegikov Gorenjske

GORENJSKE KAPLJICE

Medtem ko se je narava počasi prebujala in se je zima prevesila v pomlad, smo se Gorenjci zbrali na občnem zboru, družili smo se z osnovnošolci in vrhunskimi gorenjskimi športniki. Na društvu so članice, pod budnim očesom mentorice, ustvarjale v duhu velikonočnih praznikov. Slikarji so uspešno sodelovali na natečaju za zlato paleto, košarkarji so se odlično odrezali na meddruštvenih tekmovanjih. Naša plesalca pa sta se pomerila na mednarodnem turnirju v plesu na vozičkih na Nizozemskem, vendar o tem v rubriki Iz življenja.

Alenka Oblakovič OBČNI ZBOR DRUŠTVA

Člani DP Gorenjske smo v ponedeljek, 23. 3. 2015, kot vedno, radi k Marinšku v Naklo vkup prihтели, da bi se tam, kot po navadi na občnem zboru (odslej je to zbor članov), prav umno in srčno čuteče, po vsem dobrem hrepeneče in do svojih najdražjih ljubeče večglasno sporazumeli in kot vedno svoje želje, potrebe po okusnih jedeh potešili in se z bližnjimi vsaj malce pogovorili. Še pred tem pa je moral naš društveni šef prevozov **Dejan** priti po naju z **Albino**. Ja, itak, kot običajno! Po poti smo pobrali še **Domna** in že smo »pribrzeli« na cilj. Kljub stalnemu prirastku novih članov v društvu, sedaj nas je že 110, je bila na kraju samem ob napovedani uri pričetka le dobra tretjina članov, zato smo uradni zbor pričeli s polurno zamudo. Očitno mnogi naši člani preberejo v statutu društva le 23. člen in še pri tem le zadnje štiri alineje. Morda jim je zdolgočasen »plavi ponedeljek« segel tudi v možgansko sivo skorjo. Tukaj niti slučajno niso mišljeni člani društva, ki so bili (tokrat ali v preteklosti) odsotni zaradi narave in zahtev svoje bolezni, invalidnosti, drugih tehtnih razlogov. Ob uradnem začetku nas je najprej pozdravil predsednik **Peter Robnik** in zaželel čim bolj plodovito, učinkovito, »sočno«

zborovanje, utemeljeno na resničnih dejstvih, ugotovitvah, potrebah, željah. K temu nas je za njim povabil še **Jani Trdina**, ki je tudi uradno vodil 33. zbor članov. V naši sredi so bili tudi trije gostje: **Dane Kastelic**, predsednik ZPS, **Mirjam Kanalec**, predsednica skupščine ZPS, in **Špela Šušteršič**, strokovna sodelavka – nosilka posebnih socialnih programov pri ZPS. Dane nas je seznanil z delom Zveze in nam kasneje še povedal, da pregledi v urološki ambulanti v UKC LJ potekajo redno po dogovorjenem postopku, ki je bil vsem članom Zveze že posredovan. Obnovitvena rehabilitacija v Čateških toplicah in v Topolšici je tudi letos možna le z doplačilom, češ da imajo oni bolj kakovostne storitve v gostinskem in medicinskem delu. O tem bi se dalo razpravljati tako z enimi kot z drugimi, a dalj kot do bolečin v glavi ne bi prišli. Novodobne novogradnje, renovirane stavbe so občasno, po zaslugi posameznih arhitektov, lastnikov, upravljalcev s premajhnim posluhom za hendikepirane osebe, še vedno urejene brez ustreznih dostopov, prehodov za gibalno ovirane osebe. Prijavo takih gradenj in odgovornih oseb lahko oddamo na gradbeno inšpekcijo vsi občani. Oba z Mirjam sta opozorila na pomemben datum: 16. aprila 2015 bo (sedaj, ko to berete, je to že bilo)

naša ZPS praznovala 46 let delovanja. Takrat je bila tudi slavnostna skupščina v Pacugu, kjer se je zamenjal tudi direktor, dobili smo direktorico. Vodenje Doma ZPS je namreč prevzela **Barbara Slaček**. Ja, to je taista mladenka, ki je hkrati tudi glavna urednica Paraplegika. V Pacugu ves poletni čas poteka tudi obnovitvena rehabilitacija. Prvi, drugi in zadnji termin sta namenjena tudi članom, ki poleg terapevtskih in gostinskih storitev potrebujejo tudi zdravstveno nego in tujo pomoč, vključno s kateterizacijo za ženske. Nova je tudi upravnica tamkajšnjega doma. Vsi, ki v svojem vsakdanu uporabljamo kakršnekoli medicinske, tehnične in podobne pripomočke, imamo možnost zaprositi pri svojem osebnem zdravniku za enoletne naročilnice in večkratne preglede v roku enega leta pri istem specialistu pa tudi enoletne napotnice. Mirjam je znova na kratko predstavila projekt Invalid za invalida (IZI), ki ima svoj sedež v Pacugu. Še vedno so sprejemljivi za vse konstruktivne predloge, mnenja, izzive. Ves dobiček, ki ga tam ustvarijo, se vrača v posodabljanje izvajanja programa IZI. V Pineti se že urejajo kopalnice, sanitarije in sanira dvigalo. Špela nas je seznanila s programom funkcioniranja Osebne asistencije znotraj ZPS, ki ga je vodila ona. Po novem je mo-

Občni zbor je vodil Janez Trdina, o delu pa je poročal predsednik Peter Robnik. (Foto Andraž Muljavec)

žna zaposlitev osebnega asistenta za nedoločen čas, kar daje večji občutek varnosti vsem članom – uporabnikom storitev. V nastanitvenem centru ZPS, ki je namenjen za hitro, začasno nastanitev članov oziroma študentov naših članov, so še tri prosta mesta. V primeru, da na računalniku ne zmoremo odpreti spletne strani ZPS, lahko pokličemo **Janka Zupana** na ZPS. Pa da ne bo kdo od iskalcev njegove telefonske številke poklical na napačno ZPS (Zveza potrošnikov Slovenije). Bog ve, h komu in kam ga bodo le-tam napotili.

Naš vrli Peter nas je seznanil z delom v letu 2014 in s cilji v letošnjem letu ter finančnim planom. Blagajnik **Gašper Črnilec** nas je seznanil s finančnim poročilom. Moje lepe sanje o novem kombiju, ki bo bolj prijazen do mojega križa, bodo še naprej, kot varčevalni ukrepi v naši državi, ostale nedotakljive in nedotaknjene za društvene finance. Prevozi z društvenim kombijem se izvajajo po pravilniku, ki je objavljen na spletni strani našega pokrajinskega društva. Manjši popravki v Statutu društva so bili sprejeti že na seji upravnega odbora, zato smo jih mi le soglasno potrdili. Glede sprejemanja novih članov v naše, zvezine in

posledično v društvene vrste je za vpis nujno potrebno mnenje referenčnega zdravnika, to je asist. **Daniel Globokar**, dr. med. Po odselitvi bivšega podpredsednika društva **Slavka Bračiča** v obmorske kraje, je njegovo mesto v društvu kot podpredsednica prevzela **Anka Vesel**, ki je hkrati tudi vodja Sekcije ročnih kolesarjev pri ZPS. To pa je v mojem današnjem zapisu že druga ženska, ki je prevzela »moški« položaj in, kot lahko preberete, ti dve naši dični in mični mladenki združujeta celo več delovnih funkcij hkrati. Več o dnevnem redu in sklepah, ki so bili povedani in sprejeti, lahko poizveste pri tajniku društva **Andražu Muljavcu**, ki je vse pridno, natančno zapisal, da vam bo lahko odgovoril na vsa morebitna vprašanja in poizvedovanja. Tako se je uspešno končal letošnji zbor, ki se ga je udeležilo 34 članov društva.

Vsem prisotnim hvala!

Janez Učakar TUDI GORENJCI SMO SE POMERILI V CURLINGU

V Ledeni dvorani športnega parka v Zalogu je 23. marca za invalide na vozičkih potekalo 2. državno prvenstvo v curlingu. Za naslov državnega prvaka

pa so se pomerile: ekipa DP ljubljanske pokrajine I, ki je zaključila kot druga, ekipa DP ljubljanske pokrajine II je osvojila tretje mesto, ekipa Basket naslov državnega prvaka in kot zadnja naša ekipa DP Gorenjske v zasedbi **Jeglič, Učakar** in **Lukežič**, ki smo se kot novinci in brez treninga enakovredno kosali z ostalimi izkušenejšimi ekipami. To je v slovenskem prostoru dokaj nov šport in upajmo, da se bo prijel tudi na Gorenjskem.

Janez Učakar GORENJSKI KOŠARKARJI OD PETIH EKIP ZASEDLI DRUGO MESTO

Na letošnjo cvetno nedeljo se je v Celju odvijal zaključek lige košarke na vozičkih. Po rednem delu so se naši košarkarji uvrstili na drugo mesto in so tako v zaključku igrali z ljubljansko ekipo. Po naporem boju so naši visoko povedli že na začetku, saj so vodili že s 14 : 0. S tem tempom so nadaljevali, vmes malo popustili, na koncu pa vseeno zaslužno zmagali z rezultatom (60 : 42). Seveda je treba omeniti, da je našo ekipo že na začetku okrepil **Slobodan Banjac**, ki pa je uspešno vodil ekipo prav do finala. Ekipo so dopolnjevali še: Peter Robnik, **Zdravko Eržen**, **Jure Gašpar**, Gašper Črnilec, **Jernej Slivnik**, Janez Učakar in edina igralka košarke na vozičkih v Sloveniji Jovita Jeglič. Na tekmi med Mariborom in Celjem so zmagali slednji in se uvrstili v finale in tako igrali z našimi. Finalna tekma je bila zelo napeta, saj so se naši fantje in dekleta enakovredno borili do tretje četrtine, potem pa so morali naši priznati premoč hitrim igralcem Celja, ki so zmagali z rezultatom (61 : 41). Prav tako smo lahko ponosni, saj so naši igralci med petimi ekipami, kar jih premore Slovenija, osvojili odlično drugo mesto. Tako gre zahvala vsem igralcem in igralki, ki so pokazali veliko borbenost in marljivost v celotni sezoni.

V košarki na vozičkih sta se pomerila tudi skakalec Peter Prevc in župan Boštjan Trilar. (Foto Andraž Muljavec)

Anka Vesel KRANJSKO ŠPORTNO POPOLDNE

Torkovo popoldne 24. marca je bilo v Kranju športno obarvano. Mestna občina Kranj je podelila priznanja, plakete in športne znake najbolj uspešnim kranjskim športnikom. Na prireditvi smo sodelovali tudi člani našega društva. Kranjčanom smo predstavili

športne aktivnosti, preizkusili pa so se lahko tudi v košarki na vozičkih. Na koš sta metala tudi župan MO Kranj **Boštjan Trilar** in najboljši gorenjski športnik **Peter Prevc**. Prireditve je imela tudi dobredelno noto – zbiranje prostovoljnih prispevkov za nov košarkarski voziček. Za prispevke se vsem iz srca zahvalujemo.

Janez Učakar MEDNARODNI KOŠARKARSKI TURNIR V ŽIROVNICI

V soboto 25. 4. 2015 je bilo živahno v športni dvorani Pod Stolom v Žirovnici. Gorenjski paraplegiki smo organizirali že 4. tradicionalni turnir v košarki na vozičkih. Poleg Celjanov smo v goste povabili še prijatelje iz avstrijske Koroške in Zagreba. S pomočjo donatorjev smo uspešno spravili pod streho štiri tekme. Na prvi tekmi smo se domačini pomerili s Celjani in tekmo dobili z rezultatom 61 : 55. Gostje iz Hrvaške so odigrali tekmo z našimi severnimi sosedi in jo končali z rezultatom 74 : 62. Za tretje mesto so Avstrijci premagali Celjane z rezultatom 65 : 47. V finalu pa smo se udarili z Zagrebčani. Po končani tekmi smo morali seči v roko Hrvatom in jim priznati premoč z rezultatom 68 : 36. Našim košarkarjem sta tudi letos priskočila na pomoč **Gregga** in **Marino** iz Ljubljanskega društva. Pravico na igrišču je delil mladi sodnik **Marko Hladnik**, družbo pa sta mu za zapisnikarsko mizo delali mični deklčni **Fatima** in **Sara**. Ob zaključku tekmovalnega dela smo nastopajočim podelili pokale. Pokal za najbolj perspek-

Sproščeno vzdušje je ob zaključku napolnilo športno dvorano Pod stolom v Žirovnici. (Foto Andraž Muljavec)

tivnega košarkarja na turnirju je dobil naš član **Jernej**.

Za boljše treninge pa smo mu podarili tudi žogo, v upanju, da jo bo z veseljem uporabljal. Da pa se udeleženci niso vračali domov praznih želodčkov, je v tamkajšnji kuhinji osnovne šole bogato poskrbel kuhar **Tomo**. Poleg tekmovalnega pa je bilo tega dne čutiti tudi prijetno prijateljsko vzdušje, saj se le na tak način lahko ohranjajo vezi med igralci sosednjih držav. Gorenjci pa smo se tako zopet pokazali kot dobri gostitelji.

Najmlajši gorenjski košarkar Jernej Slivnik (foto Andraž Muljavec)

Člani Upravnega odbora čestitamo in želimo vse najboljše ob osebnem prazniku naši članici in redni dopisnici Paraplegika, Alenki Oblakovič.

Učence je zelo zanimalo, kako lahko paraplegiki smučamo. (Foto Andraž Muljavec)

Marjanca Trilar PROJEKT SONČEK - ŠPORTI PARAPLEGIKOV

Na OŠ Cvetka Golarja že šestnajsta generacija četrtošolcev spoznava življenje oseb s posebnimi potrebami v okviru projekta SONČEK. Bistvo projekta ni samo spoznavati drugačnost, ampak jo tudi sprejeti in znati živeti v stiku s takšnimi osebami, jih spoštovati in jim na primeren način pomagati. V torek, 7. aprila so šolo obiskali člani Društva. Predstavili so športe, s katerimi se ukvarjajo. Člani ekipe košarkarjev so odigrali igro košarke na vozičkih, pri tem pa razložili tudi pravila igre in

predstavili, v čem se invalidski vozički za šport razlikujejo od običajnih.

Navdušili so z zanimivo igro in dobrimi meti na koš. Gospod Ivica je predstavil kolo za paraplegike, ki ga poganja z rokami. Gospod Janez Učakar pa nam je predstavil smučko za invalide in razložil, kako se z njo smuča in kako vozi z vlečnico. Bilo je zelo zanimivo in poučno. Učenci so z zanimanjem spremljali vse pokazano, spraševali in si zanimivosti tudi zapisali.

Vsem, ki ste prišli na našo šolo, se najlepše zahvaljujemo za podarjen čas in trud.

Brez zadržkov so košarko preizkusili tudi otroci. (Foto Andraž Muljavec)

Benjamin Žnidaršič | Društvo paraplegikov Istre in Krasa

MORJE, PRŠUT IN REFOŠK

EX-TEMPORE LOGATEC 2015

Društvo likovnikov Logatec je v začetku maja 2015 razpisalo Ex-tempore Logatec 2015 in 10. maja v Steklenem atriju športne dvorane pripravilo zaključno prireditev. Umetniki so ustvarjali na temo »Povodje Ljubljaničice« in oddali 36 likovnih del. Na zaključni prireditvi je v kratkem kulturnem programu nastopil logaški mešani pevski zbor, nato pa je **Janez Ovsec**, predsednik likovnega društva Logatec, predstavil osnovne informacije letošnjega Ex-tempora. Po odločitvi komisije v sestavi umetnostne zgodovinarke **Ana-marije Stibilj Šajn** (predsednica), magistrice umetnosti **Milene Usenik** (članica) in umetnostnega zgodovinarja **Andreja Groma** (član) je med oddanimi deli izbrala tri nagrajene avtorje in podelila pet posebnih priznanj za kvaliteto Ex-tempora Logatec 2015. Dobitnik muze Ex-tempora Logatec je **Jurij Kravcov**. Med petimi dobitniki posebnih priznanj sta bila tudi **Željko Vertelj** in **Benjamin Žnidaršič**. Razstava se je zaključila 25. maja 2015.

SLIKARJI USTVARJALI V POSTOJNI

3. Ex-tempore podobe Postojne 2015 je 9. maja pripravil Zavod ARS VIVA, v sodelovanju z Občino Postojna, OŠ Antona Globočnika Postojna, Zvezo likovnih društev Slovenije in ŠKD Notranjc. Od jutra je v Postojni ustvarjalo preko dvajset umetnikov, do večera pa so oddali 18 slikarskih del. Ex-tempore je zajemal tri teme: PODOBE POSTOJNE, KOLESARSTVO IN KRAS. Ustvarjali so v tehnikah: akril, olje, pastel, akvarel in mešana tehnika. Dela je ocenila strokovna žirija v sestavi: umetnostna zgodovinarica **Polona Škodič**, magistrica umetnosti **Karmen Bajec** in diplomirana slikarka **Beti Bricelj**, izmed oddanih del pa izbrala po eno najboljšo delo vsake teme. Na Ex-temporu je ustvarjalo 15 otrok na iste teme kot odrasli. Vsa dela so razstavljeni v Kulturnem domu Postojna. V imenu organizatorja se je Benjamin Žnidaršič zahvalil vsem sodelujočim in drugim, ki so pomagali pri organizaciji. Podžupan Občine Postojna **Andrej Berginc** je poudaril pomen športa in kulture, ki z roko v roki lahko

premagata vse ovire. **Darko Bizjak**, predsednik Športno-kulturnega društva Notranjc, pa se je zahvalil slikarjem za podporo, saj so s svojim prihodom počastili tudi DOS EXTREME 2015.

Na ex-temporu Podobe Postojne 2015 so bili med udeleženci (z leve) Boris Šter, Željko Vertelj, Metod Zakotnik in Dragica Sušanj. (Foto arhiv Ars Viva)

Dobitniki prvih nagrad in priznanj: Podobe Postojne: komisija je za najboljšo delo ocenila sliko **Vinka Bogataja**.

Kolesarstvo: komisija je za najboljšo delo ocenila sliko **Danila Jereba**.

Kras: komisija je za najboljšo delo ocenila sliko **Boštjana Močnika**.

Priznanje so dobili: **Rasso Causevig**, **Matej Pečenik**, **Jana Strušnik**, Benjamin Žnidaršič, Željko Vertelj, **Dragica Sušanj**, **Dragica Čadež**, **Metod Zakotnik**, **Boris Šter**, **Milan Rožmarin**, **Bogdana Winterleitner**, **Janez Ovsec**, **Erna Kopše**, **Jože Valenčič** in **Binca Lomšek**.

Nagrajena so bila tudi dela otrok do 15. leta: **Zala Eržen**, OŠ Gorenja Vas,

Med petimi dobitniki priznanj za kvaliteto sta tudi sliki Željka Vertelja (skrajna desno spodaj) in Benjamin Žnidaršiča (druga z leve zgoraj). (Foto arhiv Ars Viva)

Z leve – Nejc Slapar, Polona Škodič, Benjamin Žnidaršič, podžupan Občine Postojna Andrej Berginc in predsednik ŠKD Notranjc Marko Bizjak (foto arhiv Ars Viva)

Prelepa Galerija Atrium Stadbad v Hagnu v Nemčiji je do 6. junija 2015 gostila slovenska slikarja z usti. (Foto arhiv Ars Viva)

Matej Peternelj, OŠ Gorenja vas, in **Vita Martinec**, OŠ Antona Globočnika Postojna.

Za pomoč pri organizaciji se posebej zahvaljujejo OŠ Antona Globočnika Postojna, Mladinskemu centru Postojna, ŠKD Notranjc in Občini Postojna.

RAZSTAVA ŽELJKA IN BENJAMINA V HAGNU

Zavod ARS VIVA je v sodelovanju z Galerijo Atrium Stadbad v Hagnu v Nemčiji 17. aprila odprl likovno razstavo, ki bo na ogled do 4. junija 2015. Na veliki pregledni razstavi sodelujeta slikarja z usti Benjamin Žnidaršič in

Željko Vertelj. Razstava v Galeriji Atrium – Altes Stadtbad je organizirana na pobudo zavoda ARS VIVA ter **Bernda** in **Ingrid Wittschinski**, ki sta organizirala postavitve in otvoritev razstave. Naslov razstave »Sporočilo v barvah na platno« (Farbige Botschaften auf Leinwand) je simbolno povzet kot sporočilo posebnega načina slikanja, saj se slikarji predstavljajo v okolju, kjer slikarstva težjih invalidov še ne poznajo dovolj. Pri organizaciji se za pomoč zahvaljujemo vodji galerije gospe **Petri Kroll** in vsem v ustanovi za gostoljubje.

Ob tej razstavi je izšla tudi trijezična brošura, ki predstavlja oba avtorja

posebej. Pri izdaji brošure so sodelovali: Zveza paraplegikov Slovenije, Občina Loška dolina, Založba UNSU, VDMFK – Združenje slikarjev, ki slikajo z usti ali nogami, Društvo paraplegikov Istre in Krasi in Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine. Za pomoč se avtorja toplotno zahvaljujeta.

V Nemčiji je pri oglaševanju razstave pomagalo tudi slovensko veleposlaništvo v Berlinu. Slikarja sta pripotovala v Nemčijo v torek, 14. aprila 2015, in se družila s slikarjem Berndom in Ingrid Wittschinski, sodelovala z mediji, pomagala pri postavitvi razstave in si ogledala mednarodno razstavo

Na otvoritveni slovesnosti (z leve) organizatorja razstave Ingrid in Bernd Wittschinski, z desne razstavljalca Željko Vertelj in Benjamin Žnidaršič (foto arhiv Ars Viva)

»Hundertwasser«v muzeju v Hagnu. V petek 17. aprila 2015 pa so odprli razstavo in predstavili slikanje z usti.

GOZD - NARAVNO BOGASTVO NAŠEGA KRAJA

Skupaj z OŠ Stari trg pri Ložu, z učiteljicama **Anito Bajec** in **Kristino Komidar**, smo v Lužarjevem skednju v Podcerkvi, v soboto, 11. aprila, izvedli tehniški dan za učence 5. razreda. Tema dneva je bila Gozd – naravno bogastvo našega kraja.

Učence je ob prihodu pozdravil Benjamin Žnidaršič. Predstavil jim je zavod, njegov namen in delovanje. Po tem jim je zaupal še svojo življenjsko zgodbo, ki so ji učenci z zanimanjem prisluhnili. Sledil je pogovor z **Janjo Urbih**a ob starih slikah na temo spravila lesa in sena iz gozda, lovu, oglarjenju in sezonskem delu v tujih gozdovih naših prednikov. Otroci so lepo sodelovali in z zanimanjem ogledovali predstavljeno slikovno gradivo. Po malici jim je **Špela Bavec** iz društva Kultura Natura predstavila različna semena skozi oči zdrave pridelave.

Tehniški dan smo zaključili z vseplošnim ustvarjanjem. Benu so se pri slikanju z usti pridružili nekateri otroci.

Učence je pozdravil Benjamin Žnidaršič. Predstavil jim je zavod, njegov namen in delovanje. (Foto arhiv Ars Viva)

Sicer pa so izdelovali zanimive in lepe izdelke s tehniko risanja, izžiganja in/ali lepljenja semen na lesene podlage. Nastale so prave umetnine.

NA OŠ CVETKA GOLARJA

Na povabilo Osnovne šole Cvetko Golar iz Škofje Loke sta 7. aprila **Vojko Gašperut** in Benjamin Žnidaršič predavala mladim osnovnošolcem o invalidnosti. Otroci so svojo radovednost potešili skozi zanimiva vprašanja. O invalidnosti so izvedeli marsikatero podrobnost, ki jim je odstrla del trnovega

življenja, ki ga ljudje odvisni od drugih, doživljajo vsak dan. Tetraplegika, ki sta iz svojih izkušenj imela kaj povedati mladini, sta predvsem hotela dati voljo do življenja, do ustvarjanja in do pomoči drugim. Pridružil se je tudi Metod Zakotnik, ki je kot paraplegik podal svojo izkušnjo. Otroci so se preizkusili tudi v slikanju z usti, kar jim je odstrlo novo dimenzijo življenja in dela invalidov.

NA OBISKU NA OŠ HINKO SMREKAR

V četrtek, 2. aprila, smo imeli v telovadnici šole Hinka Smrekarja v Ljubljani prireditev za bralno značko. Bralne značkarje od 1. do 9. razreda sva prvo šolsko uro obiskala slikar **Silvo Mehle** in pesnik, pisatelj in slikar Benjamin Žnidaršič. Prireditev je organizirala učiteljica **Vida Vreš Slapnik**. Pred kar 360 otroci je Silvo Mehle slikal, Benjamin Žnidaršič pa sem jim predstavil dokumentarni film *Rišem življenje*.

Na koncu sva odgovarjala na zanimiva vprašanja otrok. Zanimivo je, da so bili otroci tako radovedni, da je zmanjkalo časa za odgovore.

NOČ BRANJA

Iz petka na soboto, 6. in 7. marca, je potekala na Osnovni šoli heroja Janeza Hribarja Noč branja. Učenci so sodelo-

Metod Zakotnik, Vojko Gašperut in Benjamin Žnidaršič so predavali mladim osnovnošolcem o invalidnosti. (Foto arhiv Ars Viva)

vali v zanimivih delavnicah. Sodelovali so v slikarski, tehnični, plesni in se družili z gostom prireditve, slikarjem in pesnikom Benjaminom Žnidaršičem.

Ogledali so si ples dveh plesnih šol. Sodelovali so v nočnem pohodu, polnem doživetij v družbi literarnih likov. Zjutraj pa so jih mame pod vodstvom **Roka Tratnika** pogostile z zdravim in okusnim zajtrkom.

Ob kulturnem prazniku smo se spomnili našega največjega pesnika **Franceta Prešerna** in njegove poezije. Kulturni dogodek so popestrile tudi plesne in instrumentalne točke.

Noč knjige je mednarodni dogodek, s katerim obeležujemo 23. april, svetovni ali mednarodni dan knjige. Njegov namen je prek najrazličnejših kulturnih dogodkov promovirati branje in knjigo v vseh plasteh družbe. Projekt je nekomercialne narave, poteka kot družbena akcija in povezuje številne lokalne prireditelje, ki samostojno izbirajo in izvajajo kulturne vsebine.

Bralne značkarje sta prvo šolsko uro obiskala slikar Silvo Mehle in pesnik, pisatelj in slikar Benjamin Žnidaršič. (Foto arhiv Ars Viva)

Knjigarne, knjižnice, kavarne, šole in druge organizacije in javna prizorišča po vsej Sloveniji zgodaj pomladi inovativno pristopajo kot samostojni prireditelji literarnih branj in pogovorov, srečanj z avtorji in podpisovanj knjig, delavnic, omizij in drugih dogodkov – s ciljem v središče slovenske javnosti in medijev

postaviti knjigo v vseh njenih tradicionalnih in sodobnih oblikah. Večerni program Noč branja 2015 dopolnjuje dvodnevno dogajanje, ki že nekaj let poteka po nekaterih slovenskih šolah.

Učenci so se družili z gostom prireditve, slikarjem in pesnikom Benjaminom Žnidaršičem. (Foto arhiv Ars Viva)

Aleš Povše | Društvo paraplegikov jugozahodne Štajerske

CELJSKI GROFI

Pri nas ni nikoli dolgočasno. Marca smo se zbrali na rednem letnem občnem zboru, organizirali smo tradicionalni Zdovčev memorial v kegljanju, tokrat so košarkarji postali prvaki na domačem terenu, svojo stojnico smo imeli na prireditvi ob dnevu zdravja, na društvu smo poslušali potopisno predavanje ter se tudi letos pridružili učencem osnovne šole Zreče ob dnevu Zemlje.

Po tem, ko so se na rednih sejah sestali vsi glavni organi društva (inventurna komisija, nadzorna komisija, upravni odbor, disciplinska komisija) in pripravili vsa potrebna poročila, smo, kot je že tradicionalno pri nas, v začetku marca organizirali redni letni občni zbor. Tudi tokrat smo se zbrali v Šempetru v Savinjski dolini v gostišču Rimljan, ki je postalo naše tradicionalno zbirališče. Zbralo se je petdeset članov društva.

Po izvolitvi delovnega predsedstva so svoja poročila po posameznih resorjih predstavili: **Janez Hudej**, **Franc Ivenčnik**, **Peter Planinšek**, **Aleš Povše** in **Angela Gajšek**. Poročilo nad-

zornega odbora je predstavil predsednik **Simon Gračnar**, disciplinske komisije pa **Vinko Hren**. Občni zbor je najprej sprejel vsa poročila za leto 2014, nato pa tudi program za leto 2015, ki ga je predstavil predsednik društva Janez Hudej. Tudi tokrat so nas obiskali predstavniki ZPS. Tokrat so to bili predsednik **Dane Kastelic**, strokovna delavka **Špela Šušteršič** in vodja dejavnosti IZI in direktorica Doma Pacug **Barbara Slaček**, ki so nam s svojih področij predstavili, kaj se dogaja na Zvezi in kakšni so načrti za leto 2015. Člane so najbolj zanimala dejavnosti v zvezi z gradnjo doma v Pacugu.

Citrarka Lucija Krebs (foto Peter Planinšek)

Tudi tokrat smo se z manjšo pozornostjo ob dnevu žena spomnili vseh naših članic. Za krajši kulturni program pa sta poskrbela mlada glasbenika **Dejan Stankovič** s harmoniko in **Lucija Krebs** s citrami. Ozvočenje je bilo v rokah **Srečka Vodeba**. Po okusnem kosilu je sledil klepet s prijatelji.

PREDSTAVITEV POTOVANJA PO FRANCJI

Osmega aprila smo v prostore društva povabili **Ireno** in **Lea Kočvarja**. Z besedo in diapozitivi sta nam predstavila svoje več kot 5000 kilometrov dolgo popotovanje z avtomodom po Franciji. V ospredje predavanja sta postavila pokrajini v Bretaniji in Normandiji. Pripovedovala sta nam o Monetovih motivih, o spoznavanju zanimivih ljudi, veliki sreči z vremenom, pričakalo ju je namreč čisto pravo indijansko poletje, nekaj posebnega je tudi francoska ku-

Skromna pozornost ob prazniku žena (foto Peter Planinšek)

Skupinska po potopisu (foto Peter Planinšek)

linarika. Med drugim sta povedala, da so kraji in objekti, ki sta jih obiskala, po večini dostopni tudi ljudem na invalidskih vozičkih. Za zaključek je kanček francoskega pridiha bilo mogoče čuti še na našem društvu ob pokušanju šampanjca iz starih sort jabolk. Z Ireno in Leom pa smo se dogovorili, da nam ob naslednjem obisku predstavita lepote Nizozemske.

Isti dan smo izkoristili tudi za predstavitev izboljšanih katetrov podjetja TIK Kobarid, ki nam jih je predstavil g. **Vinko Starič**. Gre za blagovno znamko Dotik. Sedaj imajo tudi katetri polirane atravmatske stranske luknje, ki bistveno zmanjšujejo možnost poškodb sečnice in s tem pojav uroinfektov. Seveda so dostopni tudi na naročilnico ZZZS.

OB DNEVU ZDRAVJA

V središču Celja se vsako leto ob dnevu zdravja na stojnicah in z različnim programom predstavljajo številne organizacije. Tokrat so nas opozorili na prenosljive bolezni, ki jih prenašajo klopi, komarji, uši, bolhe, muhe z okužene osebe (ali živali) na drugo osebo. V povezavi z osrednjo temo letošnjega svetovnega dneva zdravja so se zvrsti-

li številni dogodki, med njimi različna predavanja, razstave, animacije za otroke, meritve sladkorja, holesterola in krvnega tlaka. Iz srednje šole za gostinstvo in turizem so predstavili nekaj zdravih prigrizkov. Že nekaj let je zraven tudi naše društvo in zavod Vozim.

Tokrat so nas predstavljali **Gelca Gajšek** z izdelki izpod svojih spretnih rok, podpredsednik Franci Ivenčnik in **Teja Žučko**. Po nekaj letih mraza se nas je tokrat usmililo tudi vreme, ki je privabilo res veliko ljudi.

Predstavitve Društva in zavoda Vozim ob dnevu zdravja (foto Karmen Planinšek)

OB DNEVU ZEMLJE ...

... so nas medse povabili učenci osnovne šole Zreče, ki so na to temo pripravili celo vrsto zanimivih in poučnih delavnic. Ogledali so si rejo konj, pridelavo moke, izvedeli vse o čebelarstvu, ribištvu, pripravljali zeliščne napitke, pekli kruh in še marsikaj drugega. Mi smo se tokrat srečali z učenci 9. razreda. Vinko Hren jim je predaval o varnosti v cestnem prometu in jih s svojo zgodbo popeljal čez pasti, ki jih čakajo na cesti. **Enis** in **David** pa sta jim predstavila šport paraplegikov, v prvi vrsti košarko.

ŠPORTNI UTRINKI

Zelo pestro je bilo tudi na športnem področju. V mesecu marcu in aprilu se namreč zaključujejo številna ligaška tekmovanja.

Košarkarji so uspešno sezono zopet zaključili z naslovom državnega prvaka, na turnirju za pokal ZPS so bili drugi, udeležili pa so se tudi prijateljskega mednarodnega turnirja v Žirovnici, kjer so osvojili četrto mesto. Kegljači so uspešno kegljali v Ravnah na Koroškem, Celju, Novi Gorici in Kamniku. Državni prvak v streljanju z zračno in standardno puško v kategoriji SH2 je postal naš član **Franček Gorazd Tiršek**. Pri premikanju figur po črno-belih poljih

Zmagovalci DP CELJE THERMANA (foto Peter Planinšek)

so se izkazali tudi naši šahisti. Več o 15. memorialu **Petra Zdovca** in o končnici državnega prvenstva v košarki na vozičkih pa na športnih straneh.

SLOVO OD JAVNE DELAVKE

Kako hitro je leto naokoli, ve tudi **Tina Velenjšek**, ki je bila pri nas zaposlena prek javnih del. Žal veljavna zakonodaja dopušča tovrstne zaposlitve samo leto dni. Tako je Tina 4. marca uradno zaključila sodelovanje z društvom. Za sodelovanje sta se ji predsednik Janez in podpredsednik Franc iskreno zahvalila z majhno pozornostjo. Med nas se bo rada vračala, saj je v tem času dobila veliko izkušenj, ki ji bodo še kako prišle prav pri nadaljnji poklicni poti. Nadomestila jo je Tea Žučko.

Ob slovesu rožica za spomin (foto arhiv Društva)

KEGLJI V CELJU PADALI ŽE PETNAJSTIČ

Na največjem kegljišču v državi so 20. marca tekmovali kegljači in kegljačice ZPS na že 15. memorialu Petra Zdovca. Tekma je štela tudi za 4. krog lige v kegljanju in državno prvenstvo veteranov.

Tekmovanja se je udeležilo 37 tekmovalk in tekmovalcev iz 8 pokrajinskih društev, ki so tekmovali v ekipni in posamezni konkurenci. Med ekipami so se najbolj izkazali domačini, ki so premočno zmagali s 1774 podrtimi keglji, drugi so bili Ljubljančani z 1675 podrtimi keglji, tretji pa Mariborčani, ki so jih podrli 1618. Najboljše tri med tekmovalkami so bile: **Senka Ivanišević** (DP LJ), ki je podrla 429 kegljev, **Marija Kerec** (DP MB) jih je podrla 356, **Nataša Godec** (DP MB) pa 347. Tetraplegiki se s svojimi rezultati počasi približujejo najboljšim med moškimi. Tokrat je zmagal **Henrik Plank** (DP CE), ki je podrl 446 kegljev, drugi je bil **Slavko Dunaj** (DP MS) 434 in tretji Aleš Povše (DP CE) s 430 podrtimi keglji. Zmaga med moškimi je tokrat šla v Ljubljano. Najboljši je bil namreč **Viktor Rupnik** 466, drugo mesto je osvojil **Roman Hrženjak** (DP CE) 457 in tretje **Miran Jernejšek** (DP MB) 453. Svojo najpomembnejšo tekmo imajo v Celju veterani. Gre namreč za naslove državnega

prvaka. Letos je šlo še posebej na terno. Največ je pokazal **Emil Palameta** (DP LJ), ki je podrl 426 kegljev in s tem ubranil naslov državnega prvaka, drugi je bil **Anton Simonič** (DP MS), ki je bil s 425 podrtimi keglji za las drugi, tretji pa **Ludvik Škraban** (DP MS) s 419 podrtimi keglji. Priznanja najboljšim je podelila **ga. Zdenka Zdovc**, ki s svojim obiskom vsako leto podpira izvedbo tekmovanja. Na tem mestu bi se zahvalil še vsem, ki so pomagali podajati krogle, in pa obema sodnikoma, ki sta poskrbela, da je tekmovanje nemoteno potekalo.

Sicer pa delo na društvu teče po ustaljenih tirnicah. Kaj se bo dogajalo v naslednjih mesecih, pa si lahko preberete v naslednji številki.

Emil Palameta – državni prvak med veterani (foto arhiv Društva)

Mitja Breg | Društvo paraplegikov Koroške

KARANTANSKI KNEZI

23. aprila 2015 je v Brestanici potekal prvi krog ligaškega tekmovanja v športnem ribolovu, ki ga je organiziralo DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja.

Tekmovanja smo se udeležili tudi ribiči DP Koroške. Vsi naši varovanci so tokrat nalovili odlične teže rib. V ekipi so tokrat lovili **Zdravko Grilc** (11.040 g), **Boštjan Javernik** (6.800 g), **Zoran Božinovski** (1.810 g) in **Alojz Jeromel** (4.350 g) kot posameznik. Tako Grilc kot Javernik sta osvojila odlično prvo mesto v svojem sektorju. Naši ribiči so se tokrat resnično izkazali in s skupno ulovljeno težo (19.650 g) odločno premagali ekipo DP Celje (11.990 g) in DP Maribor (21.420 g). Ekipo DP Maribor smo premagali zaradi boljših sektorskih uvrstitev, ekipo DP Celje pa zaradi večje teže ulovljenih rib. Po končanem tekmovanju je sledila pogostitev v bližnjem ribiškem domu.

Koroška ribiška ekipa, z leve Zoran Božinovski, Alojz Jeromelj, Mitja Breg, Boštjan Javernik in Zdravko Grilc (foto Mitja Breg)

VAŠ PARTNER PRI VARČEVANJU Z ENERGIJO ŽE 25 LET!

pokličite za BREZPLAČNO SVETOVANJE in OGLED

080 23 22

TOPLLOTNE ČRPALKE ZA SANITARNO VODO

TOPLLOTNE ČRPALKE ZRAK/VODA

TOPLLOTNE ČRPALKE VODA/VODA IN ZEMLJA/VODA

TOPLLOTNE ČRPALKE IN HLADILNI SISTEMI ZA STANOVANJSKO, POSLOVNO IN INDUSTRIJSKO RABO.

ZAKAJ TOPLLOTNE ČRPALKE **KRONOTERM**?

- razvite in izdelane v Sloveniji** - z odločitvijo za domač izdelek podpirate rast slovenskih delovnih mest
- odlična tehnična podpora** in odziven servis
- 25 let izkušenj** pri izdelavi toplotnih črpalk in hladilnih sistemov

WWW.KRONOTERM.COM

Termo-tehnika d. o. o., Orla vas 27, 3314 Brastovče,
T: 03 703 16 20, F: 03 703 16 33, info@kronoterm.com

Jože Globokar | Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine

LJUBLJANSKI ZMAJI

Začetek leta, kot vedno pester. Še vedno pridno zbiramo sredstva za nakup kombinirane vozila. V ta namen smo organizirali že drugi dobrodelni koncert. Izvedli redni letni občni zbor članov in že 35. jubilejni Pogačnikov memorial.

REDNI OBČNI ZBOR DRUŠTVA

Tretji mesec v letu je v znamenju občnih zborov pokrajinskih društev Zveze paraplegikov Slovenije. Naše društvo je zbor najvišjega organa pripravilo 25. marca 2015 v prostorih gostinskega objekta Kongo Hotel & Casino v Grosupljem, vodil pa ga je član društva **Dane Kastelic**, sicer predsednik Zveze.

Po začetnih formalnih točkah (izvolitvi delovnega predsedstva in poročilu verifikacijske komisije) so udeleženci prisluhnili poročilu nadzornega odbora, disciplinske komisije, referentov in predsednika društva. Posebej izčrpno je poročal predsednik **Gregor Gračner**, ki je podrobno predstavil celostno izvajanje vseh dejavnosti društva. Iz poročila je razvidno, da je društvo v preteklem letu gospodarilo dobro in uspešno. Pomemben pokazatelj je pridobivanje finančnih sredstev, saj redne

dotacije, ki jih prejme društvo, znašajo le 27,84 odstotka. Kar 89 odstotkov vseh prihodkov je društvo namenilo za izvajanje socialnih programov. Tudi podatek, da je društvo februarja 2014 pristopilo k novi humanitarni akciji zbiranja sredstev za nov kombi, veliko pove o smelih načrtih vodstva društva. Sredstva za nakup kombija smo zbirali s SMS-sporočili, licitacijo VIP-vstopnic na Radiu 1, dobrodelnim koncertom v Ljubljani in Domžalah, športnim dogodkom v Ljubljani in drugimi donacijami. Sledila je razprava, potrditev sklepov in sprejem vseh poročil.

V drugem delu seje občnega zbora so se udeleženci seznanili s programom dela za leto 2015. Tudi program dela je dobro zastavljen. Predstavljena je realna realizacija vseh petih socialnih programov. Od prevoza paraplegikov, Kompenziranja invalidnosti, Osebnе asistencije in pomoči na domu, Intere-

snih dejavnosti do Športa in rekreacije paraplegikov. Z novim prilagojenim kombiniranim vozilom bo program dela tudi lažje uresničljiv. Po razpravi so udeleženci občnega zbora sprejeli tudi program dela za leto 2015.

V nadaljevanju so člani društva potrdili nekaj sprememb statuta, določili znesek članarine in prisluhnili poročilom in ciljem Zveze paraplegikov Slovenije. Dejavnost pomembnih socialnih programov je predstavila strokovna delavka **Špela Šušteršič**, novosti na obnovitveni rehabilitaciji v Pacugu pa direktorica Doma paraplegikov, d. o. o., **Barbara Slaček**. Predstavila je tudi dejavnost Invalid za invalida, ki deluje v sklopu doma. Po končanem Občnem zboru so se člani zadržali na družabnem srečanju, ki jim ga je z dobrimi šalami popestril harmonikar **Bojan** iz Dua Val.

NOVI ČLANI SPOZNALI SVOJO ORGANIZACIJO

Pri Društvu paraplegikov ljubljanske pokrajine smo že na začetku leta dobili šest novih članov. Da bi se čim prej in kar najbolj aktivno vključili v različne dejavnosti društva, smo jih marca povabili v svoje društvene prostore in jim predstavili svojo organizacijo. Po krajši predstavitvi vzrokov, ki so botrovali njihovi in naši invalidnosti, so predsednik društva **Gregor Gračner**, podpredsednica **Mirjam Kanalec**, vodja mreže socialnih poverjenikov **Slobodan Banjac**, koordinatorka

Občni zbor je vodil Dane Kastelic. (Foto arhiv DPLJ)

Številni člani na občnem zboru (foto Marino Popovič)

Mojca Burger in drugi predstavniki društva novim članom predstavili celostno dejavnost in poslanstvo največjega društva pri krovni organizaciji Zvezi paraplegikov Slovenije. S projekcijo in obrazložitvijo so jim predstavili vseh pet socialnih programov, ki jih izvaja društvo. Še posebej zanimive zanje so bile pravice iz naslova invalidnosti (ureditev statusa), odpravljanje arhitekturnih ovir, pomoč pri pridobitvi medicinsko tehničnih pripomočkov, obnovitvena rehabilitacija in drugo. Na začetku njihovega novega in drugačnega načina življenja smo jih seznanili z začetnimi težavami, s katerimi se tako ali drugače sreča vsak paraplegik in tetraplegik. Naše bogate izkušnje in nasveti jim bodo vsekakor dobrodošli. Pripravili smo jim tudi različno literaturo, predvsem pa smo se veliko pogovarjali. Skušali smo jim dopovedati, da je tudi življenje na invalidskem vozičku lahko lepo, bogato in ustvarjalno. Na sprejemu so bili tudi njihovi svojci in njihovi bodoči socialni poverjeniki, s katerimi so že navezali stike.

ČLANICE IN SODELAVKE SO PRAZNOVALE

Naše društvo je tudi v letošnjem letu ob prazniku dneva žena za članice in sodelavke društva pripravilo praznovanje. V prostorih gostinskega objekta

Kongo Hotel & Casino v Grosupljem so se zbrale 8. marca prav na dan praznika. Družabno in veselo popoldansko razpoloženje jim je popestrila moška plesna skupina **Tower Pancers** iz Brestanice, udeleženke pa so prejele tudi praktična darilca **DM drogerije**. Za nameček pa so izžrebale še tri lepa darila, ki jih je prispeval lepotni salon **Vitamai**. Prijetno srečanje, na katerem so za svoje »uporabnice« skrbela tudi osebne asistentke, se je med drugim nadaljevalo z izpolnjevanjem glasbenih želja. Uresničevala jih je priložnostna DJ-ka Mirjam Kanalec.

Sprejem novih članov v društvenih prostorih (foto Marino Popovič)

Članice in sodelavke so praznovale. (Foto Mojca Burger)

NA KEGLJAŠKEM TURNIRJU TRIKRAT PRVI

Na sodobnem šeststезnem kegljišču v Kamniku je 18. aprila naše društvo pripravilo že 17. tradicionalni meddruštveni kegljaški turnir za pokal **Občine Domžale**. Kegljačice in kegljači iz osmih pokrajinskih društev so se pomerili v ekipni in posamični konkurenci, tekmovanje pa so posvetili tudi občinskemu prazniku. Štiriintrideset tekmovalcev je imelo na voljo 120 lučajev (60 na polno, 60 na čiščenje), za pravilni potek tekmovanja pa so skrbeli sodniki **Franci** in **Grega Grubar** ter **Slavko Tomc**.

Prehodni pokal ponovno v rokah Ljubljčanov (foto Tomaž Demšar)

Naši kegljači so osvojili tri prva mesta in eno tretje. Prvi so bili v ekipni konkurenci (1.617) in tako ponovno osvojili prehodni pokal občine, v najmočnejši konkurenci moških je največ kegljev podrl kegljač **Viktor Rupnik** (447), prvo mesto v ženski konkurenci je osvojila **Senka Ivanišević** (420), uspeh pa je s tretjim mestom med kegljači veterani in tetraplegiki dopolnil **Slavko Ivančič** (379).

V ekipni konkurenci je drugo mesto osvojila ekipa DP Maribor (1.486), tretje ekipa DP Murska Sobota (1.397), četrto ekipa DP Koper (1.325), peto ekipa DP

Predstavniki najboljših ekip na meddruštvenem turnirju – **Miran Jernejšek**, **Viktor Rupnik** in **Franc Borovnjak** (foto Tomaž Demšar)

Celje (1.081), šesto pa ekipa DP Slovenj Gradec (721). Dodamo naj, da slednja ni nastopila v popolni postavi.

V moški konkurenci je drugo mesto osvojil **Roman Hrzenjak** – CE (431), tretje pa **Tone Kanc** – NM (430).

V ženski konkurenci se je na drugo mesto zavihtela **Marija Kerec** – MB (279), na tretje pa prav tako Mariborčanka **Nataša Godec** (276).

V skupini tetraplegikov in veterani je največ kegljev podrl **Emil Filipič** – KP (435), drugi je bil **Ludvik Škraban** – MS (401).

Ob razglasitvi rezultatov se je kegljačem za sodelovanje zahvalila **Cvetka Štirn**, ki je imela v rokah vse organizacijske niti, v imenu organizatorja je vse udeležence nagovorila podpredsednica društva Mirjam Kanalec, župan Občine Domžale **Toni Dragar** pa je izrazil zadovoljstvo, ker že toliko let uspešno nadaljujemo s tradicijo kegljaških tekmovanj za pokal Občine Domžale. V zahvalo na dobro sodelovanje in prizadevanje pri organizaciji turnirja je Cvetki Štirn izročil lepo darilce.

Turnir so poleg glavnega pokrovitelja Občine Domžale podprli še številni pokrovitelji in donatorji.

PROMOCIJA KOŠARKE IN PREDSTAVITEV HUMANITARNE AKCIJE

Naše društvo je 16. maja na Pogačarjevem trgu v Ljubljani pripravilo

promocijo košarke na invalidskih vozičkih. Glavni namen promocije je bila seznanitev širše javnosti s humanitarno akcijo zbiranja finančnih sredstev za nakup novega prilagojenega kombija. V ta namen smo mimoidoče z zloženko opozorili na dejavnost našega društva, pošiljanje SMS-sporočil in dobredelni koncert v dvorani komunalnega centra v Domžalah. Na Pogačarjevem trgu so naši košarkarji v sodelovanju s podjetjem Ekstrem, d. o. o., pripravili posebno košarkarsko igrišče in predstavili košarko na invalidskih vozičkih. Gledalci so se lahko tudi sami preizkusili v igri in metanju na koš, seveda sede na košarkarskem vozičku. Hkrati so se v nagradni igri potegovali tudi za dvodnevni paket v hišicah Zveze paraplegikov Slovenije v Termah Čatež. Žreb je nagrado namenil **Luki Miloševiću** iz Ljubljane.

V sodelovanju s Košarkarsko zvezo Slovenije je maskota Lipko zabaval otroke z mini košarko in mini koši.

Demonstracijo košarke je vodil selektor slovenske reprezentance **Gregor Vodenik**, veseli in ponosni pa smo, ker so se našim košarkarjem v metanju prostih metov, trojk in v igri pridružili tudi visoki gostje – župan MOL **Zoran Jankovič**, evropska poslanca **Ivo Vajgl** in **Lojze Petrle**, igralec **Boris Cavazza** ter znani sedanji in nekdanji športniki: **Ivo Daneu**, **Slavko Kotnik**, **Sebastijan Cimerotič**, **Mile Ačimovič**, **Brigita Bukovec**, **Aljaž Pegan**, **Jan Močnik** in **Andrej Kastelic**.

To je bila predstavitev resnično lepe športne prireditve, ki so si jo z velikim zanimanjem ogledali številni mimoidoči in tudi številni turisti. Povezoval jo je **Marko Hrstar**.

PRESTIŽNA NAGRADA LJUBLJANI

Slovenska prestolnica je na petem natečaju o dostopnosti evropskih mest prejela tretjo nagrado Access City Award 2015. Zmagovalec je zgo-

dovinsko švedsko mesto Borås, drugo nagrado pa je prejelo glavno mesto Finske, Helsinki. Seveda ni naključje, da sta mesti Borås in Helsinki prejeli prvi nagradi, saj so skandinavske države prve pristopile k odpravljanju arhitekturnih ovir. Razveseljivo pa je, da jih je dohitela naša Ljubljana in osvojila eno prestižnih nagrad.

Udeležba na natečaju za nagrado Access City Award ni samo priložnost za priznanje, temveč tudi edinstvena možnost za preučitev sedanjega stanja v mestu za namene lastnih notranjih revizij in merjenje napredka. Letošnje zmagovalce odlikuje njihova čvrsta odločenost, da dostopnost postane stalen element načrtovanja in razvoja mest, o katerem se ni mogoče pogajati. V brošuri so v predstavitvi Ljubljane zapisali tudi misel našega člana **Nina Batage-lja**: »Rad imam Ljubljano. Če presodim po njeni dostopnosti, lahko rečem, da ima tudi Ljubljana rada mene! Do mestnega središča me pripelje mestni avtobus. Nato se z električnim vozilom Kavalarjem zapeljem do vzpenjače, s katero se povzpnem na grad. Rad se potepam po ljubljanskih ulicah in veselim, da kot uporabnik invalidskega vozička to lahko počnem.«

POGAČNIKOV POKAL OSVOJILA EKIPA KKI VRBAS

35. spominsko tekmovanje in 19. mednarodni turnir

Letošnji, že 35. Pogačnikov memorial in 19. mednarodni turnir v košarki na vozičkih je naše Društvo 9. in 10. maja pripravilo v športni dvorani Edvarda Peperka v Ljubljani. Na naši največji mednarodni košarkarski prireditvi so se za pokal **Toneta Pogačnika** poleg domače ekipe DP Mercator borile še ekipe iz Srbije, Češke, Italije, Avstrije ter Bosne in Hercegovine. Pokal je brez izgubljene tekme osvojila ekipa KKI Vrbas, finalno tekmo pa si je ogledal tudi župan MOL Zoran Janković.

Finalna tekma (foto Drago Perko)

Prvi dan tekmovanja so ekipe v dveh skupinah odigrale šest tekem, naslednji dan pa še tri za končne uvrstitve.

Rezultati predtekmovanja: DP Mercator Ljubljana : RSV Basket Salzburg – 60 : 75, SK Hobit Brno : KKK Singidunum – 61 : 47, RSV Basket Salzburg : KKI Vrbas – 68 : 79, ASD Polisportiva Nordest : SK Hobit Brno – 67 : 57, DP Mercator Ljubljana : KKI Vrbas – 46 : 78, ASD Polisportiva Nordest : KKK Singidunum – 58 : 48.

V nadaljevanju turnirja sta se v tek-

mi za peto mesto pomerili zadnje uvrščeni ekipi iz predtekmovanja – KKK Singidunum in DP Mercator Ljubljana. Srbski igralci so bili boljši in so Ljubljance brez težav porazili z rezultatom 67 : 49.

Sledila je tekma za tretje mesto. Pod koši sta se srečali ekipi RSV Basket Salzburg in SK Hobit Brno. Povedli so Avstrijci in prvi polčas pripeljali do rezultata 35 : 30. V nadaljevanju so dinamično igro stopnjevali in tekmo zaključili z rezultatom 71 : 62.

Čestitke župana mesta gostitelja Zorana Jankovića (foto Drago Perko)

Zmagovalni pokal je osvojila ekipa KKI Vrbas. (Foto Drago Perko)

V tekmi za najvišjo lovoriko sta se udarili zmagovalni ekipi skupine A in B - ASD KKI Vrbas in ASD Polisportiva Nordest. Prve točke so dosegli igralci BiH, nato pa sta ekipi v prvi četrtini prikazali povsem enakovredno igro. Ob polčasu je bila za štiri točke boljša KKI Vrbas (36 : 32), v tretji četrtini pa sta bili ekipi ponovno enaki. V odločilni zadnji četrtini so bili boljši in bolj zbrani igralci ekipe KKI Vrbas, ki so lanske in predlanske zmagovalce ugnali s tesnim rezultatom 65 : 63. To je bila tekma vredna finala, kajti rezultat je bil negotov vse do zadnje minute.

Tekme so sodili: **Mitja Dečman**, **Marko Hladnik**, **Franc Šafarič** vsi iz Slovenije in **Jakub Král** iz Češke Republike.

Razglasili so tudi najboljšega strelca. Naslov je s 94. točkami osvojil igralec ekipe RSV Basket Salzburg **Andre Hoop**.

Košarkarski športni dogodek so ob prekinitvah in odmorih finalnega srečanja navduševale plesalke Društva mažoret in plesalcev Ribnica in ob vsakem nastopu požele bučen aplavz.

Končne uvrstitve: prva je bila KKI Vrbas (BiH) druga Polisportiva Nordest (I), tretja RSV Basket Salzburg (A), četrta SK Hobit Brno (CZ), peta KKK Singidu-

num (SRB), šesta pa DP Mercator Ljubljana (SLO).

Ob razglasitvi rezultatov se je košarkarjem za sodelovanje na turnirju v imenu organizatorja zahvalil predsednik društva Gregor Gračner, vlogo tradicionalnega Pogačnikovega memoriala in promocijo športa je omenil podpredsednik Zveze **Damjan Hovnik**, nato pa sta z vodjem športa pri ZPS Gregorjem Gračnerjem ekipam podelila pokale. Organizacijske niti so bile tudi tokrat v rokah športnega referenta društva **Roberta Žerovnika**.

Organizator ob tej tradicionalni prireditvi vsako leto pripravi bilten, v njem pa v barvni vsebini v slovenskem in angleškem jeziku predstavi slovensko prestolnico, sofinancerja MOL in ZPS, ekipe, nagovore (župana Zorana Jankovića, predsednika ZPS Daneta Kastelica in predsednika društva Gregorja Gračnerja) ter številne sponzorje in donatorje brez katerih tako zahtevne prireditve ne bi mogel pripraviti.

Zlati sponzor – Mercator, srebrni – Soča oprema in Interblock, bronasti – Inotherm, Brinox, TIK, Fuchs ter drugi sponzorji in donatorji ŠIG, Thermana, Coloplast A/S, Loterija Slovenije, Portal, MVA d. o. o., Medicina dela Zadnikar, Zeliščna prodajalna in drogerija Sivka, Finance d. o. o., Energo plus d. o. o., J-Rupert d. o. o., Elektro Ljubljana d. d., MVA d. o. o., Mercis d. o. o., Gospodar d. o. o. Ljubljana, Žleb gradnje d. o. o., Reks trade d. o. o., Sapphir d. o. o., PapiRNica Vevče d. d. in Sindikat finančnih organizacij Slovenije.

Športniki Društva paraplegikov Ljubljanske pokrajine tekmujejo na vseh športnih tekmovanjih tako doma kot v tujini, vse o njihovih nastopih in rezultatih pa lahko preberete v športnih prispevkih Paraplegika.

Športni dogodek so popestrile plesalke Društva mažoret in plesalcev Ribnica. (Foto Drago Perko)

Lučka Zorko | Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije

S PANONSKIH RAVNIC

S toplim vremenom, že skoraj pretoplim za maj, so oživali ribniki, grape, jezera in mlake. Ne le žabe in kačji pastirji, prebudile so se tudi ribe in s tem prebudile še ribiče.

PRİČENJA SE RIBIŠKA SEZONA

Ribolov je na Društvu priljubljena športna in družabna panoga, saj je v okolici nemalo primernih prostorov za čakanje ob palici, naši člani pa so tudi uspešni v ligi ribolova. 20. aprila so člani priredili društveni ribiški dogodek ob ribniku v Krogu pri Murski Soboti. Vreme je ribičem bilo naklonjeno, pa tudi dovolj dolgo so vztrajali, da je bil na koncu dober ulov. RIBE SO HUMANO SPUSTILI NAZAJ V RIBNIK, SAMI PA PREŽIVELI ZABAVEN IN LEP DAN V NARAVI TER SE MED SABO POMERILI V RIBIŠKIH SPRETNOSTIH IN TUDI RIBIŠKI SREČI.

23. aprila pa je Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja organiziralo 1. krog lige v športnem ribolovu. Tekmovanje se je odvijalo na ribniku v Brestanici, nad ulovom in vremenom pa se niso pritoževali ne ribiči ne organizatorji.

Ribiška sezona v Prekmurju in Prlekiji je odprta. (Foto Teodor Bogar)

OTVORITEV POLETNIH ŠPORTOV

Poletje je pred vrati in s toplim vremenom se pričenjajo tudi poletni športi, kot sta balinanje in vrtno kegljanje. Na Društvu sta oba športa priljubljena med člani in članicami, zato smo na društvu uredili stezo za balinanje in pobrisali prah s kegljev, članice in člani pa so se že pomerili med sabo v obeh panogah. Poletje bo torej še zanimivo.

Kegelj za kegljem, vrtno kegljanje (foto Lučka Zorko)

ŠPORTNI DOSEŽKI NAŠIH ČLANOV

Pomlad je čas športnih tekmovanj in zaključkov športnih lig. Člani Društva so še posebej uspešni v panogah streljanje in kegljanje.

Na strelišču v Ljubljani je 18. aprila potekalo državno prvenstvo invalidov v streljanju s serijskim in standardnim zračnim orožjem. Tekmovanje je organizirala ZŠIS-POK. V moški konkurenci je državni prvak postal **Franci Pinter** iz DP Maribor. V skupini SH2 je član DPPP **Slavko Dunaj** zasedel drugo mesto. V ekipnem tekmovanju v skupini SH2 je ekipa DPPP (Slavko Dunaj, **Ladislav Kepe**, **Franc Baum**) med petimi eki-

Veselje Ladislava Kepeta ob ekipni zmagi (foto Teodor Bogar)

pami z rezultatom 1056 krogov osvojila prvo mesto.

18. aprila je na kegljišču v Kamniku Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine pripravilo sedemnajsti tradicionalni kegljaški turnir za pokal Občine Domžale. Kegljačice in kegljači iz osmih pokrajinskih društev so se pomerili v ekipni in posamični konkurenci, tekmovanje pa so posvetili tudi občinskemu prazniku. 34 tekmovalcev je imelo na voljo 120 lučajev (60 na polno, 60 na čiščenje), za pravilni potek tekmovanja pa so skrbeli sodniki **Franci** in **Grega Grubar** ter **Slavko Tomc**. Prehodni pokal je ponovno osvojila ekipa organizatorjev. Hkrati je bil to tudi šesti in zaključni krog kegljaške lige pri Zvezi paraplegikov Slovenije. Ekipa DPPP je osvojila tretje mesto (1.325 podrtih kegljev). V moški konkurenci je naš član **Ludvik Škraban** zasedel drugo me-

sto. V zaključku ligaškega tekmovanja je naše društvo zasedlo četrto mesto. Pri kegljačih tetraplegikih je prvo mesto osvojil Slavko Dunaj (1.668). Med kegljači veterani je bil prvi naš član **Anton Simonič** (1.751).

Na državnem prvenstvu v kegljanju, ki ga je 16. maja 2015 na kegljišču Golovec v Celju pripravila ZŠIS-POK, so se kegljači paraplegiki in tetraplegiki borili za naslov državnega prvaka. Naša kegljačica **Marta Janežič** je dosegla 297 podrtih kegljev.

GLASBA IN POMLAD

Pevski zbor našega Društva je spomladi pripravil dva odmevna nastopa. 11. marca je skupaj s plesalci Društva izvedel kulturni nastop za varovance in osebje CSO Ormož. Pevski zbor je izvedel sklop narodnih pesmi pod zborovodstvom **Valerije Šömen** in ob kitarski spremljavi **Lučke Zorko**, plesalca **Benjamin Krč** in **Jožica Krč** sta zaplesala dve plesni točki, **Jožica Zdravec**, Benjamin Krč in **Dušan Slana** pa so izvedli recital poezije na temo prihajajoče pomladi. Nastop se je zaključil v vzdušju prihajajočega materinskega dne, kjer smo skupaj s publiko zapeli pesem Mamica je kakor roža. Glasba in ples sta na obraze zarisala nasmeške, čeprav nas je nebo po koncu druženja, ko smo se odpravljali domov, posulo z

nekaj kapljicami zgodnjepomladnega dežja.

22. marca pa je pevska skupina nastopila v cerkvi sv. Jurija v Rogašovcih. Naši pevci so ob odlični akustiki prostora izvedli izbrani pomladni repertoar, svoj program pa so pripravili tudi otroci. Pevci so s tem nastopom za društvo s podporo lokalne skupnosti zbrali donacijo za nakup kombiniranega vozila za društvo. Zeleni Jurij in pomlad sta očitno prava kombinacija. Naj živi glasba!

SREČANJE AKTIVA ŽENA DPPP Z NOVOMEŠKIM DRUŠTVOM

V sredo, 20. maja, smo na Društvu pripravili srečanje Aktiva žena naše društva z novomeškimi članicami.

Okoli 15 žena in deklet se je najprej odpravilo na izlet v Šalovce na ekološko kmetijo Korenika, kjer so si ogledale različne načine ekološkega kmetovanja, od visokih gred, permakulturnega načrtovanja gred do različnih zanimivih rastlin in kombinacij ter pristopov k trajnostnemu pridelovanju hrane, predvsem pa so uživali v prelepi naravi in ob prijaznih ljudeh in živalih, ki jih imajo na kmetiji.

Nato je na sedežu društva potekalo druženje ob bograču, pomerile pa so se tudi v vrtnem kegljanju in se poleg tega, da so se razgibale, tudi nasmejale in naklepetale. Tovrstnih srečanj in druženj si želimo še več, saj krepijo vezi med ljudmi.

Ogled ekološke kmetije (foto Janez Farič)

Mamica je kakor roža ... (Foto Teodor Bogar)

Uživale so v druženju. (Foto Lučka Zorko)

IZOBRAŽEVANJE

V petek, 17. aprila, je v prostorih Društva potekalo predavanje urologa **dr. Uroša Fekonje** z UKC Ljubljana, ki ga je organizirala Zveza paraplegikov. Dr. Fekonja je predstavil nekatere nove pristope in rešitve uroloških težav, ki spremljajo diagnozo paraplegije in tetraplegije, poslušalcem pa je tudi osvežil spomin na samo anatomijo in fiziologijo sečil, saj je zelo pomembno, da najprej dobro poznamo samega sebe, da lahko sploh razumemo lastne težave in najdemo rešitve. Zdravnik je poslušalcem dal tudi možnost, da se o svojih težavah pogovorijo z njim v njegovi ordinaciji. Predavanje so člani označili za informativno zelo koristno in si v prihodnje želijo še več tovrstnih dogodkov na sedežu svojega društva.

PRAZNOVANJE DNEVA PARAPLEGIKOV V PACUGU

V četrtek, 16. aprila 2015, je v Domu paraplegikov Pacug na hribu nad slovensko obalo potekalo praznovanje dneva paraplegikov in tetraplegikov. Praznik je potekal v znamenju kraljevske igre, šaha, ter slavnostne seje Skupščine Zveze paraplegikov Slovenije pod vodstvom predsednice **Mirjam Kanalec**. 24 šahistov iz pokrajinskih društev se je pomerilo tudi na šahovskem turnirju. Po švicarskem sistemu so odigrali sedem krogov. Iz našega

Ciman in Borovnjak na šahovskem turnirju (foto Lučka Zorko)

Društva sta se šahovskega turnirja udeležila hrabra šahovska borca **Bojan Ciman** in **Franc Borovnjak**, skupščine se je udeležil predsednik društva **Stanko Novak**, glasbeni nastop pa sta pripravila naš član **Dani Kavaš** in njegov glasbeni kolega **Tovariš Strmoglavljen**, ki sta z raznimi instrumenti pričarala vedro in družbenokritično glasbeno doživetje.

ČASTNO ČLANSTVO MATIJI MERKLINU

27. marca se je ob 10. uri dopoldne v vrtnem prostoru Društva pričel 36. občni zbor Društva paraplegikov Prekmurja in Prlekije. Poleg več kot polovice prisotnih članov društva so na zboru prisostvovali tudi predstavniki Zveze paraplegikov **Dane Kastelic**, **Špela Šušteršič** in **Barbara Slaček**, podžupanja MO Murska Sobota **Jasmina Opec**, mentorica pevske skupine društva Valerija Šömen in predstavnik računovodskega servisa S.R.P. **Rajko Balantič**.

Po nastopu pevske skupine društva z glasbeno spremljavo je zbor članov potrdil poročila referentov in delovanje društva v preteklem letu, sprejel plan delovanja za leto 2015, potrdil spremembe statuta in izvedel volitve novega podpredsednika društva in člana upravnega odbora, saj sta prejšnja podpredsednik in član UO odstopila od svojih funkcij. Novi podpredsednik društva je postal **Andrej Gorza**, novi član upravnega odbora pa **Dušan Slana**. Predsednik društva Stanko Novak je v svojem poročilu izpostavil pomembnejše stvari, ki so bile narejene v preteklem letu, ki ga je označil kot uspešno, ter v planu poudaril cilje, ki se navezujejo na ohranjanje nivoja delovanja društva ter na dodatno izboljšanje položaja članov in društva. Podžupanja MO MS Jasmina Opec je pohvalila sodelovanje Mestne občine Murska Sobota in Društva paraplegikov Prekmurja in Prlekije ter poudarila,

da so veseli, da se je to sodelovanje še poglobilo, saj si želijo ostati občina po meri invalidov. Predsednik Zveze paraplegikov Dane Kastelic je na kratko povzel delovanje Zveze v 2014 in predstavil plan za 2015, strokovna delavka Zveze Špela Šušteršič se je osredotočila na izvajanje in izboljšave posebnih socialnih programov, Barbara Slaček pa je predstavila pridobitve in delovanje Doma paraplegikov Pacug.

Na koncu je društvo dolgoletnemu predsedniku **Matiji Merklinu** podelilo naziv častnega predsednika za njegovo delovanje in prispevek k razvoju društva.

Občni zbor se je zaključil okoli pol tretje ure in sledila je pogostitev ter klepet, kjer so člani lahko razvili debato o stvareh, ki so jih odprli v uradnem delu, in se še malo podružili.

Matija Merklin – častni predsednik Društva (foto Teodor Bogar)

ANDREJ POD SKENERJEM

V ponedeljek, 11. maja, so člana našega društva Andreja Gorzo na Srednji elektro-računalniški šoli Maribor skenirali v raziskovalne namene. Seveda ne gre za navadno skeniranje, temveč za projekt, pri katerem sodeluje več različnih organizacij in ljudi, ideja pa je delo dijakinje s Srednje tekstilne šole Maribor. Cilj projekta je izdelava športnih dresov za paraplegike košarkarje. Nova izpopolnjena oblačila bodo ergonomsko oblikovana in iz posebne tkanine, ki nadzoruje potenje. To je pri

paraplegikih še posebej pomembno, saj se jim težave, kot so pretirano ali preslabo potenje, kožne reakcije in občutljivost celotnega telesa na oblačila pripetijo prej kot »ljudem na nogah«. Projekt je zasnovan na raziskavi in izvedbi, ki bo dolgoročno vplivala na sam koncept ideje o novih linijah in oblikah krojev oblačil nasploh. Gorzo in ostale košarkarje iz njegove ekipe (ekipa štajerskega društva paraplegikov) so s pomočjo skenerja »izdelali« tudi virtualno, na podlagi 3D-modelov pa bodo izdelali kroje, ki bodo res primerni za njihova telesa in za gibe, ki jih izvajajo med športom. To, da obleka naredi človeka, torej ni iz trte izvito.

Andrej med postopkom skeniranja za nova oblačila (foto Lučka Zorko)

LIKOVNIKI V AKCIJI

Likovna skupina našega društva pod vodstvom mentorja **Toplice Ignjatovića** ustvarja že vse leto. Napredovali so od risbe pa vse do kompleksne slike z akrili ali oljnimi barvami. Skupina je v tem času ustvarila množstvo likovnih del, predvsem pa je pomembno, da ob ustvarjanju tudi razmišljajo in se pogovarjajo o naravi slikarstva in temah, ki jih želijo ujeti v svoje ustvarjanje.

Z leve Leon Jurkovič, Slavko Dunaj in Franc Jožef (foto Teodor Bogar)

NAŠE DRUŠTVO ORGANIZATOR STRELSKEGA TEKMOVANJA

24. marca 2015 je naše društvo organiziralo četrti krog v ligaškem tekmovanju Zveze paraplegikov Slovenije in s tem zaključek tekmovanja. V moštveni tekmi je prvo mesto osvojila domača ekipa DP Murska Sobota (1097), druga je bila ekipa DP Ljubljana (1000), tretja ekipa DP Maribor (981), četrta ekipa DP Koper (945), peta pa ekipa DP Novo mesto (925). V najmočnejši konkurenci SH1 je slavil naš član Franc Jožef – MS (366), drugo mesto je osvojil Franc Pinter – MB (357), tretji je bil **Robert Že-**

rovnik – LJ (332). Med strelci, ki streljajo z naslonom – SH2 so prva tri mesta osvojili domači strelci. Največ krogov je dosegel **Leon Jurkovič** (369), drugi je bil Slavko Dunaj (362), tretji pa Franc Baum (346). Četrto mesto je z enakim številom krogov dosegel **Jasmin Sabljaković** – LJ (346). Z zračno pištolo se je med najboljših strelce vpisal **Ivica Vukadin** – KR (174), drugo mesto je osvojil Robert Žerovnik – LJ (154), tretje pa Franc Pinter – MB (138).

Po tekmi je sledila podelitev na sedežu društva in druženje ob prekmurškem bograču.

Zunanji prostori so zelo primerni za slikarske in podobne delavnice (foto Lučka Zorko)

Aleksander Grum, Matej Boltar, Klavdij Leban
Društvo paraplegikov severne Primorske

IZ DOLINE SOČE

Pomladna utrujenost? Kje pa! Na našem koncu smo bili kar aktivni.

Aleksander Grum

Mestna občina Nova Gorica je pred nekaj leti prejela naziv invalidom prijaznega okolja. Ker je "občina po meri invalidov" neprestan proces, tudi naše društvo sodeluje v sprotnih prizadevanjih za izboljšanje pogojev za nemoteno vključevanje v vsakdanjik. V preteklih tednih smo na občino prek Sveta za invalide naslovili kar nekaj opozoril in predlogov za izboljšanje dostopnosti javnega prevoza – predvsem za ureditev vsega potrebnega, da bodo mestni avtobusi in njihova postajališča neovirano uporabni tudi za potnike na invalidskem vozičku. Podobno kot novogoriška si tudi druge občine na našem področju prizadevajo za izboljšanje življenjskih pogojev za invalide; predstavnik našega društva se je tako v aprilu udeležil seje Sveta za invalide pri občini Renče-Vogrsko.

Ukvarjali smo se tudi z delovanjem društva. Zadnje marčevsko soboto smo sklicali občni zbor društva. Poleg enainvajsetih članov in devetih spremljevalcev so nas s svojo prisotnostjo počastili tudi trije predstavniki Zveze s predsednikom na čelu; predstavitelji so nam delovanje

ZPS v preteklem letu in napovedali nekatere novosti za letošnje leto. Na občnem zboru smo obravnavali in sprejeli vsa poročila o delu našega društva v letu 2014, potrdili načrte za delo v prihodnje ter sprejeli nekoliko prenovljen Statut društva, ki je sedaj usklajen s Statutom Zveze paraplegikov Slovenije. Opravili smo tudi volitve: izvolili smo novega starega predsednika **Borisa Lipicerja** – ki je svoj tokratni mandat omejil na eno leto – nekoliko "pomlajen" upravni odbor in nadzorni odbor ter disciplinsko komisijo.

Sicer pa smo si kot običajno prizadevali za družabno, športno in kulturno dogajanje. V novogoriškem Kulturnem domu smo si ogledali predstavo KO-KO-Komedija, v Vidmu (Italija) smo

obiskali trgovino Variolo z ortopedskimi pripomočki, udeleževali smo se različnih oblik rekreacije. Društveno prikolico v avtokampu na Pagu smo pripravili na prihajajočo sezono, na jezeru na Mostu na Soči pa bomo tudi letos imeli na voljo čoln za rekreacijo ali ribolov.

Matej Boltar OGLED SMUČARSKIH SKOKOV V PLANICI

Bil je krasen, sončen dan. Odpravili smo se razmeroma pozno, saj so bili skoki napovedani šele v popoldanskem času. Smo se lahko vsaj normalno naspali. S kombijem sem zavijugal po Novi Gorici in okolici in vse tja do Tolmina ter vkrcali vse potnike za Planico: **Mirjam, Janka, Nejca, Mateja**, mladega spremljevalca **Jerneja**, ki je s seboj vzel tudi »fajtonerco«, nazadnje pa še **Klavdija** in njegovo **Lučko**. Do zadnjega sedeža zaseden kombi nas vleče proti Bovcu, od tam pa čez prelaz Predel proti Trbižu. Občudujemo Rabeljsko jezero, na katerem se v soncu lesketa tanka plast ledu in v hecu ugotavljamo, da je pretanka, da bi s kombijem malo »podrsali« po njegovi gladini ...

Čas med vožnjo, prijetnim klepetom in petjem hitro mineva in že se v kači podobni koloni po polžje premikamo proti parkirnem prostoru, za katerega se nam letos pod Poncami baje ne bo treba boriti. Mirjam nam je predhodno rezervirala brezplačen prostor, namenjen invalidom. Tik pred ciljem pa naletimo na oviro ... "Karte prosim," naveličano zdrdra varnostnik. Ha, si mislimo, kakšne karte neki,

Razposajeno navijaško vzdušje (foto Matej Boltar)

mi jih že ne rabimo. Po krajši debati s prijaznim in potrpežljivim mladeničem pa ugotovimo, da letos ne bo izjem: pokaže nam bližnji kiosk, kjer moramo karte kupiti. Ker smo skromni in pazimo na vsak evro, ter v zavedanju, da imajo invalidi na prireditvah običajno brezplačen vstop, kontaktiramo organizatorja. Ta nam razloži, da za ogled skokov invalidi nimajo brezplačnega vstopa, pač pa ga imajo njihovi spremljevalci. Res nam kmalu prinesejo tri karte za spremljevalce, ostalih pet pa moramo kupiti. No, bomo že preživeli in stisnili pas drugje. Tako preskočimo pečene dobrote z žara, katerih vonj je v valovih dražil nosnice, in preživimo dan skromno, le ob sendviču ter z nekaj »prešvercane« pijače.

Na mestu, namenjenim invalidom, smo imeli še najboljši pogled na snežni teptalec »ratrak«, velik reklamni balon in zidano stavbo, kar nam je zakrivalo najlepši pristajalni del velikanke. K sreči je bil v bližini nameščen velik zaslon, na katerem smo lovili manjkajoče trenutke. Tekma je bila zelo zanimiva in napepa, vihteli smo zastavo, pihali v trobento in z glasnimi vzkliki navijali. Vzdušje je bilo v odlični družbi fantastično. Po tekmi je Jernej vzel v roke diatonično harmoniko in skupaj smo veselo prepevali. Vožnja domov je bila v enakem duhu in je potrdila staro modrost, da je pot ravno tako pomembna kot cilj.

Klavdij Leban TRETJI KROG LIGE V STRELJANJU Z ZRAČNO PUŠKO

Devetnajstega februarja je naše društvo s pomočjo Strelskega društva Salonit Anhovo organiziralo 3. krog lige Zveze paraplegikov v streljanju z serijsko zračno puško. Tekmovanje smo pripravili na polavtomatskem strelišču za zračno orožje v Desklah.

Tekmovanja se je udeležilo 5 ekip, oziroma 19 tekmovalcev. V ekipni konkurenci je bila najboljša ekipa DP

Prekmurja in Prlekije, drugo mesto je osvojila ekipa DP Ljubljanske pokrajine, tretjeuvrščena pa je bila ekipa DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja.

Med posamezniki je v konkurenci SH1 zmagal **Franc Pintar** iz DP severne Štajerske (362 krogov), drugi je bil **Srečko Petkovšek** iz DP Istre in Krasa (353 krogov), tretji pa **Niko Goleš** iz DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja (334 krogov).

V konkurenci SH2 je bil najboljši **Dunaj Slavko** iz DP Prekmurja in Prlekije s 360 nastreljanimi krogi. Na drugo mesto se je uvrstil njegov društveni tovariš **Ladislav Kepe** s 354 krogi, tretji pa je bil **Jasmin Sabljakovič** iz DP Ljubljanske pokrajine (349 krogov).

Edini tekmovalac v streljanju z zračno pištolo je bil **Ivica Vukadin** iz DP Gorenjske. Zadel je 329 krogov.

Tekmovanje sta odlično vodila in sodila državna sodnika **Henrik Valentinčič** in **Drago Mlekuž**.

Klavdij Leban PETI KROG LIGE V KEGLJANJU

Drugega aprila so se v Novi Gorici zbrali kegljači in kegljačice iz osmih pokrajinskih društev. Severnoprimorsko društvo je tega dne namreč organiziralo peto kolo ligaškega tekmovanja slovenskih paraplegikov v kegljanju.

Kegljanje se je pričelo že ob 8.30 in

je trajalo vse do 13.00. Za nemoteno tekmovanje in izračun rezultatov je skrbel sodniški par KK Nova Gorica.

V moški konkurenci je bil najuspešnejši **Miran Jernejšek** iz DP Severne štajerske – s 501 podrtim kegljem je zmagal tudi v skupni konkurenci kroga. Drugi med moškimi je bil **Anton Kanc** iz DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja (489 kegljev), tretji pa **Emil Filipič** iz DP Istre in Krasa (486 kegljev).

Med kegljačicami se je najbolj izkazala **Nataša Godec** iz DP Severne štajerske: podrla je 421 kegljev. Na drugo mesto se je s 385 podrtimi keglji uvrstila **Marija Kerec**, prav tako iz DP Severne štajerske, tretja pa je bila **Lidija Ekselenski** iz DP Istre in Krasa (301 keglj).

Med tetraplegiki je bil najboljši domačin Klavdij Leban, ki je podrl 468 kegljev; s tem si je zagotovil tudi peto mesto v skupni razvrstitvi. Drugo mesto med tetraplegiki je s 407 podrtimi keglji osvojil **Matej Gruden**, prav tako iz DP severne Primorske.

Ekipno so bili najuspešnejši predstavniki DP severne štajerske (1793 kegljev), drugo mesto so osvojili tekmovalci DP Ljubljanske pokrajine (1784), tretje pa ekipa DP severne Primorske (1705).

Tekmo smo zaključili z podelitvijo medalj v bližnji restavraciji Presta. Po uvodnem nagovoru predsednika društva Borisa Lipicerja je rezultate razglasil

Mirna roka in ostro oko (foto Klavdij Leban)

sodnik **Stjepan Mišković**, medalje za prva tri mesta v skupni konkurenci pa je podelila naša članica Mirjam Colja.

Klavdij Leban LIKOVNA DELAVNICA GABRJE 2015

Tik pred prvomajskimi prazniki, 28. aprila, je Društvo s podporo Javnega sklada za ljubiteljske kulturne dejavnosti in Zveze paraplegikov Slovenije tudi letos organiziralo tradicionalno likovno delavnico v Posočju. Slikarkam in slikarjem Likovne sekcije Zveze paraplegikov Slovenije pa jo je letos za-

godlo aprilsko vreme – zaradi dežja se tokratna delavnica ni odvijala na prostem pod Gabrjami, ampak v prostorih, ki so nam jih velikodušno ponudili člani Moto kluba Soča iz Tolmina.

Dobro obiskano delavnico je budno spremljal in nam svetoval naš zvesti mentor **Rasso Causeviq** – žal letos ni bilo tudi mentorja **Cvrčota** – udeleženci pa so ustvarjali motive po lastni izbiri in v različnih slikarskih tehnikah.

Ustvarjalne ure so hitro minevale, po končanem slikanju pa smo se še malo podružili ob hrani in pijači. Žal

smo bili na račun vremena prikrajšani za obljubljeni prvomajski kres – ampak nič za to. Kuhar Moto kluba nam je skuhal res odličen divjačinski golaž, pohvale pa gredo tudi družini našega slikarja Klavdija in njegovi partnerki Lučki za ves trud pri organizaciji srečanja.

*Med zemljo in nebom
izberi ptico.*

Boris A. Novak, Etika težje poti.

Franci Žiberna, Miran Jernejšek, Marija Kerec
Društvo paraplegikov severne Štajerske

STOTEGA EKA

Na zboru članov društva smo se odločili za novo ime »DRUŠTVO PARAPLEGIKOV PODRAVJA« in ponovno izpeljali prave štajerske kolone.

Zbor članov (foto Peter Gavez)

Franci Žiberna REDNI LETNI ZBOR ČLANOV

Vsako leto povabi Upravni odbor vse člane društva, da se udeležijo re-

dnega letnega zbora članov, ki kot najvišji organ društva med svojim delom ugotavlja, spremlja, kontrolira, nadzira ... opravljeno delo vseh organov v pre-

teklem letu. Posamezni člani se teh delovnih srečanj redno udeležujejo in se tudi skrbno pripravijo. To se čuti iz razprav in prispevkov, ki jih predstavijo celotnemu zboru. Seveda so pa tudi taki člani, ki ne sodelujejo zbrano, konstruktivno in kasneje nekje v zakulisju tožijo, da niso vedeli, o čem se je odločalo in sprejemalo na zboru. Žal taki posamezniki nepotrebno rušijo enotnost in porajajo skupine z negativnimi naboji.

Predsednik Društva **Alfred La-setzky** je na občnem zboru društva uvodoma pozdravil vse prisotne člane in goste. Posebej je izpostavil predsednika Zveze paraplegikov Slovenije **Daneta Kastelica**, podpredsednika Zveze **Damjana Hovnika** in novo odgovorno urednico Paraplegika **Barbaro Slaček**, ki je pred kratkim postala tudi direktorica Doma paraplegikov v Pacugu. Po predvidenem dnevnem redu in sprejetem poslovniku ter po širši razlagi o dejavnosti Zveze, ki so jo predstavili gostje, je zbor največ časa porabil za novo ime društva. Na temo je Upravni odbor društva izpeljal Izredni zbor članov Društva, ki se je odvil že v septembru leta 2013, v prostorih društva Paracenter v Oseku. Že na tem zboru so bila ugotovljena nekatera

dejstva, da bi bilo smiselno spremeniti naše ime.

Predsednik Alfred Lasetzky je takrat poudaril, da se je v dosedanem delovanju in predstavljanju društva na raznih institucijah v preteklosti, posebej pa v zadnjem času, ko se vedno bolj vključujemo v skupne projekte z drugimi invalidskimi organizacijami, pojavljajo neugodnosti. Dodatno moramo razlagati teritorialni obseg tega naslova.

Lasetzky: »Pri sodelovanju na številnih razpisih, ki jih objavljajo občine, teritorialno pa jih pokriva tudi naše društvo, odgovorni uslužbenci niso prepričani, kateri del Štajerske je to. Zaradi tega se velikokrat počutimo neprijetno in dodatna razlaganja o naši teritorialni pristojnosti zelo obremenjujejo medsebojne odnose. Zaradi takšne nejasnosti verjамemo, da nismo deležni večje podpore in večjega deleža pri delitvi finančnih sredstev.«

Tudi podpredsednik društva **Boris Klep** je v nadaljevanju v razpravi dejal: »Naslov DP severne Štajerske ima sicer domoljubno in všečno konotacijo, vendar ni prepoznavno. Težave so pri pridobivanju denarja od sponzorjev in donatorjev, s katerimi se pri svojem delu veliko srečujemo.«

Trenutna situacija, ko bomo spreminjali dosedanja pravila, je tudi priložnost, da hkrati spremenimo tudi

uradni naziv društva. Zadnja leta se vedno bolj uveljavljata na vseh gospodarskih, političnih, statističnih in drugih področjih pojma Podravje in Podravska regija – naše teritorialno delovanje se povsem ujema s tem zemljepisnim pojmom. Kot do sedaj, tudi odslej ne bomo vključevali Občine Ormož, Središča ob Dravi in Sveti Jurij v Slovenskih goricah.

Želja pobudnikov spremembe imena je, da bo novo ime: «**Društvo paraplegikov Podravja**» dobro sprejeto in da ga bomo ponosno promovirali v domovini in v svetu.

Marija Kerec OSMI MAREC - DAN ŽENA OZ. DAN DELOVNIH ŽENA

Odkar pomnim, je naša generacija praznovala osmi marec – dan žena. V času socializma je bilo praznovanje precej bučno. Po osamosvojitvi Slovenije pa je kar nekako potihnilo.

Danes prihaja to praznovanje spet vedno bolj v veljavo, kajti živimo v času, ko nam vedno bolj kratijo pravice – tako rekoč do vsega.

Dan žena je mednarodni praznik žensk, ki ga približno v stotih državah praznujejo vsako leto 8. marca. Je dan praznovanja ekonomske, politične in socialne enakopravnosti žensk.

Ena prvih bork za ženske pravice je bila **Clara Zetkin**, mirovna aktivistka in

borka za pravice žensk, ki se je že davnega leta 1889 začela bojevati za pravice žensk. Tudi pri nas v Sloveniji so se kmalu zatem začeli boji za enakopravnost žensk.

Pomembna je tudi letnica 1906, ko je **Marija Urbas** kot prva Slovenka doktorirala iz filozofije na Univerzi v Gradcu. Pomembno leto za slovenske ženske je bilo 1945, ko je v mesecu maju SLS v Sloveniji uvedla *splošno žensko volilno pravico*.

Toliko na kratko o zgodovini praznika. Tudi v Društvu so nam pripravili praznovaje osmega marca. Letos so nas naši fantje prijetno presenetili in za nas povabili dve glasbenici iz mariborskega gledališča.

Pripravili sta nam krasno glasbeno izkušnjo. **Tatjana Novak** in **Tamara Bakardzieva** sta nas popeljali v ritme tanga Astorja Piazzolle s pomočjo vibrafona in violine. Glasbene točke so bile vrhunsko izpeljane, tako da smo ob poslušanju zares uživali.

Pozdravil nas je tudi naš predsednik društva Alfred, nam izrekel dobrodošlico in čestitke ob prazniku. Sledila je pogostitev. Tukaj se moramo malo pohvaliti tudi ženske, ki obiskujemo kuharski tečaj in smo posebej za to priložnost spekle domače pecivo. Ob prijetnem druženju in dobri kapljici se je praznovanje zavleklo v pozne večerne ure. Toda presenečenj še ni bilo konec! Ob odhodu nas je naš predsednik namreč vsako posebej obdaril z lepo rožico. Skratka, preživele smo prelep popoldan in večer, zato hvala vsem, ki ste se potrudili za to!

Franci Žiberna/Socialno delo MELISA, NAŠA PRIKUPNA ŠTIRILETNA ČLANICA

Vsakega novega člana, ki ga sprejmemo v društvo, obiščemo na domu in z njim prek ankete izvedemo prvo srečanje z društvom. Seveda pod pogojem, če je to le mogoče narediti tudi

Nežna glasba za nežnejši spol (foto Peter Gavez)

Melisino veselje na gugalnici (foto Franci Žiberna)

zaradi grajenih ovir. Zgodi se tudi, da kakšen član v prvih dneh po odpustu iz rehabilitacijskega centra ne želi sprejeti našega predstavnika. Takrat srečanje odložimo za nekaj časa, ko so okoliščine primernejše za prvo srečanje.

Tokrat me je čakal poseben izziv. Obiskati sem moral najmlajšo članico in spisati anketo z njo, **Meliso Radovič Kondjeli**, ki je januarja dopolnila štiri leta. Pred enim letom si je v prometni nesreči poškodovala prsno vretence. Kljub otroškemu sedežu in uporabljenemu varnostnemu pasu je bil udarec preveč sunkovit, da bi to ne poškodovalo hrbtenjače.

Spomnim se številnih opozoril umetnikov, ki pišejo ali rišejo za otroke, kako je treba k otrokom pristopiti odkrito in pošteno. Otroci hitro ugotovijo, da nisi z vsem srcem pri stvari ali da sam nisi najbolj prepričan, pošten in odkrit v svojih izjavah. Pripravljaj sem se v tej smeri in bil predvsem pri prvem telefonskem kontaktu zadržan in pozoren na nepredvidene reakcije. Pa je bila po moji predstavitvi in naročanju na obisk vsaka skrb odveč, ker me je mama **Melita** brez vseh problemov sprejela na obisk.

Družina stanuje v četrtem nadstropju, ki ni dostopno z dvigalom.

Z leve – mama Melita, Melisa, brat Patrik in oče Šardan (foto Franci Žiberna)

Zato smo srečanje morali prestaviti v bližnji gostinski lokal. Toplo sonce je grelo že v dopoldanskih urah. Še bolj toplo in prijetno pa je bilo srečanje z Meliso in vsemi njenimi najbližjimi. Velike zvedave oči in malce zadržan nasmešek so sledile mojim prvim nerodnim besedam. Na moje vprašanje: „Te lahko slikam?“ je ljubko pokimala in tiho odgovorila: „Ja.“ Dolgo ni prenesla posedanja na soncu, ker ji vročina enostavno ne ustreza. Brat **Patrik** jo je odpeljal pod nadstrešek v senco, a še v dosegu oči staršev. Ob poslavljanju pa me je Melita presenetila z radovednostjo, saj je želela videti, kako bom vstopil v avto.

Z mamo Melito in očetom **Šardanom** pa smo si imeli veliko povedati o napredovanju Melisine rehabilitacije in vseh spremljajočih težavah, ki jih ob tej nezgodi doživljajo. Po prometni nesreči so ostali brez avtomobila. Oče tudi brez zaposlitve. Ostal je doma pri Patriku, ki je jeseni prestopil prag prvega razreda osnovne šole. Mama Melita z Melisino terapijo nadaljuje še naprej redno na domu. Tedensko pa z avtobusom ali vlakom odpotujeta na dodatne terapije v Ljubljano, v Sočo. To potovanje jima jemlje veliko energije in časa, vendar se na koncu vsi veselijo vsake-

ga najmanjšega napredka. S pozitivno energijo in dobro voljo spremljajo vse spremembe pri njej in si prizadevajo, da ji ponudijo in omogočijo najboljše terapije. Tudi v tujini bodo iskali drugo mnenje. Izkoristiti želijo vse možnosti za učinkovito izboljšanje Melisinega zdravja in rehabilitacije.

Hitro je minil čas našega sproščene družjenja. Poslovlili smo se z obljubo, da se kmalu srečamo na bližnjem društvenem družabnem srečanju. Družino, društvo in ustrezne institucije pa bo v prihodnje čakalo še veliko usklajenega dela, da se bo Melisi uredilo okolišnje, ki ji bo omogočilo najbolj neodvisno življenje in osebnostni razvoj.

Miran Jernejšek/Koline
»ŠE VČERAJ SI KRULO, DANES TE VEČ NI ...«

... je del pesmi Oda gujdeki. Gujdek je na štajerskem koncu prašiček. Oče žival častijo tako kmetje kakor »mestjani«. Prisotna je na vsakem prazniku, pikniku ali pri navadnem kosilu. Vedno je dobrodošlo njeno odlično meso, pa čeprav ji pravimo svinja. Paraplegiki DPSŠ smo že imeli različne ideje, kako bi skupaj praznovali 1. maj. Tako smo v Oseku najprej kresovali (dokler je še potekalo čiščenje zemljišča). Za kreso-

Sveže narezan pujs ... (foto Janez Rajšp)

vanje potrebuješ prijavo, dovoljenje in prisotne gasilce, tako da je kar precej dela in organizacije. Nazadnje smo se spomnili: »Kaj če bi imeli koline!« Prostor je v Oseku dovolj. Ljudi, ki to še obvladajo, tudi imamo. Pomagal nam bo mesar samouk in ni vrag, da tega ne bi speljali. Pa tudi svinje, primerne za zakol, se dobijo v Slovenskih goricah po ugodni ceni, tako da tudi stroški koline ne bi bili veliki. Tako se je začelo in letos smo že tretjič zapored za praznik dela imeli v Oseku čisto prave domače koline. Čas sicer ni najbolj primeren, toda ravno dovolj je še hladno, da se koline dajo opraviti. V današnjih časih sicer ni problem, saj obstajajo hladilniki in zamrzovalniki in se tako ni treba bati, da bi se kaj pokvarilo.

Ko sem za 1. maj prispel v Osek okrog pol osme ure zjutraj, je bil tam že naš hišnik **Maks**, ki je poskrbel, da je v štedilniku in peči veselo prasketal ogenj. Pričakala nas je prijetna toplota in kmalu so se naši člani začeli zbirati. Kot se spodobi na ta dan, se je jutro začelo s kavico, čajem, domačim pecivom in šilcem domačega. Kmalu so pripeljali glavno atrakcijo našega dne (pujsa), ki se je že poslovil od tega sveta in ga je čakala usoda, kot večino pujsov, predelava v elitne izdelke,

v katerih se pujs predstavi v vsej svoji veličini. Kmalu je zadišalo po praženi čebuli in vedeli smo, da se pripravlja nekaj imenitnega. Še preden se je pujs poslovil od svoje kože, je bil na mizi imenitni štajerski krvni narastek, ki so ga po starih receptih pripravile naše članice kuharice. Manj kot je bilo pujsa na »šrognu« (posebna miza, na kateri razkosajo pujsa), bolj je po domu in okolici dišalo. Hitro so bila na mizi jetrca in precejšnja količina pujsa je odromala v kmečko peč, kjer se je počasi spreminjal v odlično pečenko.

Na kolinah se nas je zbralo okoli štideset. Nekateri so pridno pomagali, drugi le komentirali, tretji se čudili in samo gledali. Sledilo je imenitno kosilo, juha iz hrbta, pečena rebrca in plečka, krompir, vse skupaj pečeno v naši čudoviti kmečki peči, kar jedem doda poseben kulinarčni okus, ki ga je večina med nami že pozabila, nekateri pa so ga okusili prvič. Res zelo dobro. Sledilo je izdelovanje klobas. Kakor se za koline spodobi, smo naredili precejšnjo količino pečenic in tudi krvavic. Verjemite, da bo vse skupaj zelo okusno. Kar nismo pojedli, smo lepo zapakirali in pospravili v zamrzovalnike. To bo prišlo prav, kadar bomo kaj delali v Oseku, saj ne bo treba kupovati hrane. Lepo, kakor se spodobi, smo pripravili celega pujsa od repa do rilca. Čeprav je bilo dela veliko, je bil praznik dela za nas zelo vesel in lep. Delali smo pač tisti, ki nam je tako opravilo v veselje in nas spominja na stare čase, ko smo se kolin še posebej veselili. Letos je bilo vzdušje na kolinah še posebej pestro, saj nas je ves dan spremljala živa glasba. **Julija** in **Danijel** sta bila neumorna, tako se je v Oseku ves dan slišala harmonika ob spremljavi kitare. Ta dva instrumenta pa je spremljalo veselo vrskanje in pe-

... sveže pečen pujs (foto Janez Rajšp)

tje. Čeprav je bil dan kar naporen, je bil za mnoge tudi prijeten in kar prehitro je minilo.

Naše vrle spremljevalke in spremljevalci so, kakor bi mignil, vse pospravili in že ni bilo sledu ne od pujsa in ne od kolin. Ostal bo le spomin na čudovit dan, za katerega upamo, da se bo ob letu ponovil.

Miran Jernejšek/Kegljaški turnir OB PRAZNIKU OBČINE SLOVENSKA BISTRICA

V Slovenski Bistrici že dolgo nismo imeli nobenega kegljaškega tekmovanja, zato smo se letos odločili, da organiziramo tekmo v okviru občinskega praznika Občine Slovenska Bistrica. Obrnili smo se na župana dr. **Ivana Žagarja**, ki nam je bil takoj pripravljen pomagati. Prav tako so nam ob uresničevanju turnirja priskočili na pomoč Zavod za šport Občine Slovenska Bistrica, še posebej g. direktor **Marijan Štimec**, tovarna Impol in podjetje Nova Reha iz Ptuja. Zaradi pomanjkanja društvenih finančnih sredstev bi brez njihove pomoči turnir težko izpeljali ali pa ga sploh ne bi mogli organizirati.

V veliko pomoč nam je bil tudi g. **Ivo Kuncič**, ki je na turnirju neumorno sodil in ga vodil celih sedem ur, saj je nastopilo kar dvaintrideset tekmovalcev, torej kar osem ekip. Svoje delo je opravil brezhিবno in korektno, za kar se mu še posebej zahvaljujemo.

Turnir je potekal brez zapletov in tekoče. Tako se je tekmovanje končalo ob štirinajsti uri, ko nas je s svojim obiskom počastil tudi župan dr. Ivan Žagar s spremljevalko, prav tako predstavnic Občine. To nas je še posebej razveselilo. Župan je nastopajočim na kratko predstavil Občino Slovenska Bistrica, malo pa smo z njim tudi pokramljali o vsakdanjih stvareh. Prijetna debata je nastala tudi med županom in predsednikom našega društva Alfredom Lasetzkyem.

Župan dr. Ivan Žagar v pogovoru s predsednikom DPSŠ Alfredom Lasetzkyem in vodjo kegljaške sekcije Miranom Jernejškom (foto Peter Gavez)

Po zaključnem nagovoru župana tekmovalcem je najboljšim podelil pokale in medalje. Na turnirju je prvo mesto ekipno osvojila ekipa organizatorja s 1795 podrtimi keglji. Druga je bila ekipa iz Ljubljane s 1631 podrtimi keglji, tretje mesto pa je dosegla ekipa Prekmurja in Prlekije, in sicer s 1583 podrtimi keglji.

Posamezniki so nastopili v treh kategorijah: člani, tetraplegiki in ženske.

Prva tri mesta med člani so osvojili domačini, in sicer:

1. mesto **Miran Jernejšek** s 485 podrtimi keglji (DPSŠ),
2. mesto **Franc Simonič** s 457 podrtimi keglji (DPSŠ),
3. mesto **Janez Janžič** s 455 podrtimi keglji (DPSŠ).

Tetraplegiki so osvojili:

1. mesto **Kristijan Žunko** s 402 podrtimi keglji (DPSŠ), Maribor,
2. mesto **Klavdij Leban** s 362 podrtimi keglji (DPSP), Nova Gorica,
3. mesto **Slavko Dunaj** s 356 podrtimi keglji (DPPP), Murska Sobota.

Nastopilo je tudi pet predstavnic nežnejšega spola, ki pa na kegljišču niso bile prav nič nežne. Dosegle so naslednje rezultate:

1. mesto **Senka Ivanišević** s 464 podrtimi keglji (DPLP), Ljubljana,
2. mesto **Nataša Godec** s 398 podrtimi keglji (DPSŠ), Maribor,
3. mesto **Marta Janežič** s 374 podrtimi keglji (DPPP), Murska Sobota.

Po končani podelitvi priznanj se je zaradi obveznosti župan od nas poslovil. Še enkrat se mu zahvaljujemo za prispevek in obisk.

S tem je bil uradni del tekmovanja končan. Zaključili pa smo v Domu starejših občanov v Slovenski Bistrici, kjer so nam pripravili odlično kosilo. Zelo lepo smo bili sprejeti in tudi lepo postreženi, za kar se jim še posebej zahvaljujemo in upamo, da nas bodo sprejeli še kdaj. Hvala tudi vsem podajalcem krogel, brez katerih si kegljanje na vozičkih težko predstavljamo. Skratka, hvala vsem, ki ste kakorkoli pripomogli k izvedbi turnirja. Upamo, da se boste tako odločili tudi naslednje leto in bo z vašo pomočjo turnir tako postal tradicionalen.

Jože Globokar | Končnica pokala Zveze paraplegikov Slovenije

DP LJUBLJANA MERCATOR PONOVRNO OSVOJILO POKAL ZVEZE

Športna dvorana Osnovne šole Šturje v Ajdovščini je bila 18. aprila 2015 prizorišče sklepnega dejanja slovenskih košarkarjev paraplegikov, ki so tekmovali v sezoni 2014/2015. Po končanem državnem prvenstvu so se štiri ekipe – DP Ljubljana Mercator, DP Celje Thermana, DP Kranj in DP Maribor Palfinger Marine pomerile še za prehodni pokal Zveze. XIV. tradicionalni turnir so košarkarji četrtič posvetili tudi prvemu in častnemu predsedniku Zveze, Ivanu Peršaku, v organizaciji Zveze paraplegikov Slovenije pa ga je odlično pripravilo Društvo paraplegikov severne Primorske.

V predtekmovalju turnirja je ekipa DP Ljubljana Mercator premagala ekipo DP Kranj (64 : 46), ekipa DP Celje Thermana pa ekipo DP Maribor Palfinger Marine (62 : 53).

V tekmi za tretje mesto sta se pod koši srečali poraženki iz predtekmovalja DP Maribor Palfinger Marine in DP Kranj. Po začetnem vodstvu Kranjčanov so Mariborčani kmalu strnili svoje vrste, izenačili in povedli ter tekmo zaključili z rezultatom 48 : 35. Povemo naj, da je Gorenjska ekipa nastopala brez najboljšega igralca **Slobodana Banjca**.

Finalna tekma je bila ob izteku regularnega časa izredno razburljiva in pol-

na preobratov. V prvi polovici tekme so Ljubljančani imeli občutno prednost, do zadnje četrtine so vodili za štiri točke, nekaj sekund pred koncem za dve, nato pa dopustili, da so Celjani izenačili (36 : 36). Sledil je podaljšek, v katerem so Celjani povedli za štiri točke. Kazalo je, da so Ljubljančani izgubili tako rekoč dobljeno tekmo. Toda branilci naslova so naenkrat zaigrali kot prerajeni in v nadaljevanju z agresivnimi napadi ter dobro obrambo povsem strli nasprotnika. Ekipo državnih prvakov DP Celje Thermana so ugnali z rezultatom 47 : 42. No, nizki rezultati zadnjih dveh tekem kažejo na dobro obrambo in manj učinkovit napad.

Tekme je spremljal tehnični delegat **Milan Lukan**, sodila pa sta **Mitja Dečman** in **Marko Hladnik**.

Zanimiv je podatek, da sta ekipi DP Ljubljana Mercator in DP Celje Thermana ponovili lanski uspeh. Prva je drugič zapored osvojila pokal Zveze, druga pa drugič zapored naslov državnega prvaka.

Na turnirju je začetni met izvedla ravnateljica osnovne šole Šturje **Lea Vidmar**, športni dogodek so medijsko podprli **Radio Robin**, **TV Primorka** in **Primorske novice**, pokale pa je podelil predsednik Zveze paraplegikov Slovenije **Dane Kastelic**.

Prehodni pokal je ponovno osvojila ekipa DP Mercator Ljubljana. (Foto arhiv ZPS)

Ekipa DP Ljubljana Mercator s predsednikom Zveze (foto Tomaž Demšar)

Aleš Povše | Državno prvenstvo v košarki na vozičkih

DP CELJE THERMANA PONOVO DRŽAVNI PRVAK

Štiri najboljše ekipe, ki so se uvrstile v končnico ligaškega tekmovanja v košarkarski ligi ZPS – SOČA OPREMA, so se 29. marca v Celju pomerile za naslov državnega prvaka v košarki na vozičkih. V zanimivih tekmah so največ pokazali igralci iz Celja in drugič zapored osvojili naslov državnega prvaka.

Zadnje marčevsko nedeljo, ko se je večina nastavljala prvim prvim pomladanskim sončnim žarkom v tem letu, so se najboljši košarkarji v košarki na vozičkih v športni dvorani Gimnazije Celje center borili za naslov državnega prvaka. Pet ekip se je na turnirjih v Ribnici, Vojniku, Žirovnici, Novem mestu in Rušah pomerilo dvakrat, vsaka z vsako. Najboljše štiri ekipe so se uvrstile na zaključni turnir, ki ga je tokrat organizirala ekipa DP Celje Thermana v Celju v imenu ZŠIS-POK. Prvo mesto po rednem delu so osvojili igralci ekipe DP Thermana Celje, drugi so bili DP Kranj, tretji DP Ljubljana Mercator in četrti DP Maribor Palfinger Marine. Ekipi DP Novo mesto se ni uspelo uvrstiti na zaključni turnir. Z uvrstitvami v ligaškem delu so se določili polfinalni pari končnice. Prvi so se tako pomerili igralci ekipe DP Celje Thermana z DP Maribor Palfinger Marine in zmagali 55 : 45. Drugi polfinalni dvoboj je potekal med igralci DP Kranj in DP Ljubljana Mercator. Dobili so ga Kranjčani 60 : 42. Poraženca sta se nato pomerila za tretje mesto. Boljši so bili Ljubljanačani, ki so Mariborčane premagali z 52 : 42. Pred finalnim srečanjem je sledil krajši spremljevalni program, kjer so se v veččinah igranja košarke na vozičkih preizkusili posebni gostje zaključnega turnirja, in sicer: **Milina Mišelič**, **Ma-**

Finalni obračun (foto Peter Planinšek)

Celjani skupaj z gosti (foto Peter Planinšek)

rica Gajič in **Lorena Molna**, članice košarkarskega kluba Athlete Celje. Člani košarkarskega kluba ECE Celje: **Aleksander Andjušič**, **Lovro Fižuleto** in **Robi Gobec** ter člani nogometnega kluba Celje: **Sebastjan Gobec**, **Tadej Vidmajer**, **Sunny Omos** in **Valon Ahmedi**. Ugotovili so, da koša iz košarkarskega vozička ni tako enostavno zadeti. Mladi košarkarji so pokazali še nekaj atraktivnega zabijanja s košarkarsko žogo. Sledil je finalni dvoboj, v katerem so Celjani z 61 : 41 premagali Kranjčane in še drugič zapored postali

državni prvaki Slovenije.

Vodja lige **Gregor Gračner** je nato povzel dogajanje v letošnji sezoni in nakazal smernice za naprej. Priznanja in medalje je podelil **Janez Hudej** ob pomoči **Anje Zagomilšek** in **Teje Žučko**.

Naj za konec omenimo še košarkarje, ki so bili v tej sezoni člani zmagovite ekipe: **Mičo Ostojič**, **David Slaček**, **Enis Musić**, **Rudi Centrih**, **Simon Gračnar**, **Mitja Breg**, **Aleš Povše**, **Boris Hebar**, **Vinko Hren**, **Matej Lednik**, **Janez Hudej**, **Aljoša Škrablin**, **Jože Kramer**, **Robi Skarlovnik** in **Ivan Tajnšek**.

Jože Globokar | Spremenjen način tekmovanja v NLB Wheel ligi

EKIPA KKI VRBAS PONOVRNO NA VRHU

Regionalna NLB Wheel liga je tekmovalno sezono 2014/2015 zaključila le s štirimi ekipami. Zaradi klubskih težav je namreč po drugem krogu ligo zapustila sicer zelo dobra ekipa KIK Sana. Odstop je zahteval nekoliko spremenjen sistem tekmovanja, ki so ga uskladili s pravili Košarkarske zveze Slovenije. Rezultati tekem z ekipo KKI Sana so bili razveljavljeni, tekme v predvidenem tretjem krogu pa prestavljene. Ekipa KKI Vrbas je ponovila lanskoletni uspeh in s prvim mestom ponovno osvojila prehodni pokal.

Prvo tekmovanje je v letošnji sezoni 9. novembra 2014 pripravila ekipa KKI Vrbas v Banjaluki, drugo 7. decembra 2014 ekipa KKI Zagreb na Sesvetah, tretje 1. februarja 2015 ekipa RSV Kärnten v Wolfsbergu, četrto pa 11. aprila 2015 ekipa Slovenije v Novem mestu.

V uvodni tekmi zadnjega kroga sta se srečali ekipi iz drugega dela lestvice – Slovenija in RSV Kärnten. Po uvodnem zadetku Slovenije so Avstrijci pokazali nekoliko boljšo igro in ob polčasu vodili za dve točki. Tudi v nadaljevanju tekme, kjer je bilo veliko nervoze in zgrešenih metov, so vodili Avstrijci. No, v zadnji četrtini so slovenski igralci pod taktirko trenerja **Gregorja Vodenika** le strnili vrste, povedli za 10 točk, vendar pa v zadnjih minutah tekmo s težavo dobili (69 : 67). Sledila je tekma ekip iz prvega

dela lestvice – KKI Vrbas in KKI Zagreb. Najboljša ekipa z vrha lestvice KKI Vrbas je povedla z 10 : 0 in v nadaljevanju tekmo suvereno in z visoko razliko pripeljala do končnega rezultata 72 : 41. V tretji tekmi sta se pod koše zapeljali ekipi RSV Kärnten in KKI Zagreb. Avstrijska ekipa se je Hrvaški dokaj dobro upirala, saj je le-ta v prvem polčasu vodila le za dve točki. V drugem polčasu so povedli Avstrijci, nato pa sta se ekipi izmenjavali v vodstvu. V zadnjih minutah je več moči imela ekipa KKI Zagreb, ki je nasprotnika ugnala z rezultatom 73 : 69. Zaključna tekma med moštvoma KKI Vrbas in Slovenije je zmago prepričljivo prinesla favorizirani ekipi KKI Vrbas, ki je v letošnji sezoni dosegla 12 točk. S tem je ponovila lanskoletni uspeh in tudi v sezoni 2014/2015 osvojila najvišjo lovoriko. Domov je ponovno odnesla tudi

prehodni pokal. Prepričljivo je vodila vso tekmo in slavila z rezultatom 74 : 50.

Tekme je spremljal tehnični delegat **Milan Lukan**, sodila pa sta **Mitja Dečman** (SLO) in **Saša Lakić** (BiH).

KONČNE UVRSITITVE – prvo mesto je osvojila KKI Vrbas (12), drugo KKI Zagreb (10), tretje Slovenija (8), četrto pa RSV Kärnten (6).

Ob zaključnem tekmovanju sedme sezone regionalne NLB Wheel lige so košarkaše in goste nagovorili: vodja poslovalnice Nove ljubljanske banke Novo mesto **Alojzija Glavač**, podpredsednik ZPS **Damjan Hovnik** in vodja lige **Gregor Gračner**. Sledila je razglasitev rezultatov in podelitev pokalov ter medalj. Pokale so prejele vse štiri ekipe in **Ademir Demirovič** kot najboljši strelec lige v sezoni 2014/2015 (147).

Ekipa KKI Vrbas je drugič zapored osvojila prehodni pokal. (Foto Marino Popovič)

Slovenija (v modrih dresih) je osvojila tretje mesto. (Foto Drago Perko)

Ademir Demirović – najboljši strelec lige
(foto Drago Perko)

Igralci najboljših treh ekip so prejeli zlate, srebrne in bronaste medalje. Generalni pokrovitelj – Nova ljubljanska banka – je tudi ob letošnjem zaključku sezone poklonil dva košarkarska vozička dobavitelja **Soča Oprema**.

Dragoceni darili sta dobila igralec ekipe Slovenije **Jani Učakar** in igralec ekipe KKI Vrbas **Pero Kuzmanovič**. Podelila ju je vodja poslovalnice NLB Novo mesto Alojzija Glavač.

Regionalno NLB Wheel ligo je v organizaciji Zveze paraplegikov Slovenije vodil vodja športa Gregor Gračner, me-

dijski pokrovitelj je bil **Kosarka.si**.

Ekipa so posamične tekme pripravile v organizaciji Zveze paraplegikov Slovenije, zaključno tekmovanje pa je potekalo v organizaciji Zveze za šport invalidov – Paraolimpijskega komiteja. V letošnjih tekmovanjih košarke na vozičkih beležimo zanimiv podatek. Kar tri ekipe so drugič zapored osvojile zmagovalne pokale – **DP Ljubljana Mercator** v tekmi za pokal Zveze, **DP Celje Thermana** v tekmi za naslov državnega prvaka in **KKI Vrbas** v regionalni ligi.

Jože Globokar | Državno prvenstvo v kegljanju

V ŽENSKI KONKURENCI LE DVE KEGLJAČICI

Na državnem prvenstvu v kegljanju, ki ga je 16. maja 2015 na desetsteznem kegljišču Golovec v Celju pripravila ZŠIS-POK, so se med drugimi invalidi za naslov državnega prvaka potegovali tudi kegljači paraplegiki in tetraplegiki.

Med kegljači paraplegiki je naslov državnega prvaka osvojil **Tone Kanc** – DP Novo mesto (476), podprvak je postal **Miran Jernejšek** – DP Maribor (473), tretje mesto pa je osvojil **Srečko Kotnik** – DP Slovenj Gradec (646). V ženski konkurenci sta tekmovali le dve kegljačici. Prva je bila **Nataša Godec** (341), druga pa **Marija Kerec** (324), obe DP Maribor. V skupini tetraplegikov je državni prvak postal **Henrik Plank** – DP Celje (409), podprvak **Matej Gruden** (372), tretje mesto je osvojil **Klavdij Leban** (339), oba – DP Nova Gorica. V skupini kegljačice tetrapleginje je tekmovala le **Marta Janežič** (297) – DP Murska Sobota.

Najboljši kegljači med paraplegiki v moški konkurenci, z leve Miran Jernejšek, Tone Kanc in Srečko Kotnik. (Foto arhiv ZŠIS)

Jože Globokar | Šesti, zadnji kegljaški krog tudi za pokal Občine Domžale

MARIBORSKI KEGLJAČI OSTAJAJO NA VRHU

S šestim krogom, ki ga je 18. aprila na kegljišču v Kamniku v organizaciji Zveze paraplegikov Slovenije pripravilo DP ljubljanske pokrajine, so kegljačice in kegljači zaključili s tekmovanji tudi v kegljaški ligi ZPS. Za končne uvrstitve so šteli rezultati petih najboljših krogov, naslov prvakov lige pa je ponovno osvojila ekipa DP Maribor (8.943), ki tudi na-prej ostaja na ligaškem prestolu. Organizator je zadnji ligaški krog združil s tradicionalnim, že sedemnajstim turnirjem za prehodni pokal Občine Domžale.

V sezoni 2014/2015 je šest društvenih ekip v svojih krajih pripravilo določen krog. Prvi krog je ekipa DP Murska Sobota 4. novembra 2014 pripravila v Radencih (memorial **Jožeta Magdiča**), za drugi krog so poskrbeli Gorenjci in 16. januarja 2015 pripravili tekmovanje v Škofji Loki, za tretji krog so bili zadolženi Korošci in tekmovanje 27. februarja 2015 v Ravnah na Koroškem namenili v spomin **Avgusta Grnjaka**. Tudi četrti krog je bil spominski. Celjani so ga 20. marca 2015 posvetili **Petru Zdovcu**. Peti krog so 2. aprila 2015 pripravili Novogoričani, šestega pa 18. aprila 2015 ljubljanski kegljači v Kamniku.

Šeststezno kegljišče v Kamniku zahteva od tekmovalcev še posebej natančne lučaje, zato so skoraj vsi kegljači in kegljačice podrli manj kegljev kot na drugih kegljiščih. Kljub temu, da ekipa DP Ljubljana na tem kegljišču ne trenira, pa že vrsto let zapored osvaja prehodni pokal občine Domžale.

Po seštevku najboljših rezultatov petih krogov se je na prvo mesto ponovno zavihtela ekipa DP Maribor (8.943), pokal za drugo mesto je osvojila ekipa DP Ljubljana (8.588), za tretje pa ekipa DP Celje (8.345). Četrta je bila ekipa DP Murska Sobota (7.895), peta

ekipa DP Istre in Krasa (6.928), šesta pa ekipa DP Koroške (6.714). Posamično ekipo so sestavljali štirje kegljači, med njimi pa je moral nastopati kegljač tetraplegik ali kegljačica.

V najmočnejši moški konkurenci je z najboljšimi rezultati štirih krogov prvo mesto osvojil **Miran Jernejšek** – MB (1.981), drugo **Janez Janžič** – MB (1.901), tretje pa **Viktor Rupnik** – LJ (1.879). Med kegljačicami je bila najboljša **Senka Ivanišević** – LJ (1.778), druga je bila **Nataša Godec** – MB (1.692), tretja pa **Marija Kerec** – MB (1.423). Pri kegljačih tetraplegikih je prvo me-

sto osvojil **Slavko Dunaj** – MS (1.668), drugo **Aleš Povše** – CE (1.624), tretje pa **Henrik Plank** – CE (1.389). Med najstarejšimi kegljači veterani je bil prvi **Anton Simonič** – MS (1.751), drugo mesto je osvojil **Emil Filipič** – KP (1.728), tretje pa **Janez Kokalj** – LJ (1.677). Ob razglasitvi rezultatov so kegljače nagovorili in jim čestitali za dobre uvrstitve: župan Občine Domžale **Toni Dragar**, podpredsednica Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine **Mirjam Kanalec** in **Cvetka Štirn**, ki je imela v rokah vse organizacijske niti zaključnega kroga.

Najboljšo kegljaško ekipo ima DP severne Štajerske. (Foto Tomaž Demšar)

Jože Globokar | Strelci so končali z ligaškim tekmovanjem

PREKMURSKI STRELCI ZMAGOVALCI LIGE

Na strelišču v Murski Soboti so 24. marca ekipe strelcev odstreljale zadnji krog in zaključile tekmovanje v strelski ligi Zveze paraplegikov Slovenije. Naslov zmagovalcev ligaškega tekmovanja med strelci paraplegiki in tetraplegiki so ponovno osvojili strelci Društva paraplegikov Prekmurja in Prlekije, ki so že kar nekaj časa nepremagljivi.

V prvem krogu so strelci tekmovali v Ankaranu, v drugem na Vidmu, v tretjem v Novi Gorici, v četrtem pa v Murski Soboti.

Po zaključnem tekmovanju in seštevku rezultatov iz treh najboljših krogov je v ekipnih nastopih naslov ligaškega prvaka osvojila ekipa DP Murska Sobota (3215), drugo mesto je osvojila ekipa DP Ljubljana (2972), tretje ekipa DP Novo mesto (2908), četrto ekipa DP Koper (2887), peto ekipa DP Celje (2555), šesto ekipa DP Mari-

bor (1694), sedmo pa ekipa DP Kranj (918). Ob teh rezultatih je treba omeniti, da vse ekipe niso bile popolne in niso nastopile na vseh tekmovanjih. V posamični konkurenci je v najmočnejši skupini SH1 naslov prvaka lige osvojil **Franci Pinter** – MB (1093), drugi je bil **Srečko Petkovšek** – KP (1033), tretji pa **Franci Slivšek** – NM (1017). V skupini SH2, kjer težje gibálni strelci streljajo z naslonom, je prvak lige postal **Slavko Dunaj** (1087), drugo mesto je osvojil **Leon Jurkovič** (1078), tre-

tje pa **Ladislav Kepe** (1065) – vsi MS. Med strelci, ki so se v letošnji sezoni pomerili tudi v streljanju z zračno pištolo, je bil najboljši **Ivica Vukadin** – KR (839), ki je tekmoval v treh krogih. Drugo mesto je osvojil **Robert Žerovnik** LJ (154), tretje pa **Franc Pinter** MB (138). Slednja sta tekmovala le v enem krogu. Ekipe so za najboljše uvrstitve prejele pokale, najboljši strelci v posamičnih uvrstitvah pa medalje.

Zaključno tekmovanje v Murski Soboti (foto Franci Slivšek)

OBVESTILO!

Zveza paraplegikov Slovenije velikemu številu članov že pošilja obvestila in glasilo Paraplegik po elektronski pošti.

V kolikor želite, da pošljamo obvestila in/ali glasilo v elektronski obliki, nam to sporočite na mail: info@zveza-paraplegikov.si

Jože Globokar | Drugo državno prvenstvo v curlingu za invalide na vozičkih

DRŽAVNI PRVAK - EKIPA BASKET

V Ledeni dvorani športnega parka v Zalogu je 23. marca 2015 potekalo drugo državno prvenstvo v curlingu. Prvenstvo za invalide na vozičkih je v organizaciji Zveze za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijskega komiteja pripravila Curling zveza Slovenije.

Za naslov državnega prvaka so se pomerile: ekipa DP Ljubljanske pokrajine I, ekipa DP Ljubljanske pokrajine II, ekipa Basket in ekipa DP Gorenjske. V mešanih ekipah (po mednarodnih pravilih mora v ekipi tekmovali tudi po ena igralka) je nastopilo 16 tekmovalk in tekmovalcev. Po vseh odigranih tekmah in finalnih dvobojih je naslov državnih prvakov nekoliko nepričakovano osvojila **ekipa Basket**, ki jo sestavljajo igralci v košarki na vozičkih. Videti je, da niso odlični samo na parketu, ampak se dobro znajdejo tudi na ledu. Druga je bila ekipa **DP Ljubljanske pokrajine I**, ki nastopa kot curling reprezentanca, tretja ekipa **DP Ljubljanske pokrajine II**, četrta pa novinka v curlingu **ekipa DP Gorenjske**.

Zmagovalni pokal so nepričakovano osvojili razigrani košarkarji Slobodan Banjac, Jože Berčon in Milan Slapničar. (Foto Blaž Uršič)

Kako premagovati stopnišča kadarkoli, tudi do 40 etaž naenkrat?

- Stopniščni vzpenjalec je primeren za osebe do teže 150 kg.
- Deluje na akumulator, ki z vsakim polnjenjem zdrži cca 40 etaž voznje.
- Kompatibilen je z vsemi tipi invalidskih vozičkov.
- Vzpenjalec ima 2-letno garancijo.

Prednosti KSP-stopniščnih vzpenjalcev

- V ceno so vključeni vsi intervalni pregledi vzpenjalca – do 7 let.
- Ob nakupu se izvede praktični prikaz uporabe in izda potrdilo.
- Možen je tudi najem vzpenjalca za dogovorjeno obdobje.

Do konca avgusta 2015 je mogoče brezplačno testirati vzpenjalec za obdobje enega tedna in ob naročilu do konca avgusta se upošteva 20-odstotni poletni popust.

Zastopstvo za KSP ITALIA
Primož Posega s. p., prodaja med. opr.
Zagon 3 b, 6230 Postojna
Tel.: 051/357-769
E-mail: primoz.posega@gmail.com
www.kspitalia.com
Video predstavitev:
www.youtube.com/sherpaN908

Jože Globokar | Državno prvenstvo je v organizaciji ZŠIS-POK pripravilo Društvo invalidov Zagorje

EDO PLANINC DRŽAVNI PRVAK MED ŠAHISTI INVALIDI

V Zagorju ob Savi je 14. marca 2015 potekalo državno prvenstvo invalidov v hitropoteznem šahu. Za naslov državnega prvaka se je v moški in ženski konkurenci pomerilo 44 šahistk in šahistov. Med njimi tudi dva šahista in dve šahistki Zveze paraplegikov Slovenije – Edo Planinc iz DP ljubljanske pokrajine, Franc Pinter iz DP severne Štajerske, Jožica Kerč iz DP jugozahodne Štajerske in Anica Radej iz DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja.

Naslov državnega prvaka je osvojil naš najboljši šahist **Edo Planinc**, odličen uspeh pa je v ženski konkurenci z drugim mestom dopolnila **Jožica Kerč**. To je največji dosežek šahistov paraplegikov in tetraplegikov na državnih prvenstvih šahistov invalidov Slovenije. V moški konkurenci je drugo mesto osvojil **Janez Pobrežnik** – DI Dravograd, tretje pa **Vladimir Hevir** – DI Maribor. Med šahistkami je zmagala **Alenka Hutinski** – DI Muta, tretja je bila **Pavla Košir** – MDI Kamnik. Šahisti so odigrali devet krogov po švicarskem sistemu, tekmovanje pa je vodil arbiter **Marko Jurič**. Tekmovanje je v organizaciji Zveze za šport invalidov – paraolimpijskega komiteja pripravilo Društvo invalidov Zagorje.

*Med besedo in molkom
izberi poslušanje.*

Boris A. Novak, Etika težje poti.

Najboljši v moški konkurenci, v sredini državni prvak Edo Planinc (foto Blaž Uršič)

Zmagovalke v ženski konkurenci, levo naša šahistka Jožica Kerč (foto Blaž Uršič)

Jože Globokar | 20. jubilejni Radejev memorial in zaključek lige

LJUBLJANSKI ŠAHISTI PRVAKI LIGE

Z jubilejnim 20. Radejevim memorialom, ki ga je 7. maja 2015 v svojih prostorih pripravilo Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja, se je končalo tudi šahovsko ligaško tekmovanje pri Zvezi paraplegikov Slovenije. Naslov prvakov lige je v sezoni 2014-2015 osvojila ekipa DP Ljubljana.

Najboljši v ekipnem ligaškem tekmovanju (foto Franci Slivšek)

Na tokratnem 20. jubilejnim šahovskem srečanju v spomin na prvega predsednika dolenjskih paraplegikov in odličnega šahista **Jožeta Radeja** se je na črno-belih poljih v posamični in ekipni konkurenci pomerilo 23 šahistk in šahistov iz petih pokrajinskih društev. Po obrazložitvi nekoliko spremenjenih pravil arbitra **Ludvika Cvirna** so šahistke in šahisti odigrali sedem krogov po švicarskem sistemu in pravilih FIDE (dodatek za pospešeni hitropotezni turnir). Igralci so za posamične »partije« imeli za razmišljanje in poteze na voljo deset minut, težje gibalno ovirani tetraplegiki pa dvanajst.

REZULTATI JUBILEJNEGA TURNIRJA JOŽETA RADEJA

V ekipni konkurenci se je na prvo mesto uvrstila ekipa DP severne Štajerske, druga je bila ekipa DP Ljubljanske pokrajine, tretja pa ekipa DP Dolenjske,

Prehodni pokal je osvojil Franci Pinter, spredaj levo. (Foto Franci Slivšek)

Bele krajine in Posavja.

Med šahisti je v posamični konkurenci prvo mesto, prehodni pokal in zlato medaljo osvojil **Franci Pinter** MB – (6), srebrno medaljo je osvojil **Bogdan Petek** – MB (6), bronasto pa **Jakob Škantelj** – LJ (5).

REZULTATI LIGAŠKEGA TEKMOVANJA

V sezoni 2014-2015 je prvi krog v organizaciji Zveze paraplegikov Slovenije 14. oktobra 2014 pripravilo DP Istre in Krasa, drugi 5. decembra 2014 DP Ljubljanske pokrajine, tretji 20. februarja 2015 DP severne Štajerske, četrti pa 7. maja 2015 DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja. Po seštevku rezultatov vseh štirih krogov je v sezoni 2014-2015 naslov prvaka v ligaškem tekmovanju osvojila ekipa DP Ljubljanske pokrajine (53), druga je bila ekipa DP Istre in Krasa (48,5), tretja ekipa DP jugozahodne Štajerske (47), četrta ekipa DP severne Štajerske (45,5), peta ekipa DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja (28), šesta pa ekipa DP Prekmurja in Prlekije (9). Ob razglasitvi rezultatov je šahiste nagovoril in jim za dosežene rezultate čestital vodja športa pri Zvezi paraplegikov **Gregor Gračner** in z **Alenko Radej** podelil odličja. Tekmovanje je brez zapletov vodil arbirer Ludvik Cvirn.

Jakob Škantelj | Boccia

V ŠPANJI ODLIČNO, 8. MESTO TUDI ŠKANTLJU

Boccia je večini športnih navdušencev dobro poznana kot igra, vendar jo le malokdo pozna pod takšnim imenom. Gre namreč za nekakšno različico balinanja, pri katerem moraš svoje boccie čim bolj približati balinčku, ki se od ostalih žog (ne krogel) razlikuje po barvi. Vseeno veliko ljudi v Sloveniji boccie ne pozna prav dobro. Vendar se tudi to počasi spreminja. V zadnjih nekaj letih se je ta šport precej razvil v Sloveniji, tako da je pred njim očitno svetla prihodnost. Slednje je pokazalo tudi močno tekmovanje v Španiji, kjer se je slovenska reprezentanca z našim članom Jakobom Škantljem izjemno izkazala.

V veliki športni dvorani v Sant Cugatu je med 1. in 4. aprilom potekal Evropski pokal v bocci. (Foto arhiv Jakoba Škantlja)

Boccia je v bistvu dvoransko balinanje, ki se od tistega bolj znanega balinanja loči predvsem po tem, da se vse dogaja v dvorani, za igro pa se uporabljajo usnjene žoge, t. i. boccie, ki so lahko rdeče, modre ali bele (jack) barve. Te so polnjene s posebnim peskom in so nekoliko lažje od običajnih, kar je prilagojeno umetni podlagi, na kateri se igra, in pa dejstvu, da gre za šport invalidov.

Prvotno je bila boccia celo šport, v katerem so tekmovali le športniki s cerebralno paralizo, a se je ta pogoj

kmalu nekoliko razširil, tako da zdaj tekmovalci nastopajo v štirih različnih klasifikacijah, in sicer BC1, BC2, BC3 in BC4. Medtem ko je glavna razlika med prvima dvema klasifikacijama, da ima tekmovalec v BC1 lahko pomočnika, tisti v BC2 pa ne, pa se ostali dve kategoriji precej razlikujeta. Tekmovalec v BC3 tako potrebuje pomočnika, svoje boccie pa odmeče s pomočjo posebne rampe, po kateri jih spusti navzdol. Ti tekmovalci so najtežje fizično ovirani, saj žog ne morejo odvreči brez tega pripomočka. V zadnjo kategorijo, BC4,

pa so klasificirani tisti invalidi, katerih vzrok za invalidnost ni cerebralna paraliza ali niso invalidi po poškodbi, tako da gre v večini primerov za ljudi z mišično distrofijo. Kljub temu pa so tudi izjeme, ki dovoljujejo igranje v tej kategoriji tudi tistim, ki so na invalidskem vozičku zaradi poškodbe, a ne morejo prijeti boccie. Zaradi slednjega pravila lahko tekmuje tudi **Jakob Škantelj**, ki se s tem športom zdaj ukvarja dobri dve leti in je bil v tem času že državni prvak. Po vseh navedenih razvrstitvah je jasno, da na mednarodnih tekmovanjih tako športniki tekmujejo posamezno vsak v svoji klasifikaciji, lahko pa tudi v parih ali ekipah s po tremi igralci.

Naš Jakob Škantelj se je v parih boril z Matjažem Bartolom, skupaj pa sta Sloveniji prinesla prvo zmago v Španiji. (Foto arhiv Jakoba Škantlja)

Sorazmerno z načinom tekmovanja pa ima vsak igralec na voljo tudi določeno število bocci. V posamičnih konkurencah ima tako vsak na voljo šest, rdečih ali modrih žog, ko tekmuje v parih tri, v ekipah pa seveda le dve.

Ravno mednarodnega tekmovanja na najvišji ravni se je pred kratkim udeležila slovenska bocciarska reprezentanca. Aprila se je namreč v Sant Cugatú odvijal Evropski pokal, ki je privabil skorajda vse najboljše evropske bocciarje, in to v vseh štirih kategorijah. Med široko zasedbo 23 držav udeleženk je bila tudi Slovenija, ki je v Barceloni bližnje mesto pripotovala s štirimi igralci. Dva izmed njih sta nastopala v BC2, medtem ko sta druga dva sestavljala konkurenco v BC4. Kot se je kasneje izkazalo, tudi med posamezniki, a prvotno sta bila tekmovalca **Matjaž Bartol** in Jakob Škantelj prijavljena le v paru, kjer sta prav tako prvič nastopala skupaj, sploh pa v takšni konkurenci. A se to nikakor ni poznalo, saj sta se kljub težki skupini, ki sta jo dobila po delno delegiranem žrebu, borila in bila prav proti vsem nasprotnikom vse do konca v igri za zmago. Tako sta proti četrti reprezentanci sveta, Madžarski, izgubila s 3 : 5, proti lanskim in, kot se je izkazalo pozneje, tudi letošnjim zmagovalcem, Slovaški, sta morala premoč priznati šele po zadnjem metu Slovača, saj je slovenski par po treh nizih celo vodil z 2 : 1, na koncu pa izgubil z 2 : 5. Na zadnji tekmi pa sta Slovenca le uspela premagati Hrvata, **Meliso Osmanović** in **Željka Jarića Pavičića**. Čeprav ima hrvaški par nedvomno več mednarodnih izkušenj, saj sta skupaj nastopala tudi že na evropskem prvenstvu, sta Bartol in Škantelj v napeti in izenačeni igri, ki je bila odločena šele v timebreaku, pokazala, da se odlično znajdetata tudi v odločilnih trenutkih. Glede na izkupiček dveh porazov in ene zmage ter skupne razlike je slovenski par na koncu zasedel 8. mesto, kar je bila do

takrat edina tako visoka uvrstitev slovenskih bocciarjev na tako močnem mednarodnem tekmovanju.

Po dnevu, namenjenem parom in ekipam, pa so nato sledili še trije dnevi za boje v posamičnih konkurencah, kjer so nastopali **Rizzi**, **Finkšt** in Bartol. Daleč najbolje se je odrezal prav slednji, ki je z odličnim rezultatom izkoristil ponujeno priložnost organizatorja, da nastopi tudi kot posameznik. Že v prvem dvoboju je poskrbel za veliko presenečenje, ko je ugnal osmega igralca na svetu **Pedra Clara**, nato pa je moral za četrtfinale premagati še Hrvata Jarića Pavičića. To mu je z zrelo igro tudi uspelo in Bartola je v četrtfinalu že čakal Madžar **Laszlo Hegedus**. Ta se je sicer na koncu izkazal za premočnega nasprotnika, saj slovenskemu igralcu ni pustil niti točke, a lep rezultat je bil že dosežen in temu primerno ni bilo nobenega pretiranega obžalovanja v slovenskem taboru, niti med ostalima reprezentantoma, ki sta v šestih tekmah zmagala enkrat. To je uspelo Finkštovi, ki je premagala enega izmed Izraelcev, medtem ko je proti drugemu Izraelcu in Čehu žal izgubila. Podobno usodo pa je doživel tudi Rizzi, ki je imel

izjemno težko skupino, saj sta dva izmed treh njegovih tekmecev na koncu prišla vse do medalje.

Bocciarska reprezentanca je tako počasi že začela kazati prve rezultate skupnega dela in vneme tako s strani selektorice in trenerke kot tudi reprezentantov. Vse skupaj je namreč še pred časom bilo videti precej slabše, saj se pred približno tremi leti bocci v Sloveniji skorajda ni igrala. *»Začetki so bili kar težki. S selektorico **Barbaro Zabukovec** nisva imeli veliko materiala, kontaktov, s katerimi bi si lahko pomagali. Bocci je bila takrat v stanju mirovanja in je bilo treba kar veliko energije, časa in dela, da smo to kolesje spravili v pogon. Zadeve sva si zastavili na novo. Izbor reprezentantov, nato načrtovanje treningov in priprav, pa tekem, klasificiranje tekmovalcev ...«* je dejala trenerka **Katarina Šotl**, ki je bila izjemno zadovoljna z igrami svojih varovancev v Španiji. To tekmovanje je pokazalo, da so slovenski tekmovalci konkurenčni najboljšim igralcem v tem paraolimpijskem športu, poleg tega se je na celotnem tekmovanju pokazal še en vidik, ki je nedvomno bil na slovenski strani. *»Okoli slovenske*

Tekmovalci v BC3 igrajo s pomočjo posebnih ramp. (Foto arhiv Jakoba Škantlja)

reprezentance se je ustvarilo odlično vzdušje, saj so tekmovalci dihali eden za drugega. Ko niso imeli dvobojev, so glasno vzpodbujali tistega, ki se je boril na igrišču. Enako so počeli asistenti in strokovni štab. Izjemno pozitivno vzdušje pa je bilo tudi v prostem času, ko ni bilo tekem. To je dalo vsem prepotrebno energijo za dvoboje in zmage. Brez tega bi težko uspeli,« je o pomembnosti ekipnega duha povedala Šotlova, ki se že veseli naslednjih večjih preizkušenj.

Slovenska reprezentanca je s Pirinejskega polotoka prinesla dve osmi mesti in zgodovinski četrtfinale. (Foto arhiv Jakoba Škantlja)

Anka Vesel

PREKMURJE – (ROČNO) KOLESARSKI RAJ

Prvo polovico maja smo ročni kolesarji izkoristili za kolesarske priprave v okviru obnovitvene rehabilitacije pri Zvezi paraplegikov. Prekmurje je (ročno) kolesarski raj. Urejene kolesarske poti zadovoljijo tudi najbolj zahtevne kolesarske navdušence. Ravninske ture so primerne za fizično nekoliko manj pripravljene kolesarje, medtem ko Goričko ponuja tudi terensko bolj razgibane izlete.

S laba vremenska napoved pred odhodom na priprave ni obetala veliko kolesarskih užitkov. Vendar nam je bilo vreme naklonjeno. Že prve dni smo doživeli pravo poletno vročino. Med treningi nas je sicer nekoliko oviral veter, a je hkrati tudi omilil vroče sonce. Pridobili smo nekaj sončnih opeklin, kar pa ni oviralo našega navdušenja nad kolesarjenjem.

Počitek na Otoku ljubezni (foto David Razboršek)

Za prvomajske praznike se nam je pridružil trener **Aleksej Dolinšek**. Izvedli smo terensko testiranje in skupaj opravili nekaj treningov. V nadaljevanju smo trenirali sami. Počitek in trening sta ključna za dobro fizično pripravljenost pred prihajajočimi tekmami. Tako smo izkoristili 14 dni intenzivnih kolesarskih priprav, preostali čas pa namenili počitku in plavanju ter se prepustili razvajanju pod spretnimi rokami fizioterapevtov in maserjev.

Med našimi pripravami je potekal tudi svetovni teden prometne varnosti. Leto 2015 je namenjeno prometni varnosti otrok. K večji prometni varnosti stremimo tudi ročni kolesarji. Člani naše ekipe smo tudi člani in podporni

Ročni kolesarji podpiramo kampanjo »Save kids lives«. (Foto Janez Vesel)

ki gibanja Še vedno vozim - vendar ne hodim. Podprli smo kampanjo "Save kids lives" in podpisali otroško deklaracijo "Ohranimo življenja otrok" in h podpisu deklaracije vljudno vabimo tudi vas.

Prekmurje – nasvidenje prihodnje leto. Upamo, da v nekoliko večjem številu.

Anka Vesel, Jože Globokar | Kolesarski klub Tuš-Bauerfeind

DRUGO DRŽAVNO PRVENSTVO V ROČNEM KOLESARJENJU

V letošnjem letu so se ročni kolesarji združili v Kolesarski klub Tuš-Bauerfeind. Članstvo kluba se ukvarja z ročnim kolesarstvom na tekmovalni in visoko rekreativni ravni. V letošnji sezoni so se že udeležili Maratona treh src v Radencih, v sklopu katerega je potekalo drugo državno prvenstvo v ročnem kolesarjenju. Člani Zveze paraplegikov so se pomerili na 21-kilometrski razdalji. Zmago je slavil Marko Sever pred Markom Doberškom, oba člana KK Tuš-Bauerfeind.

Njihovi cilji so tekmovati na mednarodni in svetovni ravni ter se udeleževati visoko rekreativnih prireditev doma in v tujini. Zadovoljni so, da jim bosta Bauerfeind in Tuš pomagala realizirati zastavljene cilje. **Andrej Jakšič** iz podjetja Bauerfeind je povedal: *“Z organizacijo nekaj posameznikov v klub smo dobili potrditev, da so se stvari lotili z vso resnostjo in odgovornostjo. Verjamemo, da jim bo uspelo ročno kolesarstvo pripeljati do najvišjega nivoja. Kot dobavitelj opreme za ročne kolesarje smo se sodelovanja lotili brez pomislekov, saj se le z združenimi močmi lahko doseže profesionalni nivo. Naše podjetje bo s pokroviteljstvom zaokrožilo svojo ponudbo pripomočkov za invalide in tako nudilo celostno podporo članom kluba. Hkrati se priporočamo tudi ostalim uporabnikom vozičkov. Vedno smo na voljo za nasvet, svetovanje in tehnično podporo. Vesel sem, da je naše podjetje del zgodbe, ki je temelj za vse ostale v prihodnosti, zato za konec pozivam vse institucije in podjetja, da podprejo ta projekt in ostale podobne.”*

KK Tuš-Bauerfeind podpira tudi Thermana Laško. V Laškem so se ročni kolesarji v sklopu obnovitvene rehabilitacije Zveze paraplegikov že lani inten-

zivno pripravljali na kolesarsko sezono. Strokovno osebje jim je pripravilo intenzivno vadbo in sprostitevne terapije. Tako prilagojeno obliko priprav v Laškem priporočajo vsem športnim ekipam.

Kot rečeno je v sklopu 35. Maratona treh src v Radencih je 16. maja na 21 km dolgi progi potekalo tudi 2. državno prvenstvo v ročnem kolesarstvu za paraplegike. Nastopilo je osem ročnih kolesarjev Zveze paraplegikov Slovenije, naslov državnega prvaka pa je osvojil **Marko Sever** H3 (0:33:59) – DP severne Primorske. Drugo mesto si je privozil

Marko Doberšek H3 (0:36:04) – DP Gorenjske, tretje pa **Primož Jeralič** H5 (0:40:06) – DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja. V ženski konkurenci je naslov državne prvakinje osvojila **Anka Vesel** H3 (0:54:50) – DP Gorenjske.

Organizator z **Markom Pintaričem** na čelu je zagotovil odlične pogoje za izvedbo 2. državnega prvenstva v ročnem kolesarstvu in poskrbel za maksimalno varnost tako tekmovalcev kot gledalcev ob progi.

V klub vabijo ročne kolesarje s podobnimi pogledi in vizijami.

Najboljši ročni kolesarji na državnem prvenstvu v Radencih (foto Janez Vesel)

Anka Vesel | PARAKOLESARJI za + energijo in dober namen

ZAVRTIMO SLOVENIJO ..., ker lahko!

V Sloveniji je skoraj 200.000 invalidov, med katerimi se jih le nekaj odstotkov ukvarja s športom. Zato so ročni kolesarji združili moči in se odločili spodbuditi gibanje med invalidi, hkrati pa bodo z integracijo športa invalidov z navadnimi športi zbirali sredstva za nakup ročnih koles in organizacijo motivacijskih športnih kampov za invalide.

V zadnjem tednu meseca avgusta – med 24. in 29. 8. 2015 – bodo parakolesarji – športniki invalidi pripravili prireditev Zavrtimo Slovenijo. V šestih dneh v šestih slovenskih mestih šest rekreativnih dogodkov. Tako bodo skupaj s kolesarji iz slovenskih kolesarskih klubov zavrteli pedala v Kopru (24. 8. 2015), Ljubljani (25. 8. 2015), Kranju (26. 8. 2015), Novem mestu (27. 8. 2015), Celju (28. 8. 2015), prireditev pa zaključili v Lendavi (29. 8. 2015).

Po statističnih podatkih je v Sloveniji skoraj 200.000 invalidov, ocenjuje pa se, da se jih le 10–15 odstotkov ukvarja s športom, kar je ročne kolesarje spodbudilo k ideji projekta Zavrtimo Slovenijo, kjer bodo spodbujali gibanje in motivacijo za aktivno življenje med invalidi pa tudi ostalimi. Skozi izzive in življenjske zgodbe športnikov invalidov želijo ostalim invalidom in širši javnosti nasploh prikazati pomen aktivnega gibanja za zdravo življenje, hkrati pa predstaviti parakolesarstvo in šport invalidov nasploh. Njihov cilj je še naprej aktivno delovati pri razvoju rekreativnega parakolesarstva, v ta namen pa zbrati sredstva za nakup ročnega kolesa in otroškega ročnega kolesa, ki bosta na voljo Inštitutu RS za rehabilitacijo Uri-Soča, ter organizacijo športnih motivacijskih kampov za mlade invalide, ki jim bodo omogočali kakovostne začetke aktivnega športnega življenja.

V šestih dneh v šestih slovenskih mestih šest rekreativnih dogodkov

V ta namen je s 1. majem 2015 odprta linija 1919 za SMS-donacije. Pošljite sporočilo SMS s ključno besedo **KOLO1** ali **KOLO5** na številko **1919** in prispevali boste **1 oz. 5 EUR** za nakup ročnega kolesa.

Prispevajo lahko uporabniki mobilnih storitev Telekom Slovenije, Izimobila, Debitela, Tušmobila in Simobila. Pogoji in navodila za sodelovanje pri storitvi SMS-donacija so objavljeni na spletni strani <http://zveza-paraplegikov.si>.

Parakolesarstvo v Sloveniji počasi pridobiva svojo podobo. Športniki z različnimi oblikami invalidnosti se lah-

ko pohvalijo z vrhunskimi dosežki na državni, mednarodni in svetovni ravni. Ker pa si želijo povezave invalidskih športnikov z navadnimi, so k projektu povabili tudi rekreativna kolesarska društva in profesionalne kolesarske klube. Skupaj z aktivnimi in rekreativnimi športniki invalidi Zveze paraplegikov Slovenije bodo v različnih mestih zavrteli pedala člani Kolesarskega društva Rog Ljubljana, Kolesarskega kluba Sava Kranj, Kolesarskega kluba Adria Mobil iz Novega mesta, Kolesarskega kluba Tuš, Športnega društva 3-šport Koper, Kluba slovenskih biciklistov 1887 in celjski rekreativni kolesarji celjske runde. Projekt pa so že podprli tudi v Mestnih občinah Celje, Ljubljana in Kranj.

Jože Globokar | Mednarodni turnir v namiznem tenisu

THERMANA LAŠKO 2015

V športni dvorani Tri lilije je od 5. do 9. maja potekal največji mednarodni namiznoteniški turnir.

Tokratni že 12. turnir je po številu udeležencev presegal vsa pričakovanja. Za zelenimi mizami je tekmovalo skoraj 420 igralcev invalidov namiznega tenisa iz 53 držav. Med njimi je bila cela vrsta svetovnih prvakov, prvič pa so nastopili tudi igralci iz Kazahstana, Kolumbije in Iraka. Častni pokrovitelj turnirja je bil predsednik vlade dr. **Miro Cerar**.

Žal na turnirju zaradi zdravstvenih težav ni tekmovala odlična igralka **Andreja Dolinar**, slovenske barve pa so branili **Barbara Meglič**, **Bojan Lukežič**, **Luka Trtnik**, **Primož Kancler** in **Ljubiša Gajić**. Vodil jih je trenerski dvojec **Damijan Lazar** in **Darko Kojačinovič**.

Po prvem tekmovalnem dnevu se je med posamezniki izkazal Bojan Lukežič, ki je napredoval v osmino finala.

V nadaljevanju tekmovanja so: dvojec Primož Kancler & Bojan Lukežič in

Bojan Lukežič – naš najboljši tekmovalc v posamični konkurenci (foto arhiv ZŠIS)

slovensko–hongkonška naveza Luka Trtnik & **Yip Ming Lee** napredovali v četrtfinale. Trtnik in Lee sta v osmini finala v razredu M7 s 3 : 0 odpravila ukrajinski dvojec **Victor Karp** & **Victor Omelchuk**. Kancler in Lukežič sta bila

v igrah z belgijsko navezo **Benjamin Marotte** & **Vinzenco Nardello** boljša s 3 : 1. Naši se v nadaljnja tekmovanja niso uvrstili.

Jože Globokar

PLAVALCI ODLIČNI NA MITINGU V SPLITU

V Splitu je od 15. do 17. maja potekal mednarodni plavalni miting **Croatia Open**, na katerem so blesteli slovenski plavalci. Osvojili so kar pet prvih mest. Med njimi tudi plavalec Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine **Aleš Sečnik**, ki je slavil na 50 m delfin in 150 m mešano. Aleš je plaval hitreje kot pred enim mesecem v Berlinu.

V sredini spredaj naš član Aleš Sečnik (foto arhiv ZŠIS-POK)

Barbara Slaček | Odbojka na invalidskih vozičkih

ODBOJKA PRIHAJA V SLOVENIJO

V Centru Progetto Spilimbergo je 1. maja potekal turnir v odbojki na invalidskih vozičkih. Ta šport je med slovenskimi paraplegiki manj poznan. Vsekakor pa je zanimiva športna disciplina, ki bi jo morda lahko pripeljali tudi k nam. Pravilo je, da ekipo sestavljajo: dva paraplegika, en tetraplegik in en neinvalid, ki mora prav tako igrati na vozičku.

Zveza paraplegikov Furlanije - Julijske krajine je letos organizirala deveti turnir v odbojki na invalidskih vozičkih. Sodelovalo je dvanajst ekip – deset italijanskih in prvič tudi ekipi iz Srbije in Slovenije. Slovensko čast so branili **Barbara in David Slaček, Urban Iršič in Drago Koser.**

Pravila igre so enaka kot pri »zdravi« odbojki, razlika je le v velikosti igrišča in pravilu, da se lahko žoga, ki se je odbila od mreže, udari še enkrat. Ker je igrišče precej manjše od klasičnega igrišča za odbojko, se po njem ni treba veliko premikati. Če se igralci po njem pravilno razporedijo, ostane za luknje, kamor bi lahko padla žoga, malo prostora. Se je pa seveda treba odzvati spretno, hitro, iznajdljivo in igro ves čas spremljati. Taka odbojka je ena redkih športnih panog, kjer morajo igrati igralci različnih višin poškodbe in neinvalid, zelo pomembno pa je, da je ekipa uigrana, dobro sodeluje in igralci v veliki meri poznajo fizične zmožnosti ostalih v ekipi.

Pri taki obliki odbojke je tudi točkovanje drugačno. Meri se namreč v času. Igra traja dvajset minut, po tem času je zmagovalec tisti, ki je prejel več točk.

Glede na to, da so naši igralci igro prvič videli, kaj šele igrali, so se kar dobro odrezali – niso bili zadnji. V centru, kjer vsako leto poteka turnir, pa sicer izvajajo obnovitveno rehabilitacijo za paraplegike in tetraplegike. Gostje so nastanjeni v ličnih brunaricah, ki so po-

stavljene poleg centra in so popolnoma dostopne in opremljene za bivanje paraplegikov in tetraplegikov. V centru so z rehabilitacijo pričeli leta 1990, po tem, ko je center v uporabo prejel naselje brunaric, ki jih je vlada tja postavila za začasno nastanitev žrtvam potresa v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja.

V začetku oktobra bo Dom paraplegikov Pacug v sodelovanju z Zvezo paraplegikov Slovenije organiziral prvo tekmovanje v odbojki na vozičkih. Povabili bomo dve ekipi iz Italije, pred-

vsem zato, da svoje znanje igre tega športa prenesejo k nam. Že zdaj pa vabimo vse, ki se vam zdi ta športna panoga zanimiva, da nam sporočite svoj interes za sodelovanje.

Z leve Urban Iršič, Barbara in David Slaček in Drago Koser (foto arhiv Progetto Spilimbergo)

Medtem ko je višina mreže standardna, je igrišče manjše. (Foto arhiv Progetto Spilimbergo)

Anka Vesel | Samostojni razstavi slikarjev Dragice Sušanj in Metoda Zakotnika

RAZSTAVI »ŠOPEK POMLADNEGA CEVETJA« IN »MOJ POGLED«

V galeriji v predverju podjetja Salus v Ljubljani se je devetega aprila letos odprla samostojna razstava Dragice Sušanj – slikarke, ki slika z usti. Le dan prej pa je v prostorih Kranjske hiše v Kranju samostojno razstavo otvoril Metod Zakotnik.

Dragica Sušanj ob odprtju samostojne razstave (foto Anka Vesel)

Na razstavi z naslovom **Šopek pomladnega cvetja** je bilo razstavljenih sedemnajst tihotij v oljni tehniki. Razstavo je odprla **Katarina Ivančič**, predstavnica za stike z javnostjo podjetja Salus s kratkim pozdravnim nagovorom in recitalom pesmi **Mile Kačič**. Otvoritev je popestrila **Špela Koren**, ki je zbranim zaigrala na prečno flavto.

Za okusno pogostitev je poskrbela **Petra Sušanj**. Razstavljena dela so bila na ogled do sredine maja.

Likovna dela na razstavi z naslovom **Moj pogled** upodabljajo naravo. Kot je povedal avtor **Metod Zakotnik**, je narava »prva in zelo pomembna sopolnica našega bivanja«.

V kulturnem programu, ki ga je povezovala **Karmen Zupan** iz Zavoda za turizem, je zapela **Ana Benedik**, učenka Glasbene šole Kranj, ob spremljavi klaviaturista **Gašperja Jereba**. Za pogostitev so poskrbeli dijaki in učitelji Srednje šole za gostinstvo in turizem Radovljica ter vinska klet Vinakoper.

Grafika, nagrajena z Zlato paleto (foto Andraž Muljavec)

Na otvoritvi razstave Metoda Zakotnika (foto Andraž Muljavec)

Jože Globokar | Slikarji ustvarjali v prostorih Moto kluba Soča

PRVOMAJSKA DELAVNICA NA TOLMINSKEM

Slikarke in slikarji Likovne sekcije Zveze paraplegikov Slovenije naj bi se na tradicionalni prvomajski delavnici izpopolnjevali v Gabrjah blizu smaragdne lepote Soče. Tokrat so pri Lebanovem čebelnjaku med drugim nameravali slikati tudi panjske končnice in na večer ob druženju prižgati kres.

Toda 28. aprila 2015 jim vreme ni bilo naklonjeno. Lepi načrti so »padli v vodo,« slikarji pa so svoje »štafelaje« postavili v prostorih Moto kluba Soča v Tolminu. Pod mentorskim vodstvom **Rassa Causeviga** so dela ustvarjali v različnih tehnikah. **Dragica Sušanj** in **Željko Vertelj**, ki sta tudi člana Mednarodnega združenja slikarjev, ki slikajo z usti ali nogami, sta slikala v tehniki olje na platno. **Benjamin Žnidaršič** (polnopravni član omenjenega združenja) je svojo abstraktno sliko ustvarjal v tehniki akril na platno, prav tako tudi **Boris Šter**. **Damjan Rogelj**, **Zlatko Bernašek** in vodja kulturnih dejavnosti pri Zvezi **Metod Zakotnik** so slikarsko znanje nadgrajevali v tehniki risba – svinčnik - oglje. **Anka Vesel** in domačin **Klavdij Leban** (organizacijske niti prvomajskih delavnic so v njegovih rokah) sta tudi slikala v tehniki olje na platno, medtem ko je **Ljudmila Turk** v akrilni tehniki izdelala res lepo panjsko končnico in jo poklonila čebelarju **Izidorju Lebanu**. Na delavnici je sodeloval tudi slikar **Boštjan Močnik** iz Trziča. Slikarsko delavnico je izvedlo Društvo paraplegikov severne Primorske, podprla pa Javni sklad RS za kulturne dejavnosti in Zveza paraplegikov Slovenije.

Organizacijske niti so bile v rokah domačina Klavdija Lebana. (Foto Lojze Primc)

Slikarji so zaradi slabega vremena ustvarjali v prostorih Moto kluba Soča. (Foto Lojze Primc)

Boris Šter | Zlata paleta

PODELJENI CERTIFIKATI KAKOVOSTI

Po tem, ko smo člani likovne sekcije Zveze paraplegikov Slovenije pokazali, da smo dobri tudi pri ustvarjanju grafik, smo jih razstavili za nagrado zlata paleta.

Vsredo 25. marca je bila v predverju kulturnega doma Špas teatra v Mengšu razstava risb in grafik za nagrado zlata paleta. Za nagrade certifikata kakovosti in zlate palete smo oddali slike in grafike tudi člani likovne sekcije pri Zvezi paraplegikov Slovenije. Pred časom smo v Semiču izdelovali grafike **Anka Vesel, Ljudmila Turk, Miran Jernejšek, Klavdij Leban** in **Boris Šter** in vse naše grafike so bile razstavljene v konkurenci 164 grafik in 104 risb. Prisotne je nagovorila predsednica Likovnega društva Mengeš **Leonida Goropevšek**, razstavo pa je odprl župan občine Mengeš **Franc Jerič**. V kulturnem programu so se predstavili **Mengeški črički**, otroški pevski zbor pod vodstvom **Andreje Polanec**. Predsednik projekta Zlata paleta **Branko Železnik** je podelil priznanja nastopajočim in certifikate kakovosti. Med do-

Slikarji so zaradi slabega vremena ustvarjali v prostorih Moto kluba Soča. (Foto Lojze Primc)

bitniki certifikatov kakovosti sta bila tudi člana naše likovne sekcije Boris Šter iz Tržiča in Ljudmila Turk iz Ljubljane, ki sta

kandidata za najvišja priznanja, od letos tudi zlato, srebrno in bronasto paleta.

Ivana Gornik | Zakaj se ne da kupiti motivacije? Za tri obroke po 9,99 EUR. Takšno, ki traja.

MOTIVACIJA IN INSPIRACIJA (I.)

Kaj lahko spremenimo že danes, da bo jutri do nas prijaznejši in da bomo naredili v življenju kakšen nov, drugačen premik v pravo smer? Zastavimo si kak nov cilj ali obrišimo prah z obstoječega. Drznimo si. Navijajmo drug za drugega. Skupaj smo močnejši.

Smu skupek svojih navad. Dobrih, slabih. Stvari povečini ponavljamo iz dneva v dan od tega, kdaj

vstanemo, pa do tega, kaj pojemo, kako se počujemo, koliko kav spijemo itd. Zlasti kako ravnamo in kako se

odzivamo na vse okoli nas. Zlahka zapademo v rutino. Tisti, za katere to ne velja, mirno spreglejte. Vsi ostali pa ...

pomislimo, ali bi želeli živeti kako drugače. Koliko ciljev smo opustili? Kolikokrat smo se predali? Kje so naše sanje, jih živimo? Kaj so naši cilji in v kolikem času jih želimo doseči? Zdi se mi, da je še tako drobcen cilj boljši kot nič. Če imamo cilj, imamo smer. Rabimo še odločitev. Velikokrat je sila težko začeti. Potem stvari že kako stečejo. Naslednja sestavina, ki jo nato potrebujemo, je vztrajnost. In če tako dan na dan uspevamo z večjimi ali manjšimi premiki, dobimo polet. Uspeh nas motivira.

Ne zavedamo se, česa smo dejansko zmožni. Zmogli bi marsikaj, če bi počeli stvari kontinuirano in nas ne bi bilo tako strah. Kaj če ne uspem? Kaj pa če uspem – potem bo vse še težje in vsega bo več? Ljudje, ki umirajo, obžalujejo, da niso bili v svojem življenju bistveno drznejši in da niso živeli bolj polno. Celo vrsto stvari obžalujejo. No, so pa kakšni, ki so zadovoljni z doživeti in doseženim. To bi si želela tudi sama.

Kakšne cilje si lahko zadamo? Že to je cilj, da si rečemo, da se bomo manj jezili. Da se bomo lepše razumeli z najbližjimi. Da bomo pili več vode, zaradi česar bo naše počutje boljše. Da bomo šli bolj zgodaj spat in zjutraj prej vstali. Da bomo v službi delali z večjo zagnanostjo. Veselje rodi še več veselja in obratno, stalna jezavost se povečuje. Tisto, čemur dajemo poudarek, se krepi. Če želimo kako drugače, je treba to ozavestiti. Nakar se odločimo, ali bomo nadaljevali z istim početjem ali bomo šli v novo smer. Potem pa to vadimo. Ni važno, ali se posreči le tu in tam. Ko se človek po odklonu venomer vrača v pravo smer, se zgodi napredek.

M. J. Ryan je avtorica knjige *This Year I Will... (V tem letu bom ...)*. Ponuja celo vrsto idej in domislic, kako končno spremeniti navade (in razvade), kako obdržati odločenost ukrepati, kako uresničiti sanje. Pokukali bomo v nekatere njene ugotovitve.

(Foto spletni vir)

Že Aristotel je povedal, da smo to, kar venomer počnemo. Odličnost poptemtakem ni dejanje, marveč navada.

Avtorica razmišlja, kolikokrat smo že gotovo napravili zaobljube. In se jih potem ne držali. Vsak od nas si gotovo želi kaj pri sebi spremeniti ali se česa na novo naučiti. Nekdo se želi posloviti od cigaret, kdo drug bi želel postati bolj organiziran, nekateri si želijo shujšati ali se lotiti novega projekta itd. Če želimo vpeljati novo in drugačno ravnanje in spremeniti okorelo obstoječe, nas bo to stalo kar nekaj dela in precej volje. Ni lahko spreminjati navad, ker so ukoreninjene. Še najraje bi spreminjali druge, da se nam ne bi bilo treba in to je šele misija nemogoče. Tako da se posvetimo kar sebi. M. J. Ryan pravi, da je za spremembo treba vključiti vse komponente, mentalno, čustveno in duhovno. Potrebne so energija, odločenost in

želja. Treba bo večkrat začeti, ja, treba bo spet in spet začeti. Včasih se že tu ustavi. Povečini ne maramo sprememb in v ključnih trenutkih nas napade strah. Vendar se je več kot vredno prebiti skozenj. Vredno se je prebiti skozi mlačnost, neodločnost, negotovost. Ker na drugi strani se nam odpre nov svet v drugačnih barvah. Dosežek nas bo premaknil v nekoliko drugačno realnost, ker se človek, ko uvidi, česa je zmožen, počuti izpolnjenega in živega. Velikost dosežka ni pomembna. Nekdo se mora neznansko potruditi za povsem drobceni napredek, ki pa je ravno zato neprecenljiv.

V tokratnem srečanju s tematiko motivacije oz. njenim pomanjkanjem smo se na kratko dotaknili nekaterih vprašanj in problemov. V naslednjih člankih pa bodo še kakšne ideje in razmišljanja, za katere upam, da bodo koristna. Sicer že večino stvari poznamo in zamahnemo z roko, rekoč: „Pa saj že vse to vem.“ Bistvena razlika je med vedeti in poznati ter na drugi strani to tudi uporabljati. Če idejo uporabimo, pa čeprav samo eno, je bolje, kot če jih poznamo deset, pa jih nikoli ne uporabimo. Do naslednjič, ko bomo spet zajadrali v iskanje poti k našim ciljem, vam želim sončno poletje, takšnega, ki navdihuje.

Katere so pasti zaobljub? Avtorica omenjene knjige jih je naštel 10.

1. Nejasnost pri tem, kaj dejansko hočemo.
2. Temu, kar želimo doseči, se ne zavežemo.
3. Prelaganje na jutri ter izgovori – ni časa, napačen trenutek, pes pojedel domačo nalogo.
4. Nepripravljenost prebiti se skozi nelagodje.
5. Nimamo načina, kako slediti napredku in kako se sprotno opominjati, ko zdrsnemo s poti.
6. Pričakujemo popolnost, zapadamo v krivdo, sram, obžalovanje.
7. Poskušamo se prebijati sami, brez pomoči.
8. Sami sebi pripovedujemo omejujoče zgodbe, ki nas zaustavijo.
9. Nimamo plana B in/ali C.
10. Svoje spodrsrljaje spremenimo v dokončno predajo.

Janez Učakar | Ples na vozičkih

PLESALO SE JE NA NIZOZEMSKEM

Plesalci Plesnega kluba Zebra se že vrsto let udeležujejo mednarodnega plesnega spektakla v mestu Cuijg na Nizozemskem. Letos so v svoje vrste povabili tudi naju z Alenko in vabilu sva se z veseljem odzvala. Njihovih plesnih treningov sva se udeleževala v dvorani na Gerbičevi v Ljubljani pod trenerskim vodstvom Andreja Novotnyja.

Tako smo se na velikonočni četrtek z dvema kombijema odpravili proti deželi tulipanov. Vreme ni bilo prav nič prijetno, vendar ni oviralo našega razpoloženja, saj nas je večji del poti spremljal dež, čez gorski prelaz Katschberg pa smo imeli s snežnim metežem pravo zimsko idilo. To za naša voznika, **Matija** iz Društva distrofikov in trenerja **Andreja**, ni bil problem, saj sta vešča vožnje tudi v takšnih razmerah. V zgodnih jutranjih urah smo prispeli do hotela in si ta dan rezervirali samo za počitek.

Drugi dan nas je že čakalo tekmovanje, udeležilo se ga je okrog 150 parov iz Malte, Belorusije, Poljske in Južne Afrike. Samo tekmovanje je potekalo v različnih kategorijah, midva pa sva se pomerila v skupini debitantov in od trinajstih parov prvi dan osvojila osmo, drugi dan pa sedmo mesto. Na omenjenem tekmovanju nas je sodelovalo šest parov iz Slovenije, med drugimi tudi **Barbara Šamperl** in **Klemen Pirman**, ki sta v najvišji kategoriji v standardnih plesih prepričljivo zmagala, drugi dan pa sta v latinskoameriških plesih zasedla četrto mesto. Visoko sta se v selekciji uvrstili tudi **Petra Škofic Damjan** in **Ana Razboršek** (2. mesto), v kategoriji amaterjev pa **Ines Golobič** na električnem vozičku in njena hodeča plesalka **Vesna Rom** (2. mesto). Predvsem so nas navdušili tekmovalci, ki so poleg visoke starosti in težji gibalni oviranosti vseeno odplesali svoje ples-

ne točke. Veselje, navdušujoča radost in užitek v plesu so premagovali zmanjšane zmožnosti oseb po kapi, amputirancev in vseh tistih, ki so premikali lahko le ročico električnega vozička. Celotno tekmovanje je bilo prežeto z duhom spodbude v medsebojnem druženju in sporočilom, da ples združuje in izpolnjuje, bogati vsakega posameznika. Udeleženci so dokazali, da je v plesu možno uživati kljub težki motorični oviranosti, ki potrebuje dodatno osebo za izvedbo giba, kar pomeni, da

plešejo trije plesalci v »paru«.

Zadnji dan, na samo veliko noč, smo si po končanem tekmovanju na svoj način z nekaj šunke in pirhov, ki smo jih pripeljali s seboj, sami pričarali praznično vzdušje. V poznih popoldanskih urah pa smo se morali posloviti. Kljub temu da je bila pred nami dolga noč vožnje, smo se domov vračali s prijetnimi občutki. Ob bogati beri osvojenih medalj smo si bili enotni; če bo le mogoče, se v bodoče še udeležimo podobnih tekmovanj!

Jani in Alenka uživata v plesu.
(Foto Mojca Kolman)

Velikonočni zajtrk malo drugače
(foto Mojca Kolman)

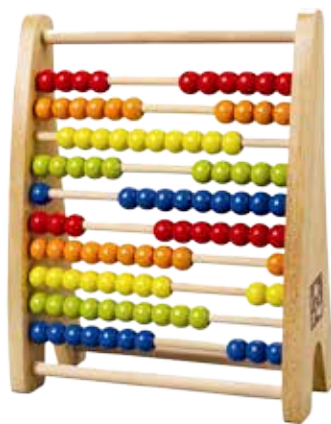
Slovenska zasedba na Nizozemskem (foto Mojca Kolman)

Alenka Oblakovič

ABRAHAMOVA TABLICA ZA ŽENSKE VSEH DEŽEL IN NARODOV

Mimogrede so minila moja živahna, poskočna, vrtoglava mlada leta, bila so zanimiva, sočna, žlahtna, dragocena, predvsem pa srčno doživeta. Kaj bi le v preteklosti se izgubila, pred menoj je vse, po čemer hrepenim. Kaj bi le za odhajajočim vlakom zrla, z vsemi najdražjimi poveseliti se želim.

Drage moje sledilke in ljubi moji sledilci, komaj par let je minilo, odkar je moje življenje predzadnje polno desetletje slavilo. *Sebi in drugim ob takih in podobnih priložnostih vedno želim, naj bo naše življenje čim bolj zdravo, zadovoljno, živahno, nagajivo in pogumno, predvsem pa stojmo v njem pokončno, ponosno in globokoumno. Le glejmo, da ne bomo odšli s tega sveta skregani z vsemi, v ljubezni popolnoma razočarani in na vso moč brezumno.* V malem travnu letos je moje življenje pridobilo še eno desetletje, doživljenjsko se mi je pridružil sivolasi Abraham. Na tem mestu gre najlepša zahvala »oberk« šefu Zveze **Danetu**, gospe **Darji** in šefu mojega domačega DP **Petru** za prijazna voščila in dobre želje. Domači so mi podarili čisto nov tablični računalnik in 20 ur brezplačnega učenja rokovanja z njim. In kako je videti? 100-gramska tablica čokolade + leseno računalo na kroglice + ovitek za tablični računalnik.

Kako začudeno, lahko bi rekli zabodeno, so pogledale moje oči, ko sem odvila darilo. Pri srcu me je nekaj močno stisnilo in v glavi se mi je nešteto misli porodilo. Je že tako: kdor z malim ni zadovoljen, velikega ni vreden. O, pa se je po vseh mojih hektolitrih suhih solza in po milijonih tihih vzdihljajev obupa vendarle v mojem naročju čudežno pojavila še ena v darilni papir ovita škatla. Srce mi je brž poskočilo in ob odprtju škatle sem se iskreno razveselila, saj se je v mojih očeh zrcalila prava resničnost zaželenega darila. Tablica znamke Lenovo.

A to še ni vse. Naj vam zaupam še eno skrivnost, o kateri v tem trenutku že čivkajo vrabci na domski strehi. So prišli prav sumničavo skozi okno knjižnice pogledat, ali je stvar resnična ali ne. Pa je! Člani strokovnega kolegija, ki

ga vodi naša skrbna direktorica in glavni vodja finančno-računovodske službe v našem domu, uradno CSS Škofja Loka, so nam stanovalcem (trenutno smo trije stanovalci, ki uporabljamo domski računalnik) pred nekaj dnevi obljubili, da bomo dobili nov skupni računalnik z velikim zaslonom. In danes z velikim navdušenjem že pišem nanj članek za »Paraplegika«. Super! Hvala vsem odgovornim v CSSS-ju za njihov izreden, tenkočuten posluš, ljubeznivo pozornost in sočutno razumevanje naših želja in potreb. Bog lonaj!

Ženske vseh dežel in narodov ...

... združimo se v dobrem! Mladenke po srcu, letih in občutju smo v našem društvu, pa kot boste brali v vsem časopisu, tudi še v marsikaterem drugem, zelo priljubljene in dragocene, saj nas je v društvu, v nasprotju s slovensko demografsko politiko, precej manj kot predstavnikov v mislih, besedah in dejanjih šibkejšega spola (dobrih 36 %). Tako nas le-ti zadnji omenjeni vedno

Srečanje ob dnevu žena (foto Anka Vesel)

počastijo s primernim pogostitvenim srečanjem za mednarodni dan žena, ki ga po svetu že od leta 1917 praznujejo vsako leto 8. marca, saj so se na ta dan začeli protesti v Petrogradu (danes St. Petersburg), iz katerih je nastala komunistična oktobrska revolucija. Je dan praznovanja ekonomske, politične in socialne enakopravnosti in dosežkov žensk, praznujejo pa ga predvsem v bivših komunističnih in socialističnih državah. Prvič so ga praznovali leta 1911 v Avstriji, Nemčiji, Švici in na Danskem, takrat še na 19. marec. V Sloveniji so ga prve praznovale Trboveljčanke. 8. marca leta 1702 je **Anne Stuart**, sestra Marije II., postala angleška kraljica, saj je **kralj Viljem Oranski** padel s konja in se tako hudo poškodoval, da je umrl. Kaj pa je lezel nanj, če se ni znal obdržati na njem? Tudi danes lezejo zelenici na oblast, pa kaj hitro pristanejo na realnih, trdih tleh, potem pa krivijo za to vse nas, ki da ne razumemo njihovih programov. Dandanašnja »ženska kvota« bi lahko mirne duše sprožila revolucijo za padec vseh megaoblastnikov, a očitno nam je strah pred borbo z njimi vlila kriva vera, da nam bodo vse dobro in hudo vrnilo prav oni sami, po naročilu

nas in naših tožiteljev. Sicer si lahko več o osmomarčevskih prigodah preberete na netu. Ker je bil 8. marec tokrat ravno na nedeljo, tega dan pa ne smemo motiti družinske idile v velikih trgovskih centrih, smo praznovale že v petek 6. marca. Očitno smo se naveličale »tulipanov«, zato so nas povabili, kdo drug kot krepko moško članstvo, v gostilno Aleš na Bregu pri Kranju. Ko sem na hitro prebrala Breg pri Kranju, sem si brž pripravila svoj »potepuški« nahrbtnik in si šla k sosеду izposodit ribiško palico. Pa me je moj dragi malo čudno pogledal, češ, preberi še enkrat lepo počasi in natančno. Še on, ki je slep, je uvidel mojo napako. Zato sem palico vrnila lastniku, v nahrbtnik pa sem za vsak slučaj skrila kolot laksa (op. p. pravilno slovensko se mu pravi neelastična vrvica) s kovinsko zanko in zraven priložila še škatlico s črvi. Dobro, da sem jih prej s »šnopcem« prepojila, da mi niso potem med večerjo ven prigozazali. Si predstavljate, kakšna panika bi to bila. Ja, hec mora bit', ker smeh je pol zdravja. Pa če verjamete ali ne. To pa je 100-odstotna čista resnica, da je predsednik Peter nam vsem prisotnim gospem in gospodičnam podaril pisa-

ne ciklame v »tegelčkih«. Žal je moja že kaj kmalu »konc vzela«, zato sem jo brž dala naši »hišni vrtnarici«, da jo je zunaj vsadila, zdaj jo bom šla večkrat v park gledat, če se je na vnani rob gredice prilagodila. Fantje in možje, dobro ste se odrezali s počastitvijo nas, boljših polovic. Najlepša hvala v imenu vseh prisotnih!

Tu naj pripišem še par besed o naši ženski sekciji alias druženju veselih frajl. Odkar smo z izdelovanjem prelepih cvetličnih aranžmajev začele, smo že vso naravo v rož'ce odele, zato smo vse še bolj ponosne in vesele. Naša mentorica **Marija Radkovič** nas iz meseca v mesec vedno znova preseneča z raznimi kreativnimi idejami, ki jih me z ustvarjalno navdušenostjo tudi uresničujemo. Še vedno pa željno pričakujemo, da se nam katera izmed članic društva na novo pridruži.

Srečno!

.....
*Med dvema otrokoma
 izberi oba.*

Boris A. Novak, Etika težje poti.

.....

Draga naša Nina Wabra Jakič in Gal Jakič.

Krona vajine ljubezni je rojstvo sinka **Lea**.

Naj vaju ta čudoviti dogodek z ljubečimi trenutki še dodatno osreči.

Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine

OBEMA ČESTITKAMA SE PRIDRUŽUJE TUDI KOLEKTIV
ZVEZE PARAPLEGIKOV SLOVENIJE

Primožu in Nini Jeralič!

Ne samo bralci Paraplegika, tudi širša slovenska javnost je lahko na TV Slovenija spremljala izbor za naj par TV-poroke 2015.

Po množičnem glasovanju sta največ glasov dobila Primož Jeralič in njegova izbranka, simpatična Nina.

Poroka, ki so jo poimenovali ganljiva TV-poroča, se je zgodila v začetku marca v prečudovitem okolju podzemne katedrale Postojnske jame.

Obred je opravila znana slovenska igralka, Zvezdana Mlakar, ki je pridobila pooblastilo za enkratno sklenitev zakonske zveze.

Slavnostni obred je pred številnimi svati odprla operna diva Alenka Gotar, pridružili so se ji tudi druge znane pevke in pevci. Zaključek je s svojim znanim repertoarjem obogatila še Tanja Žagar.

Vesolja, dobre volje, sreče, nasmehov, zaobljub, šampanjca, čestitk, objemov, stiskov rok, poljubov, brisanja solz, plesa, metanja šopka in še česa ni manjkalo.

Želimo jima in o tem smo prepričani, da bo zakon držal večno.

Naj bo njima in njunima Gašperju in Neži tako vse življenje.

Še enkrat iskrene čestitke in obilo družinske sreče!

Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja.

ČESTITKI SE PRIDRUŽUJE TUDI ZVEZA PARAPLEGIKOV SLOVENIJE.

Članu Društva paraplegikov jugozahodne Štajerske **Jožefu Kramerju** in njegovi partnerki **Darji Šušter** iskreno čestitamo ob rojstvu prvorojenke **Eve Kramer**, ki je na svet prijokala zadnje dni meseca ljubezni.

Želimo vam veliko družinske sreče in lepih ter predvsem zdravih skupnih trenutkov.

ZAHVALA

Člani ribiške sekcije Društva paraplegikov severne Štajerske se zahvalujemo znanemu Bistričanu za poklonjeno ribiško opremo.

Obrazložitev:

Fredi Ojcinger se je zaradi bolezni prenehal ukvarjati z športnim ribolovom. Ker pa je imel veliko (dobre) opreme za sladkovodni ribolov, je vso opremo (palice, trnke in veliko drugih rekvizitov) poklonil ribičem paraplegikom našega Društva.

Opremo je med paraplegike razdelil prav tako znani Bistričan Vojko Gal, ki s paraplegiki že dolgo prijateljuje.

Paraplegiki ribiči smo bili opreme zelo veseli, še posebej začetniki, ki so bili slabše opremljeni. Ribiči Društva se zato Frediju in Vojku za plemenito gesto še enkrat iskreno zahvalujemo.

KOLO ZNAMKE STRICKER

Prodajam ročno kolo znamke Stricker, model Smart z elektromotorno podporo, prirejeno za samostojno uporabo osebe z zmanjšano mišično močjo rok in brez aktivnega oprijema s prsti rok.

<http://www.stricker-handbikes.de/>

CENA: 1.600 EUR

Za morebitna pojasnila sem na voljo po telefonu 031 235 319.

VADBENI PRIPOMOČEK

Prodajam vadbeni pripomoček, ki je primeren za večino uporabnikov vozičkov z aktivno gibljivostjo ramenskega obroča. Pripomoček omogoča aktivno razgibavanje sklepov nog ter krepitev mišic nog in/ali rok ter obratno. Pripomoček je brez napak in z nekaterimi dodatki.

<http://randscot.com/cycles/Spirit-690>

CENA: 990 EUR

Za morebitna dodatna pojasnila pišite na e-naslov: dusan.ambroz@amis.net ali vprašajte preko tel.: 031 235 319.

PRODAM BOLNIŠKO NEGOVALNO POSTELJO z električno nastavljivo višino, vzglavjem in vnožjem. Postelja je lesena, stabilna in ima kovinsko mrežo za vzmetnico. Ležišče je kot novo saj je postelja malo rabljena.

Prodajam tudi električni invalidski voziček, baterija je nova. Imam tudi druge pripomočke za invalide: sobno stranišče, sedež za v kad, blazine za voziček in blazino proti preležaninam za posteljo. Cena - po dogovoru.

Vse se nahaja v Ankaranu. Pokličite: 031 231 016 Sonja

AVTO FIAT DOBLO

Prodajam avto znamke Fiat Doblo s povišano streho in klančino za vstop z invalidskim vozičkom. Avto je letnik 2005, prvi lastnik, 1.9-dizelski motor, prevoženih 120.000 km in dobro ohranjen. Dodamo štiri zimske gume na jeklenih platiščih, opremljen pa je tudi s pasovi za pritrditev invalidskega vozička.

Cena po dogovoru.

Za več informacij pokličite na 031 537 921.

INVALIDSKI VOZIČEK

Prodajam se nerabljen invalidski voziček na ročni pogon.

Küschall Champion

Kontakt 040 698 476

MOTOMED

Prodajam Motomed za razgibavanje rok in nog in Handbyke – kolo, ki se priklopi na invalidski voziček. Možno je kupiti tudi kolo z vozičkom, ki je bil originalno dobavljen poleg kolesa.

Kontakt 040 851 397 – Srečko

Ivanu Piberniku v spomin

Zadnje čase se res nismo veliko družili, saj je tudi nas, ki smo po hudi poškodbi preživeli več ko 40 let na invalidskem vozičku, življenje nekoliko potisnilo ob stran.

In tako naši spomini sežejo več kot dolga štiri desetletja nazaj. Slabe smo pozabili, spominjamo se le lepih. In teh je bilo kljub naši invalidnosti zelo, zelo veliko. Še posebej v Pineti, kjer smo se vsako leto srečevali na obnovitveni rehabilitaciji. Tam, kjer je bil Ivan, ni bilo kislih obrazov. Bilo je veselje, smeh, predvsem pa slovenska pesem, ki jo je imel tako rad.

Tako kot je aktivno živel pred poškodbo, tako aktivno je deloval tudi v naši organizaciji. Že leta 1981 smo ga izvolili za predsednika največjega društva Zveze paraplegikov Slovenije – predsednika Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine. To odgovorno nalogo je opravljal kar 19 let. Bil je dober vodja in odličen organizator številnih prireditev. Med njimi tudi pobudnik vsakoletnih srečanj vseh članov društva z ogledom sakralnih objektov in obiskom svete maše. Za to so mu bili še posebej hvaležni nekoliko starejši člani. Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine letošnje tradicionalno srečanje pripravlja v bližnjem Trzinu. Ivana ne bo, bomo pa v mislih z njim.

Ivan je bil tudi odličen športnik. Priključil se je atletom paraplegikom in tetraplegikom. Medalje in pokale je osvajal v metu diska, kija in suvanju krogle. Na domačih tekmovanjih je bil

v atletskem mnogoboju sedemkrat državni prvak. Na evropskih igrah na Dunaju je bil štirikrat član reprezentance in osvojil eno zlato, štiri srebrne in pet bronastih medalj.

Sanje vsakega športnika so – nastop na olimpijadi. Ivanu so se te sanje uresničile v letu 1980, ko je na paraolimpijadi na Nizozemskem osvojil dve nehvaležni četrti mesti. No, rezultat ni toliko pomemben, pomembno je, da je bil tam in častno branil naše barve.

Na začetku Ivanovega predsednikovanja smo organizirali košarkarsko tekmovanje v spomin na velikega športnika **Toneta Pogačnika**. To tekmovanje je danes preraslo v velik košarkarski dogodek z mednarodnim turnirjem.

V času Ivanovega aktivnega dela smo se velikokrat srečali v naših prostorih. Če se nismo srečali, smo se pa slišali, saj je bil Ivan tudi radioamater.

Ivan je bil človek odprtega srca. Predvsem pa človek, ki je znal ločiti dobro od slabega. Prisluhnil je slehernemu članu in mu po svojih močeh skušal pomagati. Zato smo ga vsi spoštovali in ga imeli radi. In zato smo mu v letu 2003 podelili tudi naziv častnega predsednika društva.

Svojci – prejmite naše iskreno sožalje.

**Društvo paraplegikov
ljubljanske pokrajine in
Zveza paraplegikov Slovenije**

UMRLI

LAMPELJ Vida,
članica DP ljubljanske
pokrajine,
rojena 3. 6. 1957

ŠARB Franc,
član DP JZ Štajerske,
rojen 10. 11. 1941

OREL Ignacij,
član DP ljubljanske
pokrajine,
rojen 14. 12. 1954

*Spomini so kot iskre,
ki pod pepelom tlijo,
a ko jih razgrneš,
vedno znova zažarijo.*

(J. W. Goethe)

Kuloarno oko

ŠPIK

Vse vidi, vse sliši, predvidi, razmisli in šele nato razkrije ...

Ha, sem slišal govoriti, da sem se ustrašil nove urednice! Jaz pa že ne, jaz. Ga ni urednika, ki bi me kar tako dal na hladno. To lahko kvečjemu naredi kak upravni odbor Zveze ali še huje, sama skupščina. Se spomnite? So lansko leto o tem razpravljali na eni od sej upravnega odbora. O, ne, Špik ima trdo kožo, vam povem, in zapomnite si to.

Je bilo kar prav rečeno in citiram iz uredniščne kolumne: »Pravi, da se mu zdi, da je v minulem letu preveč brskal po generalštabu, kot imenuje Zvezino administracijo, in da so mu zato dragocene informacije spolzele med špicami kolesja.«

Res sem bil na terenu, na izletu, kot pravijo delavci Zveze, ko imajo terensko delo na kakem izmed pokrajinskih društev, in prišel do spoznanja, da se spleča. Sem moral, če je pa globoko grlo v bolniškem staležu. Spleča se pogledati, kako eni nič ne delajo, drugi delajo, a ni kaj videti, tretji pa se mučijo na vse pretege, a se jim niti približno ne sanja, kako se stvarjem streže, in potem vztrajno kličejo *grupen fireerja* za nasvet.

Gremo lepo po vrsti, od največjega do najmanjšega.

Župan najlepšega mesta na svetu se ukvarja samo še z džamijo in paraplegiki. Se je vrgel v ranljive ciljne skupine državljanov. Na njih stojijo denar in glasovi. Ne vem, kaj ste videli vi, jaz sem ga zasledil res le tam. Na polaganju svetega kamna in na Pogačnikovem memorialu. Predsednik društva pa je po tem, ko je prvi dobrodelni

koncert za kombi posloval s pozitivno nulo, na veliko organiziral drugega in rekel, da je že sama reklama društvu boljše kot nič. Kaj pa kombi, stari! Od zdaj bom ljubljansko društvo imenoval Humanitas Rock`n`roll. Pri čemer `n` roll pomeni »goni na roke« ali pokličite taxi.

Toti Maribor je `mel pa koline. Take, čisto prave, domače koline. Spet. Je klicala članica in prosila za prevoz. Ga ni dobila, so jo pa povabili na koline. Je klical član in vprašal, kdaj ima predsednik uradne ure, da bi se z njim nekaj pogovoril, pa ni šlo, ker je bojda na kolinah. Vse, kar lahko storim, je, da fletni strokovni delavki v generalštabu predlagam, naj uvede nov poseben socialni program, koline! Aja, pa golažjado.

Sem bil v »Cjelu«. Čudno mirno je bilo, sem pa naletel na Franca. Ja, seveda, če so pa vsi na predavanju za varno vožnjo. Pohvalno, ni kaj. Kaj pa Društvo Janez? Al' je zdaj Franc predsednik, namestnik predsednika, tajnica, blagajnik, nadzorni odbor in vsi ostali odbori, da jih ne naštevam, pa predstavnik za stike z javnostmi tudi?

No, na Dolenjskem so pa imeli volitive. Jožko, vse lepo in prav, če ne bi slišal govoriti, da bo tvojemu namestniku na naslednji seji upravnega odbora Zveze podeljeno polnopravno članstvo v odboru, na osnovi števila prinesenih pooblastil o zastopanju vašega društva. Nič drugače ni pri obalnih Primorcih, kjer so aktivni le v Zavodu Aršiva. Ste razmišljali o združitvi Zavoda in Društva?

Mimogrede, Jožko, a veš, da je Broz vodil državo »le« sedemindvajset let?

V Prekmurju pa vlada blond mladenci, ki ima srečo, da je blond. Se sivi lasje ne vidijo, ko njegove ovčice res čisto vsaka po svoje vlečejo na svojo stran. Ene bi žurale, ene bi kvačkale, kar nekaj bi jih pelo, vse bi pa delale točno tako, kot predsednik ne bi. »Ka bi predsednik včasih pogledal stran pa bi bija vuk celi, pa koza sita.«

Na Gorenjskem, razen tega, da je glavni policist nastopil penzion in da ima nove zobe, nič novega. Ovčice so pridne, športajo vsaka po svoje, tam, kjer morajo, za kaj drugega jim pa ni mar.

Na severnem Primorskem se pridno prijavljajo na javne razpise in se udeležujejo vseh pasjih procesij, ki jih organizirajo v regiji. So pa edini, ki skrbno vodijo evidenco števil: dvanajst članov se je udeležilo predstave, obdarili so petindvajset članic, trije člani so se udeležili poletov v Planici, kegljanja so se udeležili štirje člani (mimogrede, toliko jih je potrebnih za ekipo). Videti je, da so edini dojeli bistvo FIHA. Koliko *neponovljivih* uporabnikov je uporabilo posebni socialni program?

In ne nazadnje je tu še naše najmanjše koroško društvo. Naši najmanjši in najmlajši. Pravijo, da veliko delajo, vendar nimajo kaj dosti povedati. Dragi moji, pišite o številkah kot severni Primorci. Pet nas je kegljalo, istih pet je igralo košarko na vozičkih, potem je šlo teh pet na izlet in ob koncu leta se jim je pridružilo drugih pet s spremljevalci. Bilo nas je petnajst in bili smo sklepčni.

Sem bil tudi drugod. V Pacugu prva direktorica. (Moram paziti, ker je tudi moja urednica, raje drugič.) V Pineti so naredili nov WC. Boste sr... v stilu. Če se lift pokvari, pa komu mar. V Čatežu pa širijo meje, se odpirajo navzven. Temu se strokovno reče mreženje, jaz vam pa povem, da se je samo ograja zrušila.

Toliko zaenkrat iz globin globokega grla, vaš zvesti Špik

Albin Rožman

KVIZ ZA RAZVEDRILO 30

	2	4	3	7	2	6	7	8	2	9	10	1	12	4	
2	1	5	13	7	10	7	2	14	1	16	1	2	7	3	9
	12	17	11	13	1	17	8	4	11	9	5	10	9	15	

Pri vsaki številki so navedeni 3 odgovori. Odločite se za pravilni odgovor in s črko, ki je pri njem, nadomestite povesod v liku tisto številko. Vse črke v liku, brane vodoravno, dajo slovenski pregovor.

1. Katero število moramo podvojiti, da dobimo koren števila 36?

- B - 2
- A - 3
- Z - 4

2. Kaj je adverb?

- F - samostalnik
- N - prislov
- I - pridevnik

3. Dobitnica Viktorja za življensko delo za leto 2014 je:

- B - Milena Zupančič
- C - Polona Vetrih
- D - Zvezdana Mlakar

4. Novo mesto je staro:

- Č - 600 let
- O - 650 let
- Ž - 700 let

5. Kdo je avtor glasbe za film Cvetje v jeseni?

- E - Borut Lesjak
- T - Mojmir Sepe
- S - Urban Koder

6. Kdo ne spada med komarje?

- Š - anofeles
- Ž - črna vdova
- U - mrzličar

7. Kaj je okarina?

- E - ljudsko glasbilo
- S - del gorenjske noše
- L - del koroške noše

8. Klokana vidimo v naravnem okolju:

- J - v Afriki
- N - v Ameriki
- P - v Avstraliji

9. Kdo je vsiljivec med »srečonožci«?

- O - dimnikar
- I - črna mačka
- E - podkev

10. Kaj je ovnič?

- T - vrsta metulja
- B - travniška rastlina
- V - pripomoček geometra

11. Krčma na Madžarskem je:

- Č - čarda
- L - čardaš
- S - čamara

12. Glavno mesto Malte je:

- K - La Valletta
- D - Nikozija
- N - Palerma

13. Kako pravimo božjastnežu s tujko?

- Z - astmatik
- A - alergik
- M - epileptik

14. Katera grška črka je med ksi in pi?

- P - ni
- D - omikron
- I - ro

15. Kdo je v družini najstarejši?

- C - nestor
- O - benjamin
- L - metuzalem

16. Galerija Šivčeva hiša je:

- B - v Škofji Loki
- G - v Radovljici
- S - v Trzinu

17. Kdo je avtor slike Sejalec?

- R - Ivan Grohar
- Č - Ive Šubic
- T - Ivana Kobilca

Rešitev kviza iz 140. številke:
**VEČ JE VREDNA ENA PRIČA
 KI JE VIDELA, KAKOR TRI
 KI SO SLIŠALE.**

NAGRADNA KRIŽANKA

				IME TONA V GLASBI	UREJEN SEZNAM NASLOVOV, NASLOVNIK	REKA V NEMČIJI, DESNI PRITOK MOZELE	NEKDANJA MEDN. AVTO OZNAKA JUGOSLAVIJE	METER	INDIJSKA ZVEZNA DRŽAVA	FRANCOSKI REŽISER - VADIM (1928 – 2000)	IVAN TAVČAR	KRAJ PRI ZADRU	VRATAR
				TIPIČNA ARABSKA JADRNICA				UM, RAZUM (LAT.) HUDIČEVKA					
				EGIPČANSKI BOG SONCA			TIPOGRAFSKA ENOTA			AVTO. OZN. NIZOZEMSKE			
				EDEN OD SIČNIKOV			PRITOK KAME V RUSIJI			SL. HOKEJIST ZUPANČIČ			
											RIMSKO 1000	KEM. SIMBOL ZA NATRIJ	
				SEKUNDA		TV VODITELJICA JAMNIK							
				INDIJSKO PLEME		VIETNAMSKI KRALJ - DAI							
									NASLOV MONGOLSKIH VLADARJEV				
14. ČRKA SLOVENSKE ABECEDE		GRŠKA BOGINJA ZEMLJE	17. ČRKA SLO. ABECEDE ORANJE (ZAST.)	MADŽARSKI SKLADATELJ - ISTVAN OLEG VIDOV					NAISVETLEJŠA ZVEZDA V OZVEZDIJU ORLA				
RUSKI MATEMATIK - DMITRI (1869 – 1931)						CEPINOV OKEL MANJŠALNICA OD TELO							
SPOJINA, PRIDOBLENA IZ DRUGE SPOJINE						DEJANJE 24. ČRKA SLOVENSKE ABECEDE							
OSLOV GLAS			KEM. SIMBOL ZA FOSFOR FR. PEVKA - CHIMENE	VODNA PREGRAĐA HIMNIČNO PESNIŠTVO			ANTON AŠKERC						
SIMBOL ZA KEMIJSKI ELEMENT OGLJIK		OTOK V FILIPINIH FR. KOMIK - JACQUES				DRUŽBENI, SOCIALNI POLOŽAJ	AVTOR: BORIS KLEP	IVAN SIMIČ KRATICA POLJSKE DRŽAVNE ŽELEZNICE		NEKDANJI NIZOZEMSKI NOGOMETAS - EDGAR	KEM. SIMBOL ZA BOR PRIPADNIK AMORITOV		
JAPONSKI REŽISER - JUZO					ZA POLTON ZNIŽANI E PRISTANIŠČE V IZRAELU		DEL V KOSU POHIŠTVA AVTO. OZ. ŠPANIJE						
SNOV, KI IMA FUNKCIJO PRVOTNEJŠEGA									KRALJICA PRI ŠAHU OZNAKA ZA POLMER				
STIČNA ČRTA							TRANSPORT LATINSKI PREDLOG						
SUMERSKA BOGINJA ZEMLJE			GORA V ANTIČNI ARKADIJI KAREL OŠTIR					MEDNAROD. AVTOMOBIL. OZNAKA LATVIJE	KRAJ V POLJANSKI DOLINI PIJAČA STARIH SLOVANOV				
RIMSKA ŠTEVILKA 1		JUŽNOAMER. GRM, COCA 18. ČRKA				SIMBOL ZA KEMIJSKI ELEMENT JOD	FR. VRVOHODEC IN AKROBAT - CHARLES 15. ČRKA						
PIONIR SLOV. ŠPORTA INVALIDOV - Prof. BOJAN							SLOVENSKA KIPARKA - ZORKO						

ATAIR – najsvetlejša zvezda v ozvezdju Orla.

BADI – Chimene, francoska pevka alžirskega rodu.

BLONDIN – Charles (rojen kot Jean Francois Gravelet, 1824 - 1897), znameniti francoski vrvohtec in akrobat.

ITAMI – Juzo (1933 – 1997), japonski igralec in filmski režiser.

KILENA – gora v antični Arkadiji, bivališče Pana in Artemide.

ORISSA – indijska zvezna država.

Pravilno geslo križanke iz Paraplegika št. 140 se glasi:

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

Nagrajenci križanke iz Paraplegika št. 140 so:

MRAK Marija, Prešernova 44, 1410 ZAGORJE

MIKLAVČIČ Marija, Gradnikove brigade 39, 5000 NOVA GORICA

POTOČNIK Majda, Bevkova 1, 2000 MARIBOR

Pravilno geslo križanke pošljite po pošti ali e-pošti do 20. julija 2015 na naslov Zveza paraplegikov Slovenije, Štihova 14, p. p. 5714, 1000 Ljubljana ali na e-naslov info@zveza-paraplegikov.si.

Dom paraplegikov Pacug

Dom paraplegikov vas pristrčno vabi, da pri nas doživite obnovitveno rehabilitacijo.

Obmorska klima in morska voda bosta nedvomno poskrbela za revitalizacijo organizma in izboljšanje počutja.

Na voljo je devet klimatiziranih sob z Wi-fi, hladilnikom in lastnimi sanitarijami.

V prostih terminih vam je polni termin na voljo že od 34,80 €

V sklopu Skupinske obnovitvene rehabilitacije vam bo na voljo:

- fizioterapija
- masaže
- razgibavanje
- stoja in hoja
- elektroterapija
- magnetna terapija
- ultrazvok
- podvodna masaža-biserna kopel
- kopanje v bazenu z morsko vodo
- dihalne vaje
- skupinska telovadba in hidro vadba.

